

FOKUSREVISION OM 225-TIMERSREGLLEN

STYRELSEN FOR ARBEJDSMARKED
OG REKRUTTERING

2023

INDHOLDSFORTEGNELSE

LEDELSESRESUME	3
1.1 DEN SAMLEDE VURDERING AF ADMINISTRATIONEN AF 225-TIMERSREGLEREN	4
1.2 OM VEJLEDNINGSINDSATSEN OMKRING 225-TIMERSREGLEREN.	6
1.3 OM DE LØBENDE VURDERINGER AF PERSONERNES MULIGHEDER FOR AT VARETAGE 225 TIMERS ORDINÆRT ARBEJDE INDENFOR 12 MÅNEDER.	7
1.4 VARSLING, PARTSHØRINGER OG AFGØRELSER IFT. 225-TIMERSREGLEREN	9
1.5 ANBEFALINGER	11
INDLEDNING	14
2.1 BAGGRUNDEN FOR REVISIONEN	14
2.2 225-TIMERSREGLEREN KORT FORTALT	14
2.3 UNDERSØGELSESOMRÅDER I REVISIONEN	15
2.4 FOKUSREVISIONENS METODE OG TILGANG	16
2.5 LÆSEVEJLEDNING	17
2.6 CENTRALE BEGREBER OMKRING 225 TIMERSREGLEREN	17
VEJLEDNINGEN OMKRING 225-TIMERSREGLEREN	18
3.1 INDLEDNING	18
3.2 VEJLEDNING IFM. FØRSTE HENVENDELSE	19
3.3 VEJLEDNING I KONTAKTFORLØBET	21
3.4 VEJLEDNING IFM. VARSLING	23
LØBENDE VURDERINGER AF PERSONERS MULIGHEDER FOR AT VARETAGE 225 TIMERS ORDINÆRT ARBEJDE	26
4.1 INDLEDNING	26
4.2 UNDTAGELSE FRA 225-TIMERSREGLEREN	28
4.3 FORLÆNGELSE AF 12-MÅNEDERSPERIODEN	33
AFGØRELSESPROCESSEN FRA VARSLING TIL NEDSÆTTELSE	36
5.1 INDLEDNING	36
5.2 VARSLING AF BORTFALD	38
5.1 PARTSHØRING	41
5.2 AFGØRELSER	43
KOMMUNERNES TILSYN MED ADMINISTRATIONEN AF 225-TIMERSREGLEREN	46
1.1 INDLEDNING	46
1.2 HVAD HAR LEDELSESTILSYNET FOKUS PÅ?	47
1.1 HVAD HAR LEDELSESinFORMATION FOKUS PÅ	48
1.2 HVORDAN KAN RISIKOEN FOR FEJL MINIMERES?	50
BILAG 1. DET GENERELLE BILLEDE AF PERSONER I SAGSGENNEMGANGEN	54

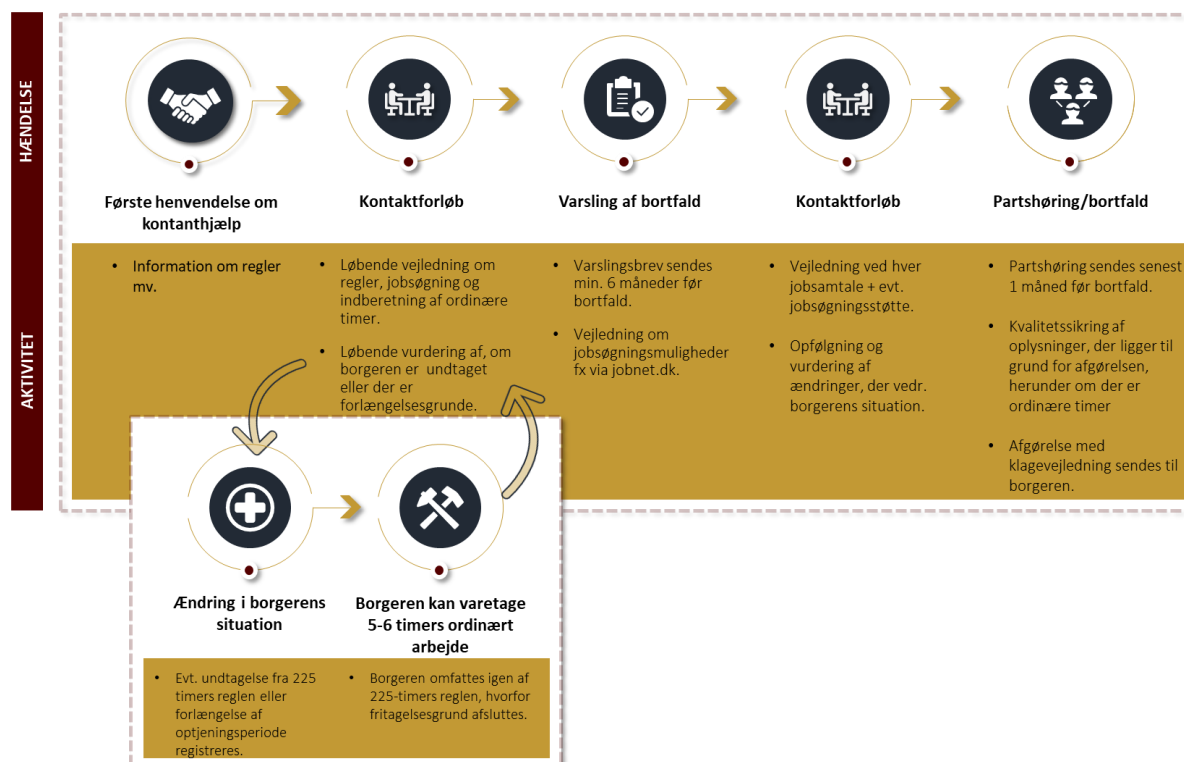
LEDELSESRESUME

225-timersreglen i Lov om Aktiv Socialpolitik blev implementeret med virkning fra oktober 2016, som et skærpet rådighedskrav med det mål at skabe et styrket incitament for alle ydelsesmodtagere i kontanthjælpsystemet til at tage ordinære timer og småjob. Reglerne betyder, at en ydelsesmodtager skal opnå minimum 225 timers ordinært og udstøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder for at være berettiget til fuld hjælp. Det omfatter modtagere af kontanthjælp, uddannelseshjælp, overgangsydelse og selvforsørgelses- og hjemrejseydelse.

Reglerne rummer en betydelig kompleksitet. Personer omfattet af reglerne kan f.eks. undtages i perioder og få forlænget 12-månedersperioden, som de 225-timer beregnes inden for. Der er også regler for, hvor meget ydelsen reguleres, der varierer efter hvor meget personen får udbetalt i ydelse og om personen er gift med en anden ydelsesmodtager osv.

Der er dog nogle generelle krav til processen for alle personer, der kan få nedsat ydelse, som følge af 225-timersreglen. Alle personer i målgruppen for 225-timersreglen skal af kommunen vejledes om det skærpede rådighedskrav, i den almindelige vejledning og information af ægtefæller eller ugifte personer, der ansøger om eller modtager kontanthjælp mv., og varsles i god tid, inden ydelsen nedsættes. Derudover er der krav om, at kommunen løbende foretager vurderinger af, om der er grund til at undtage fra reglerne eller forlænge den periode, som de 225 timer beregnes indenfor. Det skal også sikres, at der hele tiden er et opdateret og korrekt grundlag for at foretage en evt. afgørelse om nedsættelse af hjælpen, herunder arbejdsgivernes indberetning af ordinære timer. Procestrinnene og kravene fra kontanthjælpsstart til evt. nedsættelse af hjælpen er søgt illustreret i figur 1.1.

Figur 1.1. Procestrin og krav til forløbet med administration af 225-timersreglen

Samlet er der tale om procestrin og krav, som kræver et godt samarbejde mellem jobcenter og ydelsesadministration. Jobcentret skal løbende vejlede de omfattede personer og vurdere, om der er grund til at forlænge 12-månedersperioden eller helt at undtage fra reglerne. Ydelsesadministrationen skal sikre det rette grundlag og den rette proces ift. afgørelser om evt. nedsættelse af ydelsen.

Ultimo 2020 afdækkede Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) gennem registerdata en problemstilling omkring 225-timersreglen, hvor flere ugifte ydelsesmodtagere uretmæssigt var

reduceret i ydelse. Der var således reduceret i ydelsen, samtidig med at kommunernes fagsystemer rummede oplysninger om, at kommunerne havde undtaget personerne for 225-timersreglen.

I oktober 2022 er der på den baggrund på foranledning af den tidligere beskæftigelsesminister igangsat en fokusrevision af kommunernes administration af 225-timersreglen for ovenstående ydelsesmodtagere.

Formålet med revisionen er at bidrage med viden om kommunernes administrationspraksis omkring reglen, og hvor der er risiko for fejl i administrationen af reglerne. Fokusrevisionen har fokus på hele processen omkring administrationen af reglerne, jf. figur 1.1.

Den ønskede viden er indhentet gennem sagsgennemgang, hvor der er kigget ind i udvalgte borgersager, og dialog med kommunerne om praksis ift. administration og kvalitetssikring. Der er udvalgt 20 kommuner til at indgå i revisionen. Kommunerne er udvalgt for at sikre en bred repræsentation ift. størrelse, fagsystemer og geografi. Sagerne, der ses på, er udvalgt med henblik på at få en god repræsentation af personer, som både er undtaget og omfattet af reglerne. Samtidig er der udvalgt sager, hvor der også er grundlag for at vurdere den afgørelsesproces, som personerne har været gennem. Dvs. typisk personer, som har været på ydelse i minimum 1 år. BDO har at STAR fået oplysninger stillet til rådighed om, hvor mange der er omfattet, undtaget og berørt af reglerne med henblik på at kunne udsøge relevante sager.

1.1 DEN SAMLEDE VURDERING AF ADMINISTRATIONEN AF 225-TIMERSREGLEREN

Overordnet viser resultatet af fokusrevisionen, at kommunerne har vanskeligt ved at administrere 225-timersreglen i overensstemmelse med lovgivningen. Der er fundet en række udfordringer, som også indebærer fejl, der har både ydelsesmæssige og retssikkerhedsmæssige konsekvenser for de personer, der er omfattet af reglerne.

Der er fundet fejl, der bunder i manglende registreringer eller manglende håndtering af manuelle procedurer, men der er også fundet fejl, som bunder i uhensigtsmæssigheder i systemunderstøttelsen af reglerne.

Kommunerne har fra 2020 og frem implementeret et nyt ydelsessystem (KY), hvor der efter intentionen er en høj grad af automatisering i den ydelsesmæssige håndtering af reglerne. Det står tydeligt efter sagsgennemgangen i de 20 kommuner, at systemet endnu ikke kan forventes at gennemføre de automatiserede processer omkring 225-timersreglen, uden en betydelig manuel kvalitetssikring. Kommunerne har løbende indmeldt fejl på systemet, og de har også etableret kontroller på håndteringen af sager i systemet i forskelligt omfang. Det er BDO's vurdering, at der er behov for at styrke kontrollerne og kvalitetssikringen af systemoplysninger ift. fremadrettet at sikre administration, der er i tråd med lovgivningen.

BDO har med baggrund i fokusrevisionen vurderet det samlede risikobillede omkring kommunernes administration af 225-timersreglen. Risikobilledet er vurderet på to dimensioner, som består af:

1. En kvalitativ vurdering af risikoen for fejl med afsæt i omfanget af fundne fejl, hyppigheden af handlingen der kan føre til en fejl, en bred vurdering af modenhed af nuværende IT-systemer til understøttelse og automatisering af de enkelte processer samt graden af menneskelig involvering.
2. En kvalitativ vurdering af konsekvenserne af fejl for ydelsesudbetalinger eller personers retssikkerhed, hvis fejlen optræder.

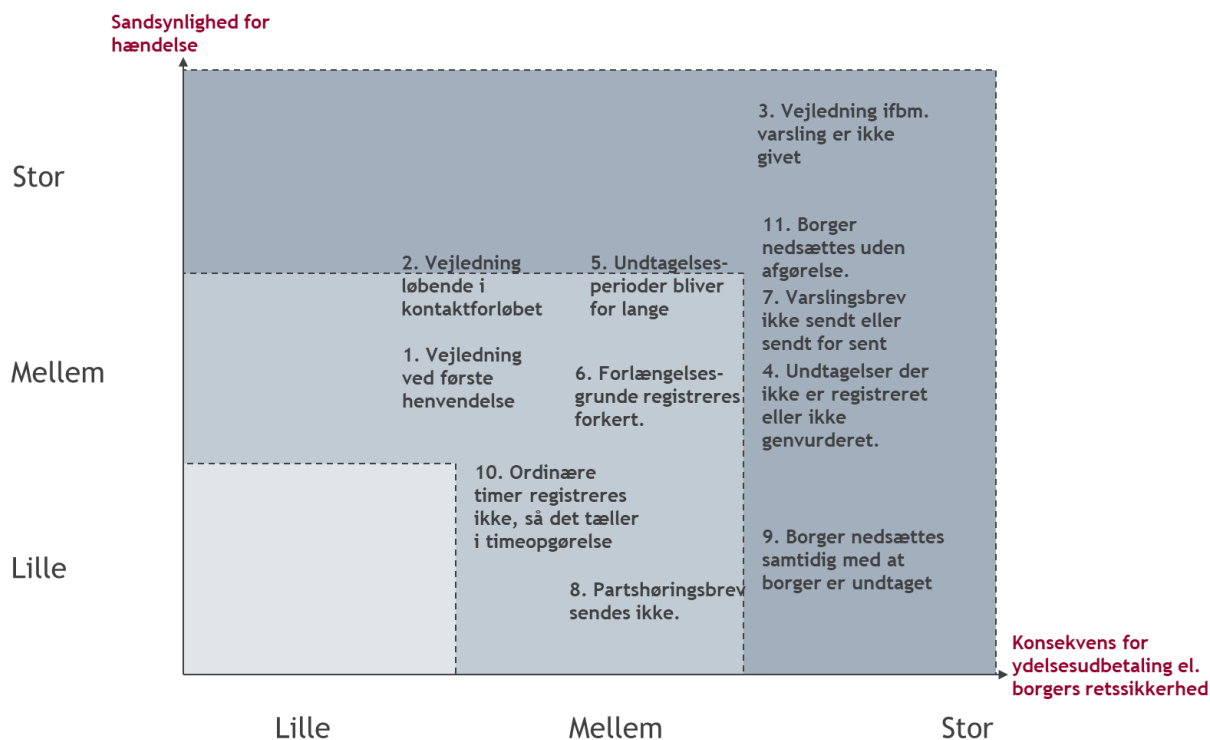
BDO har fundet 11 væsentlige fejltyper i kommunernes arbejde med administrationen af 225-timersreglen.

Der er fundet 5 fejltyper, som har stor betydning for ydelsesudbetalinger og de omfattede personers retssikkerhed. For 4 af disse vurderes der, med baggrund i sagsgennemgangen og dialogen med kommunerne, også at være en høj eller mellem sandsynlighed for, at fejlen sker. Der er typisk tale om fejl, som rummer problemstillinger ift. både uretmæssige ydelsesnedsættelser og manglende information til de omfattede personer, som er en udfordring ift. retssikkerheden.

Der er fundet yderligere 6 fejltyper, som vurderes at have betydning for ydelsesudbetalinger og personens retssikkerhed. Sandsynligheden kan her også være høj, men vurderes at have mindre konsekvenser for ydelsesudbetaling og personens retssikkerhed.

Den samlede risikovurdering er illustreret i figur 1.2 nedenfor.

Figur 1.2 Den samlede risikovurdering omkring 225-timersreglen

Der er fem helt centrale risici for ikke-lovmedholdelig administration af 225-timersreglen som kan fremhæves:

- **Kommunerne lever generelt ikke op til den særlige vejledningsforpligtigelse, der ligger omkring varslingsituationen.** Der ses kun i 40 pct. af sagerne, at der i forbindelse med varslingsbrev er fokus på målrettet vejledning om 225-timersreglen eller et særligt fokus på vejledning op til bortfald. Det skyldes overvejende, at sagsbehandler ikke har information om personens varslingsbrev og dermed ikke har den viden, det forudsættes, at der ageres ud fra. (Punkt 3 i figur 1.2.)
- **Personer der nedsættes i hjælp får i for mange tilfælde nedsat hjælpen uden en afgørelse eller en afgørelse, der kommer for sent.** KY håndterer en række processer automatisk ift. 225-timersreglen, herunder varslingsbrev og partshøring. KY nedsætter også omfattede personers hjælp, hvis systemets oplysninger tilsiger dette. Kommunen skal dog selv danne og udsende afgørelsesbrev. Det har betydet, at der er fundet flere tilfælde, hvor borger er nedsat uden afgørelse eller afgørelsen kommer for sent ift. nedsættelsestidspunktet. (Punkt 11 i figur 1.2.)
- **Omfattede personer varsles ikke eller varsles ikke rettidigt.** Varslingsbrevet om muligheden for at blive nedsat i ydelse skal ske senest 6 måneder før ydelsen nedsættes. Hvis dette ikke sker rettidigt skal datoen for nedsættelse af ydelse skubbes til et senere tidspunkt. Der er set flere eksempler på manglende varslingsbrev eller for sen varslingsbrev. Kommuner skubber kun i sjældne tilfælde bortfaldsdatoen når det sker. (Punkt 7 i figur 1.2.)
- **Manglende registrering af undtagelser, og manglende stillingtagen til undtagelser, er hyppig årsag til fejl med ydelsesmæssige konsekvenser.** Personer omfattet af 225-timersreglen kan undtages fra reglen. Det er væsentligt for omfattede personer, at disse

undtagelser registreres. Det er samtidig væsentligt, at der løbende er en stillingtagen til, om der sker ændringer i personens arbejdsevne, som gør, at personen igen kan omfattes. Fokusrevisionen har afdækket, at der sker en række fejl ift. arbejdet med undtagelser. Det handler om manglende registrering af undtagelser, og at der ikke konsekvent tages stilling til, om undtagelser skal fortsættes. Det udgør en stor fejlkilde i de sager, hvor der er uretmæssige ydelsesnedsættelser. (Punkt 4 i figur 1.2.) Kommunerne har i 2022 i vid udstrækning omlagt praksis over imod at sætte en ubegrænset slutdato, hvilket minimerer risikoen for fejl. Det rejser dog en ny risiko for, at undtagelserne bliver for lange, og at reglerne ikke bliver anvendt i så høj grad, som de kunne. (Punkt 5 i figur 1.2).

Manglende registrering af forlængelsesgrunde medfører også fejl. Personer omfattet af 225-timersreglen kan også få forlænget den periode, som de 225 timer opgøres indenfor. Perioder hvor personen ikke kan stå til rådighed i det nødvendige omfang, f.eks. som følge af sygdom, begrænset arbejdsevne, barsel, værnepligt, uddannelse mv. udgør sådan en forlængelsesgrund. Jobcentret skal ved situationer, der kan forlænge optjeningsperioden, sikre, at det registreres. Det sker ikke konsekvent, og der opleves også usikkerhed om, hvordan det sker på en korrekt måde, så det får gennemslag på 225-timersreglen. (Punkt 6 i figur 1.2).

I de efterfølgende afsnit uddybes resultaterne af fokusrevisionen, som udgør grundlaget for at pege på de ovennævnte risici og udfordringer. Det følges op af anbefalinger om, hvordan praksis kan styrkes fremadrettet. Anbefalingerne er inspireret af nogle af de initiativer, der er set i de enkelte kommuner for at styrke kvaliteten i sagsbehandlingen.

1.2 OM VEJLEDNINGSINDSATSEN OMKRING 225-TIMERSREGLLEN.

Kommunernes opmærksomhed på vejledning om 225-timersreglen kan styrkes, og særligt i situationen hvor personer varsles om nedsættelse af hjælpen, er der behov for et styrket fokus. I varslingssituationen vurderes der ikke at være den forudsatte opmærksomhed på vejledning og støtte til jobsøgning op til en evt. nedsættelse af hjælpen, som lovgivningen tilsiger.

Jobcentret skal løbende vejlede personer, der kan være omfattet af 225-timersreglen med henblik på, at de skærpede rådighedsregler forstås, og at de er opmærksom på løbende at indmelde optjente timer og eventuelle grunde til at, at 12-månedersperioden skal forlænges. Det er forhold, der er væsentlige for at administrere reglerne korrekt.

I henhold til § 42 i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats og §§ 4 og 5 i varslingsbekendtgørelsen skal der gives vejledning om 225-timersreglen henholdsvis i varslingsbrevet og ved jobsamtalerne i det individuelle i kontaktføreløb, jf. figur 1.3.

Figur 1.3. Eksempel på særligt "kritiske" handlinger i forløbet ift. vejledning

I mange kommuner er der en stor opmærksomhed på vejledning om 225-timersreglen, især ved indgangen til ydelse. Her er der vejledt i 66 pct. af sagerne. Også efterfølgende i kontaktfølgende er der vejledning i et tilsvarende niveau på 58 pct. Kommunerne anvender primært en mundtlig vejledning ifm. samtalerne, men nogle kommuner anvender også det skriftlige og digitale vejledningsmateriale, der er udviklet af STAR, som forklarer de økonomiske konsekvenser af 225-timersreglen. Der er stor spredning i vejledningsniveauet mellem kommuner, og der er også kommuner, som har et meget beskedent fokus på vejledning.

De fleste kommuner, der har deltaget i fokusrevisionen, er udfordret ift. at sikre et særligt fokus på vejledning efter varsling om nedsættelse af hjælpen, som følge af 225-timersreglen. Personer, der nærmer sig en bortfaldsdato, skal varsles 6 måneder før bortfald, og skal vejledes ved hver samtale derefter. Kun i knap 40 pct. af sagerne er der særligt fokus på rådgivning og vejledning om småjob og mulighed for støtte til jobsøgning.

Det skyldes især, at der ikke i jobcentret er opmærksomhed på/viden om personens status ift. 225-timersreglen - herunder hvor mange timer der er optjent, og hvornår ydelsen evt. nedsættes, hvis der ikke er optjent tilstrækkeligt med timer. Der er ikke på nuværende tidspunkt en udveksling af oplysninger fra KY til fagsystemet om personens status, herunder ydelseshistorik, arbejdede timer, undtagelser mv.

Kommunerne har således behov for at finde alternative løsninger, hvis vejledningen i højere grad skal leve op til lovgivningen. Der findes pt. kun eksempler på meget håndholdte processer til at sikre, at jobcentrets sagsbehandlere er opmærksomme på personens status. Det er f.eks. gennem oversendelse af søgelisten fra KY til jobcentret over varslede og partshørte personer, som kan gennemgås i de relevante afdelinger i jobcentret. Da indsatsen for personer, der er omfattet af 225-timersreglen, ofte er spredt på mange afdelinger, så kræver det en ganske stram styring, at få informationerne til at få gennemslagskraft i indsatsen, og den vejledning der ydes til de relevante personer.

Varsling i varslingsbekendtgørelsen § 4, stk. 2, er en forudsætning for afgørelse, og bortfaldsdatoen skal skubbes indtil, at det nødvendige varsel er givet. Vejledning ved hver samtale ifm. og efter varsling er også et krav i varslingsbekendtgørelsen, herunder vejledning om mulighederne for jobsøgning samt yde praktisk bistand til jobsøgningsaktiviteter. Med baggrund i resultaterne bør der være en skærpet opmærksomhed på vejledningspligten fremover, og at sikre procedurer for, at jobcentret har den rette viden ift. at sikre denne vejledning.

Det har været et generelt billede, at personerne ikke klager over afgørelserne - også selvom der kan konstateres fejl med ydelsesmæssige konsekvenser for personerne. Der opleves også kun sjældent spørgsmål til afgørelserne. Varslings-, partshørings-, og afgørelsesbreve vurderes at formidle væsentlig information på en hensigtsmæssig måde, men rummer samtidig meget information. Det kan være et særligt opmærksomhedspunkt ift. vejledningspligten at guide de omfattede personer i, hvad der er vigtigt at forholde sig til.

1.3 OM DE LØBENDE VURDERINGER AF PERSONERNES MULIGHEDER FOR AT VARETAGE 225 TIMERS ORDINÆRT ARBEJDE INDENFOR 12 MÅNEDER.

Mange fejl med ydelsesmæssige konsekvenser har rod i, at der ikke konsekvent er registrering af og stillingtagen til undtagelser og forlængelsesgrunde ift. 225-timersreglen. Kommunerne har tilrettet praksis, så risikoen for manglende registrering af undtagelser er mindsket, men det rejser en ny udfordring med at sikre, at undtagelserne ikke bliver for lange.

Jobcentret skal i henhold til § 13 f i Lov om aktiv socialpolitik løbende vurdere, om målgruppen for 225-timersreglen evt. skal undtages for 225-timersreglen som følge af begrænset arbejdsevne, eller er omfattet af situationer, der kan forlænge den 12 måneders periode, som de 225 timer beregnes indenfor. Undtagelser og forlængelsesårsager skal registreres med fritagelsesgrunde for personen i jobcentrets fagsystem med henblik på, at ydelsessystemet medtager dette i grundlaget for ydelsesudbetalinger.

Manglende stillingtagen til undtagelse samt manglende registrering af undtagelser og forlængelsesgrunde er en kilde til mange af de fejl, der har ydelsesmæssige konsekvenser i

sagsgennemgangen. Der er set på 87 sager med undtagelser, hvor slutdatoen er udløbet, og kun i 40 pct. af sagerne er der taget stilling til undtagelsen i forbindelse med undtagelsens slutdato. De undtagelser, der ikke tages stilling til, vil f.eks. betyde, at undtagelsen udløber, hvorefter personen igen er omfattet af 225-timersreglen, selvom der ikke er taget stilling til, om det bør være sådan, jf. figur 1.4.

Figur 1.4 Eksempel på særligt "kritiske" handlinger i forløbet, når en borger er undtaget

Anm: Figuren viser eksempel på hvordan et forløb ser ud. Problemet med undtagelser, der ikke forlænges, kan være en problemstilling når som helst i borgers forløb - både før og efter bortfaldsdato. Undtagelserne kan også have forskellig varighed.

Det er efterhånden en udbredt praksis, at undtagelse får en udløbsdato efter 1 år eller har en åben slutdato. Ca. 2/3 af kommunerne har implementeret den praksis. Der blev af STAR i 2022 åbnet op for at registrere en undtagelse for 225-timersreglen pga. begrænset arbejdsevne uden obligatorisk slutdato. Fjernelsen af kravet om slutdato kom på baggrund af, at kommunerne ikke fik fulgt op på undtagelsesregistreringen inden den udløb. Den manglende opfølgning medvirkede til, at kommunerne skulle tilbagebetale omkring 19. mio. kr. til ca. 5.700 borgere, der uretmæssigt var blevet sat ned i hjælp. Kommunerne har i 2022 tilpasset praksis efter anbefaling fra KOMBIT (kommunernes systemleverandør). Den ændrede praksis bidrager til at mindske eventuelle udfordringer med, at der ikke tages stilling til en undtagelse, som kan lede til, at personer uretmæssigt partshøres og nedsættes i ydelse, direkte efter udløb af undtagelser.

Den nye praksis giver dog en ny risiko ift. administrationen af reglerne, da det giver en risiko for at undtagelserne bliver for lange. Kommunerne har typisk i deres arbejdsgange lagt vægt på, at der fortsat skal tages stilling til undtagelsen i alle samtaler med personen, så personen igen omfattes, når det er muligt.

Der er dog BDO's vurdering at grundlaget for at vurdere, om der er ændringer i en persons arbejdsevne, ofte er begrænset. Det skyldes, at der ligger meget overordnede og standardiserede begrundelser til grund for mange undtagelser. I 52 pct. af sagerne er begrundelsen for undtagelsen uddybet. I resten af sagerne med undtagelser, er der ingen begrundelse eller en standard begrundelse. Det vil sige, at der mangler information om, hvad det er, der begrænser arbejdsevnen. Det vurderes at gøre det vanskeligt at gennemføre en målrettet opfølgning. Derfor er der et behov for, at kommunerne generelt udvikler deres ledelsestilsyn med undtagelserne, og systemmæssigt følger op på, om omfanget af undtagelser stiger efter implementering af den nye praksis.

Flere kommuner har i dag en kontrol, der bygger på et tilsyn med, at personer ikke er nedsat samtidig med, at de er undtaget. Det kan forebygge enkelte fejl ift. ydelsesreguleringer. De hyppigste fejl ligger dog i undtagelser, der ikke bliver registreret eller udløber uden, at der bliver taget stilling. Det er derfor BDO's vurdering, at der er behov for langt større opmærksomhed omkring at kontrollere for disse forhold i sagsbehandlingen.

Der er i fokusrevisionen også set enkelte eksempler på personer, der har ordinære timer eller virksomhedspraktik i et omfang, der ikke harmonerer med en undtagelse. Det kan f.eks. ske, fordi jobcentret ikke i alle tilfælde får oplysninger om evt. ordinære timer. Personen kan indberette

lønsedler løbende til ydelsesmedarbejdere, uden at sagsbehandler i jobcentret er orienteret om omfang og varighed. Løbende udsøgning og kontrol af personer, der har undtagelser og samtidig har ordinære timer/virksomhedsplacering, kan være en vej til at sætte fokus på dette element.

Efter reglerne er det også muligt at forlænge optjeningsperioden for arbejdskravet på de 225 timer. Hovedreglen er, at de 225 timer skal optjenes indenfor 12 kalendermåneder. Hvis personen f.eks. er på barsel, er syg eller er i uddannelse kan perioden forlænges med den periode, hvor personen ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet. Der er 6 forlængelsesgrunde.

Der er i flere kommuner konstateret fejl med manglende registrering af forlængelsesgrunde. I knap 10 pct. at de gennemgåede sager, hvor forlængelse kan være relevant, er der fundet forlængelsesgrunde, der ikke er registreret. Jobcentermedarbejderne har tilkendegivet, at det kan bunde i en usikkerhed ift. registrering af forlængelsesgrundene, og hvad der præcist kræves, for at forlængelsesgrunden registreres rigtigt.

I gennemgangen af arbejdsgange findes der også et begrænset fokus, eller manglende opmærksomhed, på registrering og korrekt registrering af fravær/fritagelse, der forlænger 12-månedersperioden. Kun 7 ud af 20 kommuner har arbejdsgange, der beskriver, hvordan der skal arbejdes med forlængelsesgrunde. Forkert eller manglende registrering af barsel, sygdom, uddannelse ol. betyder i nogle tilfælde, at personens ydelse med urette bortfalder eller reguleres, selvom der er forlængelsesgrunde. Det betyder også, at personen har kortere tid til at optjene de 225 timer, end det egentlig er hensigten i reglerne.

Der kan også være situationer, hvor det er vanskeligt at administrere reglerne efter hensigten. Det handler f.eks. om håndtering af sygdom ift. fraværsregistrering. Ydelsesmodtageres egen indberetning af sygefravær via jobnet.dk får direkte gennemslag på 225-timersreglen, selvom jobcentret ikke har taget stilling til, hvilken karakter sygefraværet har. Derfor ses der f.eks. i nogle kommuner mønstre med mange korte almindelige sygemeldinger på 1 dag eller lignende, som registreres som dokumenteret sygdom og som forlænger 12-månedersperioden. På den anden side, er der forlængelsesgrunde, som skal håndbæres over til en ydelsesmedarbejder for at få gennemslag på 225-timersreglen. Det gælder f.eks. fritagelse for rådighed ifm. uddannelse.

Det er sagsbehandler i jobcentret, der i udgangspunktet skal foretage registrering af forlængelsesgrunde. Der er imidlertid sjældent en involvering af sagsbehandler i kvalitetssikringen af de oplysninger, der ligger til grund for partshøring eller afgørelse, hvilket også betyder, at muligheden for at opdage de manglende forlængelsesgrunde er begrænset.

1.4 VARSLING, PARTSHØRINGER OG AFGØRELSER IFT. 225-TIMERSREGLEREN

Op til afgørelse om evt. nedsættelse af hjælpen som følge af 225-timersreglen, er der en række skridt, der skal tages, for at sikre et oplyst og korrekt afgørelsesgrundlag. Fokusrevisionen viser, at der sker mange fejl i processen. Manglende rettidighed i varslingen af nedsættelse, og nedsættelse uden afgørelse, er de mest alvorlige fejl. Det nye ydelsessystem (KY) styrer en stor del af processen, og en del af processerne er automatiserede. Der er en betydelig variation i de fejl der opstår, hvilket peger på, at der er behov for en betydelig manuel kontrol ift. håndtering af sagerne.

Kommunerne har over en periode i 2020/2021 implementeret et nyt ydelsessystem kaldet KY, som kommunerne fortsat er i proces med at blive fortrolige med. Mange processer kører uden fejl, især når de omfattede personer har regelmæssige forløb uden undtagelser og forlængelser. Sagsgennemgangen peger dog også på, at der sker mange fejl, som der bør være forøget opmærksomhed på, af hensyn til personens retssikkerhed og kommunens/personens økonomi.

Der er set på tre hovedprocesser i forløbet. Det er:

- **Varsling af nedsættelse af ydelse.** Her er der krav om, at der senest 6 måneder før en eventuel nedsættelse sker en varsling af den omfattede person.
- **Partshøring ved forventet nedsættelse af ydelsen. Senest 1 måned** før den beregnede dato for eventuel nedsættelse skal den omfattede person partshøres. Personen orienteres om de oplysninger, som kommunen har om ordinære timer, forlængelser og undtagelser og opfordres til at oplyse om yderligere forhold, der kan have indflydelse på afgørelsen.

- **Afgørelsen ved nedsættelse af ydelsen.** Forud for nedsættelse skal den omfattede person have en afgørelse, som indeholder grundlaget for afgørelsen og klagevejledning.

Processen omkring varslings og partshøring er i KY sat op til at køre automatisk ud fra sagens oplysninger. Systemet genererer selv varslingsbreve og partshøringer med baggrund i de sagsoplysninger, der er om ydelsesperioder, undtagelser, forlængelser og ordinære timer.

I sager med undtagelsesperioder eller forlængelser af 12-månedersperioden ses der en række tilfælde, hvor varslingsbreve ligger meget langt tilbage (3 - 4 år), når der sendes en partshøring. Hvis der er grundlag for at udskyde nedsættelsestidspunktet, skal kommunen skriftligt orientere personen om det og oplyse om det nye tidspunkt for eventuel nedsættelse. Det kan være med til at holde varslingsbrevene aktuelle. Ved ophør af forlængelse/undtagelse går der dog ikke altid nyt varslingsbrev afsted, selvom der ofte går et år, inden personen kan blive nedsat fra undtagelsens udløb. Det kan betyde, at personen ikke er opmærksom på, hvor de står ift. 225-timersreglen, før de partshøres en måned før nedsættelse af hjælpen. Det er vurderingen, at der er et behov for et styrket fokus på at overvåge den gruppe, der træder ud af en undtagelse eller forlængelse, med henblik på at sikre en fornyet varslings, når det er relevant.

I 34 pct. af sagerne, hvor det er relevant, er der enten ikke sendt en varslings eller også er den sendt for sent. Tilsvarende er der sager, hvor partshøringen ikke sendes. Det kan, som BDO forstår det, ske, når der er enkelte oplysninger i systemet, der mangler, så systemet ikke kan udfylde alle felter i varslingsbrevene. I de tilfælde skal kommunen sørge for manuelt at sikre, at brevene bliver sendt. Det kan også ske, når en person har en kortvarig pause i ydelsesforløbet netop på det tidspunkt, hvor brevene skal sendes.

Den automatiske udsendelse af partshøringer betyder ofte, at der ikke foretages en kvalitetssikring af oplysningerne inden afsendelse. Gennem en kvalitetssikring af oplysningerne i partshøringen hos både jobcenter- og ydelsesmedarbejder kunne mange fejl formentlig forebygges.

Varslingsbreve og partshøringer afsendes som nævnt automatisk i KY, men kommunerne skal selv sende afgørelsesbreve. På den måde skal kommunerne forholde sig til afgørelsesgrundlaget og sikre, at der bliver taget højde for eventuelle supplerende oplysninger fra personen. Systemet genererer automatisk en opgave til ydelsesmedarbejderne om afgørelsesbrevet, men systemet nedsætter automatisk personens ydelse uafhængigt af, om der er sendt en afgørelse.

Der ses i for mange sager (I 11 kommuner og i knap 16 pct. af sagerne med nedsættelse), at personens ydelse uretmæssigt nedsættes, uden at der er taget stilling til afgørelsen. Personerne er således blevet automatisk nedsat i ydelse, uden at kommunen har vurderet, om der foreligger oplysninger i den konkrete sag, der medfører, at borgeren alligevel ikke skal nedsættes. Det er vurderingen, at det bedst forebygges ved at stoppe den automatiske nedsættelse i KY.

Der er ligeledes set eksempler på, at afgørelsesbreve ligger efter månedsskiftet i den måned, hvor ydelsen nedsættes. BDO har fået oplyst, at kommunerne siden implementeringen af KY først har fået en opgave om at udarbejde afgørelsesbrev ved månedsskiftet, hvor nedsættelsen sker, og derfor er brevene afsendt efter nedsættelsen er effektueret. Det skyldes formentlig, at de systemmæssige processer er sat op til at få alle lønindtægter med op til bortfald. Dette er ikke i tråd med lovgivningen og kommunerne bør - indtil KY kan justeres - have særlig opmærksomhed på, at få truffet en afgørelse før ydelsen nedsættes.

Systemleverandøren har tilpasset KY i efteråret 2022 med forskellige work-arounds for at give kommunerne bedre mulighed for styring af afgørelsesbrevene. Derudover er der i januar 2023, efter de første resultater af sagsgennemgangen, taget skridt fra STAR og Beskæftigelsesministeriet til at kontakte alle kommuner med henblik på gennemgang af alle sager med nedsættelser eller bortfald af hjælpen, uden at der forinden er truffet en afgørelse.

Sagsgennemgangen har også vist, at der er en risiko for, at ordinære timer ikke bliver talt med. Der er i 20 sager fundet eksempler på ordinære timer, der ikke tælles med. Kommunerne skal tage aktivt stilling til alle indtægter, og især for tilflyttere eller nye kontanthjælpsmodtagere, som har kontanthjælpshistorik bag sig og træder ind i kontanthjælp midt i optjeningsperioden, er der risiko for, at deres ordinære timer ikke bliver medtaget i beregning af de 225 timer. Det er også et opmærksomhedspunkt at sikre, at KY regner rigtigt ift. ordinære timer. Der er set eksempler på

opgørelser i partshøringsbreve, som rummer nok timer, men hvor der alligevel i opgørelsen konkluderes, at der ikke er nok timer.

1.5 ANBEFALINGER

Med baggrund i resultaterne af fokusrevisionen kan der peges på 5 hovedanbefalinger til kommunerne om den fremadrettede administration af området.

Anbefaling 1. Et skærpet fokus på vejledningspligten ift. personerne omfattet af 225-timersreglen

Kommunerne vejleder i ca. 2/3 af sagerne ved første henvendelse og i næsten samme omfang efterfølgende i det løbende kontaktføreløb. Fokusrevisionens resultater viser, at der ikke i alle sammenhænge sker den vejledning af omfattede personer, som kommunerne skal udføre. Det gælder særligt i forbindelse med varsling af personer, der er omfattet af reglerne. Her skal kommunerne vejlede ved hver samtale og ifm. varslingen også overveje, om der er behov for særlig støtte til jobsøgning. Der ses dog kun et særligt fokus på vejledning i ca. 40 pct. af sagerne.

Det er et generelt træk i alle kommuner, at der er en meget begrænset opmærksomhed i jobcentret på personens status ift. 225-timersreglen. Der er således ingen ændring i jobcentrets vejledning, når personen bliver varslet og partshørt, og der kan ikke ses dokumenteret en ændring i fokus i vejledningen f.eks. mhp. at understøtte personen i at finde småjob eller ordinære timer.

En del af baggrunden for resultaterne ligger i, at der mangler viden om personens status ift. 225-timersreglen i jobcentret. Før implementeringen af KY har nogle kommuner haft en snitflade mellem ydelsessystem og fagsystem, der understøttede viden om, hvor mange timer den enkelte havde optjent, og om personen var varslet, partshørt og reduceret i ydelse. Det gav sagsbehandler et overblik over personens situation ift. 225-timersreglen. Denne funktionalitet er ikke til stede efter implementering af KY. Der har også tidligere været mulighed for, at borger kunne følge egen status ift. optjening af timer på jobnet.dk.

Det vurderes, at jobcentrets viden om personens status er en nøgle til at yde en mere målrettet vejledning, og også leve op til reglerne om vejledning, i forbindelse med varsling.

Derfor anbefales det:

- At der etableres procedurer mellem ydelsesafdeling og jobcenter for, hvordan der kan udveksles oplysninger om varslede personer, således at jobcentret får viden om, hvornår der er varslet, og hvornår ydelsen nedsættes. Der er eksempler på kommuner, der allerede har etableret håndholdte procedurer, hvor der udveksles lister om varslede personer. Der er også eksempler på procedurer, hvor ydelsesmedarbejdere i hver enkelt sag sørger for at viderebringe oplysning om varsling til rette sagsbehandler.
- At der etableres arbejdsgange for at sikre tilsyn med, at vejledningspligten efter varsling gennemføres efter hensigten og ved hver samtale.
- At kommunerne overvejer en tværgående vidensdeling af gode procedurer og arbejdsgange ift. vejledningsindsatsen, så ressourcerne til udvikling af disse minimeres.
- At der reetableres en snitflade mellem KY og kommunernes fagsystem, der mere automatiseret og direkte kan give sagsbehandler viden om personens status ift. 225-timersreglen - herunder optjente timer, varslings-, partshørings- og bortfaldsdato.
- At der reetableres en mulighed for, at borger kan se egen status ift. timeberegning på jobnet.dk.

Anbefaling 2. Styrke den ledelsesmæssige overvågning af brugen af undtagelser

Det er efterhånden en udbredt praksis, at undtagelser fra 225-timerreglen får en udløbsdato efter 1 år eller har en åben slutdato. I sagsgennemgangen har 50 pct. af de personer, der undtages fra 225-timersreglen, en åben slutdato eller en slutdato efter 12 måneder. Det løser en række problemer, som tidligere er konstateret, omkring samspillet mellem fagsystem og KY, hvor undtagelser er udløbet uden stillingtagen, og som bidrog til sager om uretmæssige ydelsesnedsættelser. Det minimerer med andre ord risikoen for, at omfattede personer nedsættes uretmæssigt.

Kommunerne fører i stigende grad tilsyn med undtagelserne, men der er fortsat i 45 pct. af sagerne undtagelser, som har meget overordnede standardbegrundelser eller ingen begrundelse. Det kan

vanskeliggøre den løbende vurdering af undtagelsen og at gennemføre en målrettet opfølgning. Derfor vurderes der behov for, at kommunerne generelt udvikler deres ledelsestilsyn med undtagelserne og systemmæssigt følger op på, om omfanget af undtagelser stiger efter implementering af den nye praksis. Derudover kan der med fordel også sikres løbende tilsyn med, både kvalitet og omfang af, undtagelserne. Der er kommuner, som allerede har opbygget et bredere tilsyn med undtagelser, jf. kap. 6, som kan være en kilde til inspiration.

Med den baggrund anbefales det:

- At der i en periode sikres et løbende udvidet ledelsestilsyn med undtagelser, som vurderer både kvalitet i begrundelser, og om undtagelserne er registreret korrekt, og træder igennem ift. registreringer i KY. Der er eksempler fra flere kommuner med tilsyn med kvaliteten i arbejdet med undtagelser både ift. korrekt registrering af undtagelser, og hvordan undtagelserne begrundes. Der er også gode eksempler på, hvordan det inddrages i dialog iblandt medarbejdere i jobcentret, med henblik på at sikre en mere ensartet praksis, og få flere perspektiver på vurderingen af undtagelser.
- At kommunerne løbende følger udviklingen i brugen af undtagelser, så risikoen for at omfanget af undtagelser stiger, monitoreres.

Anbefaling 3. Styrke arbejdsgange og kvalitetssikring omkring brugen af forlængelser af 12-måneders perioden

Fokusrevisionen har vist, at der i 13 ud af 20 kommuner er fritagelsesgrunde, som bør forlænge 12-månedersperioden, der ikke bliver registreret. Det kan få ydelsesmæssige konsekvenser, idet personen ikke får de rette muligheder for at optjene 225 timer, og dermed uretmæssigt sættes ned i ydelse. Det er f.eks. manglende registrering af barsel, sygdom, uddannelse ol., som kan komme til at betyde, at personen bliver reguleret i ydelsen, selvom der er forlængelsesgrunde.

Derudover er der set mange forskellige praksisser ift. håndtering af sygdom i fraværsregistreringer. I nogle kommuner er der mange korte almindelige sygemeldinger, på 1 dag, indberettet via Jobnet.dk, hvor der i andre kommuner gøres meget for at indberetning af sygdom går udenom Jobnet.dk, så der kan ske en vurdering af, om sygefraværet skal fritage personen for rådighed ift. job eller aktivering.

Dialogen med kommuner peger på, at der i nogle kommuner er et behov for styrket fokus på brug af fritagelsesgrundene, og hvad der skal til, for at registreringer slår igennem ift. 225-timersreglen. Det er knap halvdelen af kommunerne, der har arbejdsgange ift. brugen af forlængelsesgrunde. Det er ikke alle forlængelsesgrunde, som systemmæssigt har en tilknyttet fritagelsesgrund, der automatisk slår igennem i beregninger ift. 225-timersreglen. Det kræver f.eks. en særlig håndtering af ydelsesmedarbejder for at få uddannelse til at tælle som en forlængelsesgrund. Disse relativt tekniske rammer omkring korrekt brug af forlængelsesgrunde giver, efter BDO's vurdering, et større behov for at understøtte sagsbehandlingen med arbejdsgange.

Derfor anbefales det:

- At der etableres detaljerede arbejdsgange for brugen af fritagelsesgrunde, og hvordan forlængelser af 12-månedersperioden håndteres, ift. brugen af fritagelsesgrunde. Der findes f.eks. i nogle kommuner arbejdsgange, som gennemgår, hvilke situationer der begrunder brugen af forskellige forlængelsesgrunde, og hvordan det registreres.
- At der tilrettelægges fælles procedurer på tværs af ydelsesafdeling og jobcentre, som kan sikre at der i partshøringsprocessen, og gerne forud for partshøringsprocessen, sker en intern kvalitetssikring af afgørelsesgrundlaget.
- At kommunerne overvejer en tværgående vidensdeling af gode procedurer og arbejdsgange ift. forlængelsesgrunde, så ressourcerne til udvikling af disse minimeres. Odense, Esbjerg og Næstved kommune er nogle af de kommuner, som har udfoldet arbejdsgangene mest.

Anbefaling 4. Styrke styringen af processer omkring partshøringer

Mange af de fejl, der er fundet i fokusrevisionen, kunne være opdaget i partshøringsprocessen med en kvalitetssikring af partshøringens oplysninger, på tværs af ydelsesafdeling og jobcenter. Partshøring er, efter BDO's vurdering, en central proces for at mindske omfanget af fejl omkring

nedsættelser. Ved en kvalitetssikring af begge parter forud for partshøring kan fejl ift. manglende registreringer af undtagelser, og forlængelsesgrunde, formentlig undgås.

I enkelte kommuner er der opbygget arbejds gange, på tværs af ydelsesafdelingen og jobcentret, med henblik på at sikre, at oplysninger om den omfattede persons forløb kvalificeres inden partshøring. Desuden kan det også lede til, at manglende ordinære timer opdages. Det vurderes med fordel at kunne udbredes til flere kommuner.

Det anbefales således:

- At der tilrettelægges fælles procedurer på tværs af ydelsesafdeling og jobcentre, som kan sikre at der i partshøringsprocessen, og gerne forud for partshøringsprocessen, sker en intern kvalitetssikring af afgørelsesgrundlaget.

Anbefaling 5. Styrke styringen af processer omkring afgørelsesbreve

Fokusrevisionen har ligeledes afdækket, at der efter implementeringen af KY ses tilfælde, hvor personer nedsættes i hjælpen, men ikke får et afgørelsesbrev. Denne praksis er ikke i tråd med lovgivningen. Det ses i 16 pct. af sagerne med nedsættelse og er fundet i over halvdelen af kommunerne. Nedsættelsen sker automatisk i KY, men afgørelsesbreve skal dannes af en ydelsesmedarbejder. STAR har, med baggrund i disse resultater, allerede været i kontakt med alle landets kommuner om at gennemgå sager, hvor der er en nedsættelse for at sikre, at sagen tages op igen, såfremt der ikke er et afgørelsesbrev.

Fremadrettet har Kombit udviklet på KY's funktionalitet ift. muligheden for en bedre styring af processen omkring afgørelsesbreve. Det giver formentlig et bedre grundlag for fremadrettet at sikre, at der bliver sendt afgørelsesbreve afsted. Det ændrer dog ikke på behovet for en manuel proces omkring afgørelsesbrevene og sikring af, at det sker.

Med den baggrund anbefales det:

- At alle kommuner etablerer arbejds gange og procedurer, der kan sikre, at nedsættelse af en persons ydelse altid følges af et afgørelsesbrev, og at afgørelsesbrevet sendes inden nedsættelsestidspunktet.
- At kommunerne sætter et særligt fokus på ledelsestilsyn med afgørelsesprocessen, således at der er en total kontrol af processen, i en periode.
- At KY's funktionalitet udvikles, således at der ikke sker nedsættelse af personer uden en afgørelse.

INDLEDNING

2.1 BAGGRUNDEN FOR REVISIONEN

Ultimo 2020 afdækkede Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) at en række ugifte personer, der var undtaget fra 225-timersreglen på grund af begrænset arbejdsevne, jf. § 13 f, stk. 9, samtidig havde fået en nedsættelse af hjælpen. Derfor blev der i kommunerne iværksat en gennemgribende gennemgang af problemstillingen med henblik på at afdække fejlen og rette op på evt. uretmæssige nedsættelser af hjælpen til personerne. Processen har henover 2021 og 2022 haft stor bevågenhed.

På foranledning af den tidligere beskæftigelsesministeren har STAR igangsat en fokusrevision af kommunernes administration og forvaltning af 225-timersreglen. Fokusrevisionen har bl.a. til hensigt at give indblik i, om kommunerne fremadrettet har etableret en betryggende administration af 225-timersreglen. Fokusrevisionen har som mål at se bredt på kommunernes administration af 225-timersreglen og skal således bidrage til at afdække, om der andre risici eller udfordringer omkring administrationen af 225-timersreglen i kommunerne.

2.2 225-TIMERSREGLEN KORT FORTALT

Den 18. november 2015 indgik den daværende regering (Venstre), Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti en aftale om et kontanthjælpssystem, hvor det bedre kan betale sig at arbejde - Jobreform fase I.

Hovedelementerne i aftalen var et nyt kontanthjælpsloft, der sikrer en mærkbar økonomisk gevinst ved at gå fra kontanthjælp til arbejde, og et skærpet krav om rådighed ved at indføre en 225-timersregel. Reglerne trådte i kraft 1. oktober 2016 og skulle medvirke til, at kontanthjælps-, uddannelseshjælps- og integrationsydelsesmodtagere¹ altid opnår en økonomisk gevinst ved at tage arbejde, også når det er job med mindre timetal eller job i den lave ende af lønskalaen. Målet var således at ydelsesmodtagerne skulle have:

- en større økonomisk gevinst ved at tage et job.
- en større tilskyndelse til at opnå en tilknytning til arbejdsmarkedet ved at opfylde et arbejdskrav på 225 timers ordinært og udstøttet beskæftigelse inden for de seneste 12 kalendermåneder.

Efter indførelsen af 225-timersreglen skal en person, der har modtaget kontanthjælp mv. i sammenlagt 1 år eller mere i løbet af 3 år, og have haft mindst 225 timers ordinært og udstøttet arbejde, indenfor de seneste 12 kalendermåneder, for at bevare retten til fuld hjælp. Hvis personen ikke opfylder arbejdskravet, vil kontanthjælpen mv. blive sat ned. I 2023 nedsættes ugifte personer på den højeste takst med 1.090 kr. om måneden og personer på lavere takster med 544 kr. om måneden, hvis der ikke er optjent de 225 timer inden for 12 måneder.

Ægtepar på kontanthjælp mv. risikerer, at hjælpen for den ene ægtefælle helt bortfalder. Ægteparret vil tilsammen dog som minimum fortsat kunne modtage, hvad der svarer til en fuld voksensats (forsørger-/ikke-forsørger) .

Ugifte modtagere af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse er ikke omfattet af 225-timersreglen, jf. § 13 f, stk. 6, i Lov om aktiv socialpolitik.

Ugifte, der modtager uddannelseshjælp på SU-niveau får ikke nedsat hjælpen som følge af manglende opfyldelse af 225-timersreglen. Så snart ydelsen stiger - f.eks. ved overgang til kontanthjælp - vil den pågældendes ydelse kunne nedsættes som følge af 225-timersreglen.

Personen skal løbende opfylde kravet om 225 timers ordinært og udstøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder, men der stilles ikke krav til, hvordan disse timer fordeles hen over de 12 kalendermåneder. Arbejdskravet kan opfyldes ved ca. 5-6 timers arbejde ugentligt eller ca. 1,5 måneders fuldtidsbeskæftigelse, jf. Ankestyrelsens principmeddelelse 6-17.

Opgørelsen af arbejdskravet på 225 timers ordinært og udstøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder skal ske individuelt ud fra den enkeltes situation. Der er situationer, der kan føre

¹ Integrationsydelse er siden implementering af 225-timersreglen ændret til selvforsørgelses- og hjemrejseydelse samt overgangsydelse.

til forlængelse af perioden på 12 kalendermåneder, jf. § 13 f, stk. 12 og 13. Der er 6 forlængelsesgrunde, som betyder, at 12-månedersperioden forlænges. Det er perioder, hvor personen:

1. Ikke har kunnet arbejde på grund af dokumenteret sygdom
2. Har haft ret til fravær ved graviditet, barsel, adoption eller sorgorlov
3. Har modtaget støtte efter lov om social service til pasning af handicappet barn, handicappet voksen eller døende nærtstående eller efter lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel til pasning af alvorligt sygt barn
4. Har aftjent værnepligt
5. Er fritaget for arbejdskravet som følge af at den pågældendes arbejdsevne har været vurderet så begrænset, at vedkommende ikke har kunnet opnå beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked, jf. § 13 f, stk. 9.
6. Har deltaget i ordinær uddannelse eller anden uddannelse eller opkvalificering til uddannelse, hvor der ikke stilles krav om udnyttelse af arbejdsmulighederne, eller har modtaget en anden offentlig forsørgelsesydelse, der ikke er stillet krav om udnyttelse af arbejdsmulighederne til.

Hvis hjælpen er nedsat som følge af 225-timersreglen, får vedkommende ret til en fuld ydelse, når arbejdskravet igen er opfyldt inden for de seneste 12 kalendermåneder. Alle timer skal ligge efter tidspunktet, hvor hjælpen er bortfaldet eller blev nedsat. Det er kun ordinært og ustøttet arbejde, som tæller med.

Personer med begrænset arbejdsevne kan undtages for 225-timersreglen, hvis kommunen ud fra en konkret vurdering skønner, at pågældende ikke aktuelt vil kunne arbejde på det ordinære arbejdsmarked. Undtagelsen beror på en konkret individuel vurdering.

Personer, der er omfattet af følgende indsatser, er altid undtaget for timekravet:

- Personer, hvor kommunen er gået i gang med at lave rehabiliteringsplanens forberedende del, fordi sagen skal forelægges for rehabiliteringsteamet med henblik på tilkendelse af ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension.
- Personer, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp under forrevalidering.
- Personer, der modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, under revalidering.

Reglerne rummer en høj grad af kompleksitet og skal administreres i et tæt samarbejde mellem ydelsesmedarbejdere og jobcentrets sagsbehandlere. Jobcentret skal vejlede og rådgive personer om regler og muligheder ift. job, samt sikre at forlængelsesmuligheder og undtagelser løbende vurderes og registreres på rette måde, så der er det korrekte grundlag for ydelsesberegningerne. Ydelsesmedarbejdere skal sikre, at der indberettes ordinære timer, at forlængelsesmuligheder og undtagelser slår igennem på ydelsen osv.

2.3 UNDERSØGELSESMOMENTER I REVISIONEN

Der er tre hovedfokusområder omkring administrationen af 225-timersreglen. De er centreret om tre centrale processer, der knytter sig til administrationen af reglerne. Det er:

1. **Vejledning af personer der kan være omfattet af reglerne om 225 timers ordinært og ustøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder**

Temaet omkring vejledning knytter sig til de krav, der er til kommunernes indsats, for at sikre, at alle personer omfattet af 225-timersreglen forstår reglerne og deres muligheder ift. at leve op til reglerne.

Kommunen skal f.eks. oplyse en ansøger om hjælp om 225-timersreglen i den almindelige vejledning og information ved første henvendelse. Kommunen skal ligeledes i henhold til bekendtgørelse om aktiv beskæftigelsesindsats løbende vejlede om 225 timers arbejde ifm. jobsamtaler.

Det fremgår endvidere af § 4 i varslingsbekendtgørelsen, at kommunen til personer omfattet af reglerne, senest 6 måneder før den beregnede bortfaldsdato, skal sende et varslingsbrev om de konsekvenser, det vil få for den pågældendes hjælp, hvis vedkommende ikke opfylder arbejdskravet på 225 timer.

2. Stillingtagen og administration af undtagelser fra 225-timersreglen og forlængelser af 12-månedersperioden.

Under temaet omkring undtagelser og forlængelser af 12-månedersperioden, er der fokus på kommunernes praksis og administration af kravet om løbende vurdering af evt. behov for at undtage eller fritage personer fra 225-timersreglen.

Der er set på hvilken dokumentation, der ses i sagerne for baggrunden for vurderinger af undtagelser og forlængelser, hvordan kommunerne registrerer vurderingerne, og hvordan det påvirker afgørelserne omkring 225-timersreglen.

3. Afgørelsesprocessen fra varslings af bortfald til afgørelse om eventuel nedsættelse af hjælpen.

Under temaet undersøges kommunernes praksis ift. den tekniske proces, der afvikles med henblik på, at ydelsen kan nedsættes. Der er i lovgivningen faste skridt, der skal gennemføres, med henblik på at sikre, at den omfattede person får de rette forudsætninger for at agere i reglerne.

Der er altså fokus på, hvordan varslings-, partshørings- og afgørelsesprocesser afvikles, og om der i processen sikres, at alle relevante oplysninger inddrages, så der sikres korrekte afgørelser.

2.4 FOKUSREVISIONENS METODE OG TILGANG

Fokusrevisionen bygger på tre metodiske hovedelementer:

- Sagsgennemgang af 300 personsager
- Interview med kommunale medarbejdere i jobcenter og ydelsesadministration med henblik på at drøfte og forstå resultaterne af sagsgennemgangen
- Interview og dialog med kommunernes ledelse om praksis og indsatser for at sikre god kvalitet i sagsbehandlingen

Fokusrevisionen undersøger kommunernes administration af 225-timersreglen. Herunder undersøges det, om der tegner sig et billede på tværs af ydelsesgrupper og visitationskategorier, når man ser på kommunernes tilgang til beslutninger om undtagelser, varslinger og forlængelsesgrunde, afgørelser i henhold til ydelsesregulering, og slutteligt en grundig undersøgelse af deres arbejdsgange med henblik på mangler i afgørelsesbreve. Formålet med fokusrevisionen er at efterprøve om kommunerne forvalter 225-timersreglen i overensstemmelse med lovgivningen og Folketingets intentioner.

STAR har til gennemførelsen af revisionen udvalgt 20 kommuner, hvor der ses nærmere på praksis på området. I udvælgelsen af kommunerne er der lagt vægt på, at kommunerne er fordelt geografisk ud over landet, samt at der er sikret en spredning ift. store og små kommuner.

De 20 kommuner dækker 37 pct. af landets kontanthjælpsmodtagere. Samlet set fordeler kommunerne sig med 4 kommuner i Region Hovedstaden, 5 kommuner i Region Sjælland, 6 kommuner i Region Syddanmark, 3 kommuner i Region Midtjylland, og 2 kommuner i Region Nordjylland, jf. tabel 1.

Tabel 1. Deltagerkommuner fordelt på regioner

Region	Kommuner der har indgået i revisionen
Nordjylland	Aalborg, Hjørring
Midtjylland	Aarhus, Herning, Hedensted
Syddanmark	Odense, Svendborg, Esbjerg, Fredericia, Middelfart, Tønder
Hovedstaden	Frederiksberg, Gladsaxe, Hvidovre, Tårnby
Sjælland	Lolland, Næstved, Ringsted, Slagelse, Vordingborg

Der er som nævnt i alt gennemgået 300 sager, som fordeler sig på personer, der i oktober 2022 har modtaget enten kontanthjælp, uddannelseshjælp, overgangsydelse eller selvforsørgelses- og hjemrejseydelse. De 300 sager er fordelt mellem 159 sager, hvor personen er job- eller uddannelsesparat og 141 sager, hvor personen er aktivitetsparat.

Ydermere, er 133 af personerne i sagsgennemgangen gifte og 167 er ugifte eller fraskilte, jf. tabel 7.1 i bilag 1.

BDO har i stikprøveudsøgningen målrettet udsøgt personer, der er eller har været undtaget. Ca. halvdelen af sagerne i sags gennemgangen falder under den gruppe. Den anden halvdel er udsøgt med henblik på at finde personer, der er berørte eller kunne være berørt af en nedsættelse.

Herudover er der lagt vægt på at finde sager, hvor der via registerdata kan indikere, at der er modsætningsforhold i sagerne, som kan undre. Det er f.eks. personer med høj beskæftigelsesgrad, som er nedsat.

2.5 LÆSEVEJLEDNING

I de følgende kapitler udfoldes revisionens resultater inden for de tre hovedfokusområder. Strukturen i kapitlerne følger disse fokusområder og tager endvidere afsæt i, at beskrive fokusrevisionens resultater ud fra de centrale skridt der skal tages i borgerforløbet omkring reglerne.

I rapporten er der nogle opmærksomhedspunkter, som kan være nyttige at holde sig for øje ved læsningen. Det er:

- I fokusrevisionen er der udvalgt 15 sager i hver kommune. Disse sager er udvalgt med henblik på at finde interessante sager, hvor der har været hændelser, der er interessante for fokusrevisionen.
- Det er væsentligt at huske i læsningen af resultaterne, at der i stikprøveudsøgning har været en strategi om at finde interessante sager ift. undtagelser og afgørelsesproces. Resultaterne kan således ikke forventes at være et spejl på den gruppe, der kan være omfattet af reglerne. Mange vil være i berøring med kontanthjælpssystemet uden at blive berørt af reglerne.
- Resultaterne i denne rapport omfatter kun de 20 kommuner, som er udpeget til revisionen. Resultaterne bygger primært på sags gennemgangsdata og interview med kommunerne. I enkelte tilfælde inddrages der registerdata for hele populationen med henblik på at have et grundlag for at perspektivere resultaterne osv. Det vil tydeligt fremgå, når data bygger på andet grundlag end sags gennemgang og interview.
- I sagerne er der set på personens sag som helhed. I udgangspunktet ses der på det seneste sagsforløb på en række punkter, men i visse sammenhænge er det nødvendigt at orientere sig i hele forløbet f.eks. for at se, hvordan personen er blevet nedsat i ydelse.
- Hvert kapitel i rapporten indledes med en opsamling på de væsentligste resultater og vurdering af risikobilledet for området, som derefter følges op af en mere dybdegående gennemgang af resultaterne.
- Resultaterne er dokumenteret i figurer og tabeller. I tabellerne arbejdes der med en markering (med lyserød farve) til at pege ind på de centrale resultater/opgørelser i tabellen.

2.6 CENTRALE BEGREBER OMKRING 225 TIMERSREGLEN

Inden læsningen af rapporten er der nogle centrale begreber, som kan være hensigtsmæssige at have med i læsningen. Der er således en række tekniske begreber i relation til reglerne, som der refereres til løbende i rapporten.

Bortfaldsdato	Er den dato, hvor en person omfattet af 225-timersreglen kan falde for timereglen, og ydelsen enten nedsættes eller bortfalder.
Varslingsdato	Er den dato, hvor en person omfattet af 225-timersreglen varsles om muligt bortfald eller nedsættelse af ydelse.
Ydelsesstart	Det er den 1. dag, hvor en person modtager en ydelse, der er omfattet af 225-timersreglen.
Personens status	Med dette menes den enkelte persons situation, ift. om personen er varslet, nedsat i ydelse eller har tilstrækkeligt niveau ift. ordinære timer til at oppebære fuld hjælp.
KY	Er kommunernes ydelsessystem, der beregner og styrer udbetaling af ydelser

VEJLEDNINGEN OMKRING 225-TIMERSREGLEREN

I fokusrevisionen er det undersøgt, hvordan kommunerne forvalter de krav, der er til vejledning om 225-timersreglen. Vejledningen skal sikre, at alle personer omfattet af 225-timersreglen forstår reglerne og deres muligheder ift. at leve op til reglerne.

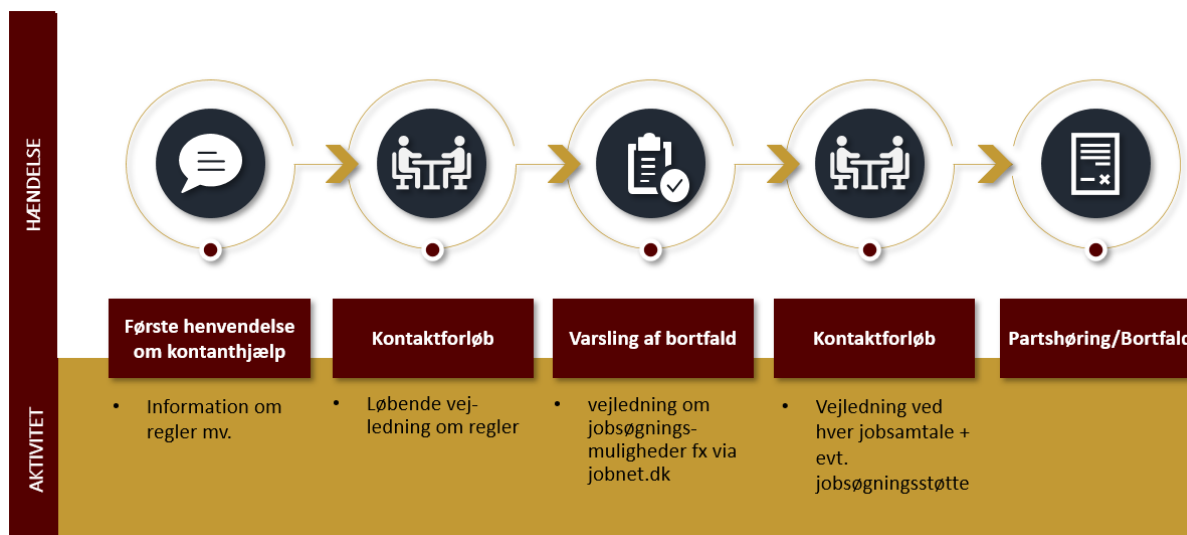
Resultaterne viser, at mange kommuner har et godt løbende fokus på vejledning om reglerne. Der er dog en generel udfordring med at løfte den særlige vejledningsforpligtigelse, når personer varsles om nedsættelse af hjælpen. I varslingsituationen vurderes der ikke at være den forudsatte opmærksomhed på vejledning og støtte til jobsøgning op til evt. nedsættelse af hjælpen, som lovgivningen tilsiger. Det skyldes især, at der mangler viden i jobcentret om, hvilke personer der er varslet.

3.1 INDLEDNING

Kommunerne skal oplyse om 225-timersreglen som en del af den almindelige vejledning og information til alle, der ansøger om eller modtager kontanthjælp, uddannelseshjælp, overgangsydelse eller selvforsørgelses- og hjemrejseydelse.

Derudover er der en særlig forpligtigelse til at sikre, at den enkelte ydelsesmodtager forstår reglerne, og den enkeltes muligheder, løbende i kontaktforløbet og særligt ifm. eventuel varslingsbrevet og i de efterfølgende samtaler, skal der være en vejledning om reglerne og mulighederne for jobsøgning. Det kan også efter behov indeholde praktisk bistand til jobsøgningsaktiviteter.

Vejledningsforpligtigelsen under forskellige dele af kontaktforløbet er illustreret i nedenstående figur. Vejledningsforpligtigelsen er hele tiden aktuell, når personen er omfattet af reglerne - også efter der er truffet afgørelse.

I fokusrevisionen er der set på kommunernes praksis ift. vejledning i arbejdsgange og i dokumentationen på konkrete sager. Resultaterne af gennemgangen viser overordnet, at:

- Der er i knap 60 pct. af sagerne set en dokumenteret vejledning af personer ved første henvendelse. Vejledning består af mundtlig vejledning i samtaler og/eller en pakke med skriftligt materiale, der udsendes ifm. ansøgningen om hjælp. Nogle kommuner har

procedurer eller arbejdsgange omkring den første vejledning, som sikrer at vejledningen sker stort set konsekvent, mens det i andre kommuner virker tilfældigt og personafhængigt, om der gives en vejledning.

- ▶ Der er i stort set samme omfang - knap 60 pct. af sagerne - dokumenteret en vejledning løbende i kontaktføreløbet.
- ▶ Kommunerne lever generelt ikke op til den særlige vejledningsforpligtigelse, der ligger omkring varslingsituationen. Der ses kun i 20 pct. af sagerne, at der i forbindelse med varsling er fokus på målrettet vejledning om 225-timersreglen eller et særligt fokus på vejledning op til nedsættelse/bortfald af ydelse. Det skyldes overvejende, at sagsbehandler ikke har information om personens varsling, og dermed ikke har den viden, der forudsættes, at der ageres ud fra.

De største risici ift. manglende lovmedholdelighed i praksis omkring 225-timersreglen vurderes at knytte sig til varslingsituationen, og den manglende vejledning i disse situationer. Her ligger der særligt udfordringer i:

Der mangler viden i jobcentret om personens situation ift. 225-timersreglen som udfordrer den lovpligtige vejledning. Jobcentrets grundlag for en målrettet vejledning om 225-timersreglen er begrænset. Før implementeringen af KY har en række kommuner haft en snitflade mellem ydelsessystem og fagsystemer, der understøttede, at sagsbehandler får et overblik over personens situation ift. 225-timersreglen. Der er ikke en mulighed for en aktiv snitflade i dag, og det betyder, at jobcentret skal have informationer om personens situation overbragt på anden vis eller skal orientere sig i ydelsessystemet. Det betyder konkret, at der sjældent ses opmærksomhed på, når personen varsles, og dermed er den særlige vejledningsforpligtigelse efter varsling udfordret. Manglende vejledning ifm. varsling kan efter konkret vurdering medføre, at nedsættelsen af personen skal udskydes.

Der mangler viden hos personen om egen situation ift. 225-timersreglen. Omfattede personer får information af status ift. optjente timer ifm. varsling og partshøring. Der er ikke på anden måde adgang til løbende optællinger af timer, medmindre personen kontakter kommunens ydelsesafdeling. Tidligere har der været en tæller, synliggjort for den enkelte person på Jobnet.dk, som viste status ift. optjening af timer. Denne funktionalitet er ikke til stede længere, og gør det formentlig svært at gennemskue, hvor tæt på, eller langt fra, den enkelte er ift. at opfylde kravet. Personerne klager ikke over afgørelserne, heller ikke når der sker åbenlyse fejl. Det kan være et tegn på, at grundlaget for afgørelserne er svært at gennemskue.

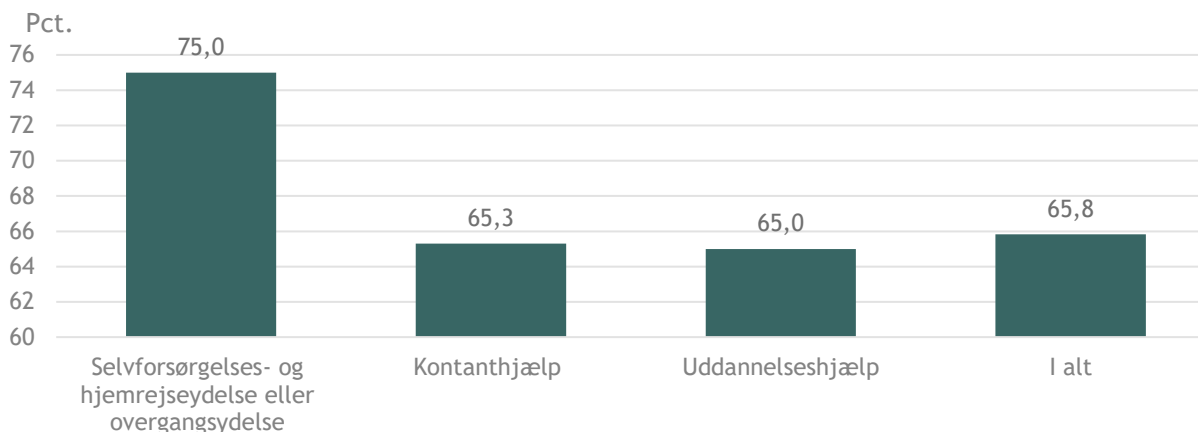
3.2 VEJLEDNING IFM. FØRSTE HENVENDELSE

Det fremgår af vejledning om 225-timersreglen for ægtepar og ugifte der modtager hjælp efter lov om aktiv socialpolitik § 11 (VEJ nr. 9514 af 30/6/2021) at kommunen oplyser om 225-timersreglen i den almindelige vejledning og information af ægtefæller og ugifte personer, der ansøger om eller modtager hjælp. I sagsgennemgangen er der ved opstarten af seneste ydelsesforløb set på, om kommunerne har dokumenteret en vejledning af personen ved første henvendelse.

Sagsgennemgangen viser, at der er vejledning ved første henvendelse i knap 66 pct. af sagerne. Det ses oftest i sager med selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse og i mindre grad i sager med uddannelseshjælp. I kontanthjælpssager, som er den største gruppe, se der vejledning i 65,3 pct. af sagerne jf. figur 3.1.

15 ud af de 20 kommuner har beskrevet arbejdsgange omkring vejledningen og dokumentation af vejledning. Det er færre kommuner, der udbygger arbejdsgangene med, hvordan vejledningen skal foregå (skriftlig/mundtlig), eller hvad den skal indeholde, men der er ofte aftalt en praksis med medarbejderne f.eks. brug af bestemt skriftligt materiale. Udleveringen af materialet til omfattede personer dokumenteres ikke nødvendigvis i sagerne, og derfor viser nedenstående formentlig ikke det fulde billede af vejledningsindsatsen.

Figur 3.1. Andel af personer der vejledes ved første henvendelse om hjælp - fordelt på ydelsesmodtagergrupper.

Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner kombineret med data fra DREAM

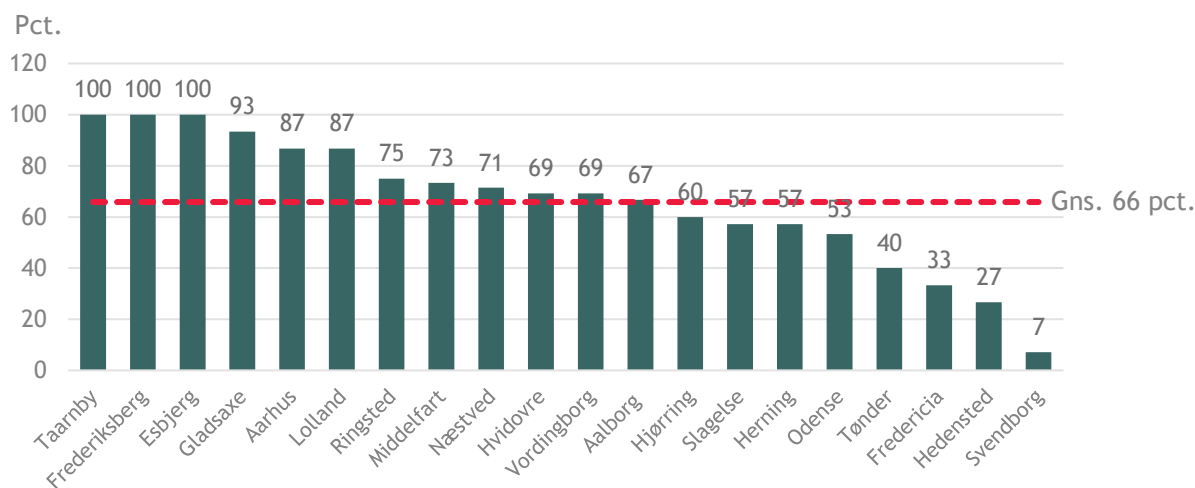
Anm: Integrationsydelse omfatter selvforsørgelses- og hjemrejseydelse samt overgangsydelse

Der er stor forskel på vejledningen mellem kommuner. Der er kommuner, som synes at have etableret en sikker praksis omkring vejledningen, hvor der i mere end 80 pct. af sagerne (i alt 6 kommuner) har været vejledning ifm. første henvendelse. I 4 kommuner er der imidlertid under 50 pct. af sagerne, hvor der ses vejledning.

Resultaterne skal ses i lyset af, at det for en række af de personer, der er omfattet af sagsgennemgangen, er tale om langvarige ydelsesforløb, hvor første henvendelse kan ligge flere år tilbage.

Den store spredning i vejledningen blandt kommuner giver dog en stærk indikation af, at der er god grund til at sætte fokus på vejledningen ved første henvendelse, så det sikres, at de omfattede personer får de bedst mulige forudsætninger for at forstå og efterleve reglerne, hvilket også understøtter det jobrettede sigte med indsatsen.

Figur 3.2. Andel af sager hvor der har været vejledning ifm. første henvendelse om hjælp - fordelt på kommuner

Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner kombineret med data fra DREAM

Vejledningen om 225-timersreglen kan komme fra både ydelsesadministrationen og jobcentret. Der anvendes typisk en kombination af skriftligt og mundtligt materiale.

STAR har i 2018 udarbejdet digitalt og skriftligt vejledningsmateriale. Materialet rummer:

- en film, der fortæller om kravet om 225 timer, muligheden for at blive reduceret i hjælp, hvordan man lever op til de 225 timers arbejde samt, hvordan man kan få hjælp til jobsøgning.
- skriftligt materiale - bla. cases - der beskriver, hvordan reglen virker ift. nedsættelse af ydelse for forskellige målgrupper gifte/ugifte mv.

De skriftlige vejledninger ligger ikke længere tilgængeligt på STAR's hjemmeside, men anvendes fortsat i flere kommuner.

Materialet anvendes som nævnt i nogle kommuner, men der er også kommuner, der undlader at anvende materialet, da materialet ikke er opdateret med nye takster. I stedet vejledes der mundtligt.

BOKS 1. Eksempler på hvordan der vejledes ved ansøgning om hjælp.

Vejledningen ved 1. henvendelse ser forskellig ud i kommunerne og kan være en kombination af flere forhold, f.eks.:

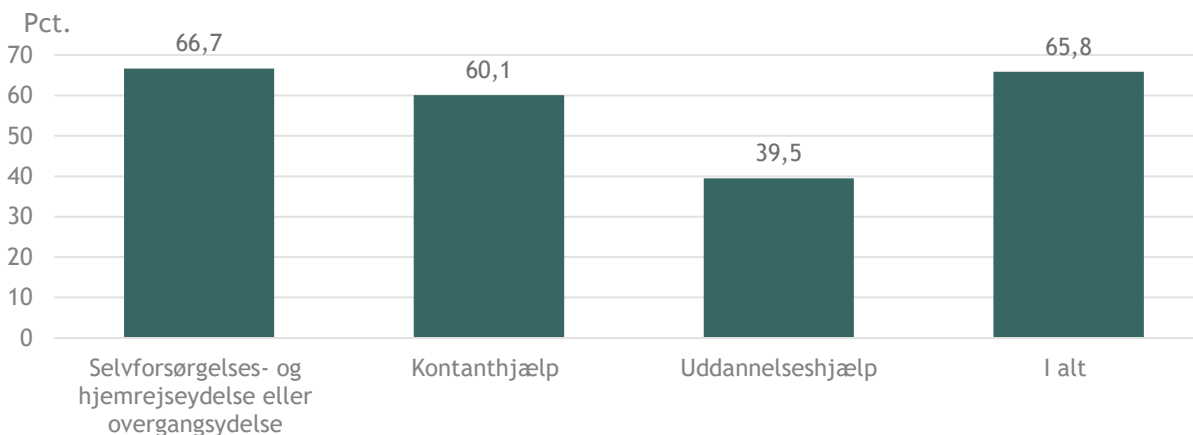
- Gennemgang af regler ifm. første jobsamtale. Her anvendes ofte STAR's vejledningsmateriale og cases til at eksemplificerer, hvad der sker med ydelsen.
- Pakke med vejledningsmateriale om f.eks. 225-timersreglen der udsendes ifm. bevilling af ydelse eller ved indkaldelse til 1. samtale. Det kan f.eks. indeholde vejledningsmateriale fra STAR samt en henvisning til den digitale vejledning på Borger.dk eller STAR hjemmeside.
- Informationsmøde ifm. opstart af kontaktførløb i jobcentret, hvor der informeres om rettigheder og pligter ifm. kontaktførløbet, herunder også kravet om 225 timer.

3.3 VEJLEDNING I KONTAKTFORLØBET

I kontaktførløbet skal der løbende, ved hver jobsamtale, vejledes om 225-timersreglen, så personens opmærksomhed på den stående skærpede rådighedsforpligtigelse omkring optjening af 225 timer vedligeholdes. Det fremgår af § 42 i Bekendtgørelsen om en Aktiv Beskæftigelsesindsats. I vejledning om lov om en aktiv beskæftigelsesindsats står f.eks. beskrevet:

”Indholdet i jobsamtaler skal leve op til formålet med kontaktførløbet for den enkelte som f.eks. fokus på konkrete job og jobsøgning eller for personer med et uddannelsespålæg opfølgning på det aktuelle trin i uddannelsespålægget. Derudover er der nogle få indholds krav i særlige situationer. Det er vejledning om 225-timers-kravet for personer, som kan blive omfattet af kravet om 225 timers ordinært og understøttet arbejde inden for 12 måneder...”

Figur 3.3. Andel af personer der vejledes løbende i kontaktførløbet fordelt på ydelsesmodtagergrupper.

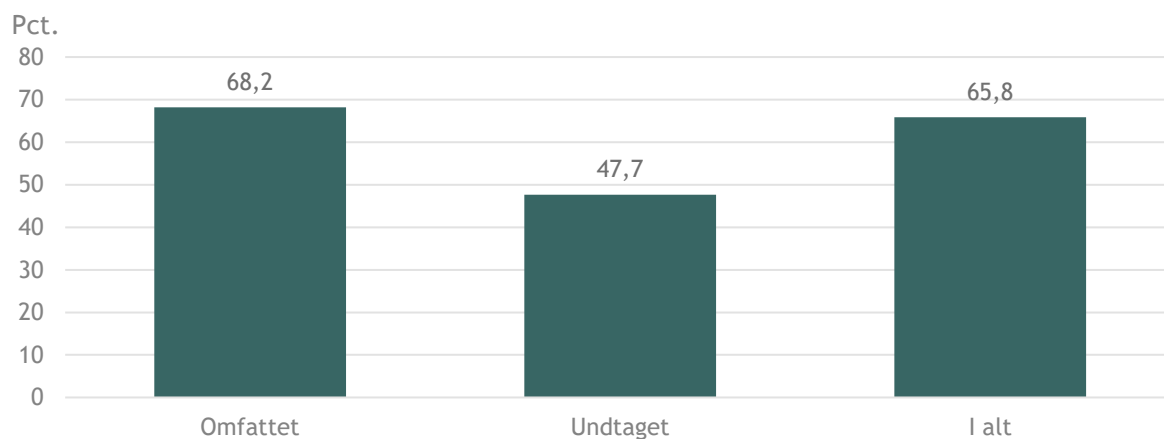
Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner kombineret med data fra DREAM. Vejledninger er vurderet i alle 300 sager. Anm: N=185

Alle jobsamtaler skal således omfatte en vejledning om 225-timerskravet, men også om hvordan der kan opnås ordinære timer og, hvordan jobcentret kan hjælpe personen.

Der er ikke anlagt en meget stram tilgang til at vurdere vejledning, men alene set efter, om der med jævne mellemrum optræder vejledning i jobsamtalerne. Der er set på samtalereferater i jobcentret over de seneste to år og undersøgt om der ses dokumenteret en vejledning igennem denne periode i flere jobsamtaler. I godt 65,8 pct. af sagerne er der en vejledning løbende i kontaktføreløbet. Det er primært personer på kontanthjælp, selvforsørgelses- og hjemrejseydelse og overgangsydelse der vejledes. Unge på uddannelseshjælp vejledes kun løbende i knap 40 pct. af sagerne jf. figur 3.3.

Der ses også forskelle på vejledningen, for de personer, der aktuelt er undtaget, og aktuelt er omfattet af reglerne jf. figur 3.4. For de personer, som er undtaget, vejledes der ikke i så høj grad, som de grupper, der er vurderet til at være omfattet af reglerne. Kommunerne peger selv på, at det kan være svært meningsfuldt at fastholde vejledningen, i de grupper af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, som er undtaget gennem længere perioder, når de vurderes ikke at kunne indfri kravet om ordinært arbejde. Risikoen ved manglende vejledning for den gruppe, der har langvarige undtagelser, vurderes at være begrænset. Det væsentlige for personens økonomi og retssikkerhed er, at reglerne ikke tabes af sigte, når der er tales om forventede kortvarige undtagelser.

Figur 3.4. Andel personer der vejledes løbende i kontaktføreløbet fordelt på om personen er undtaget eller omfattet af 225-timersreglen

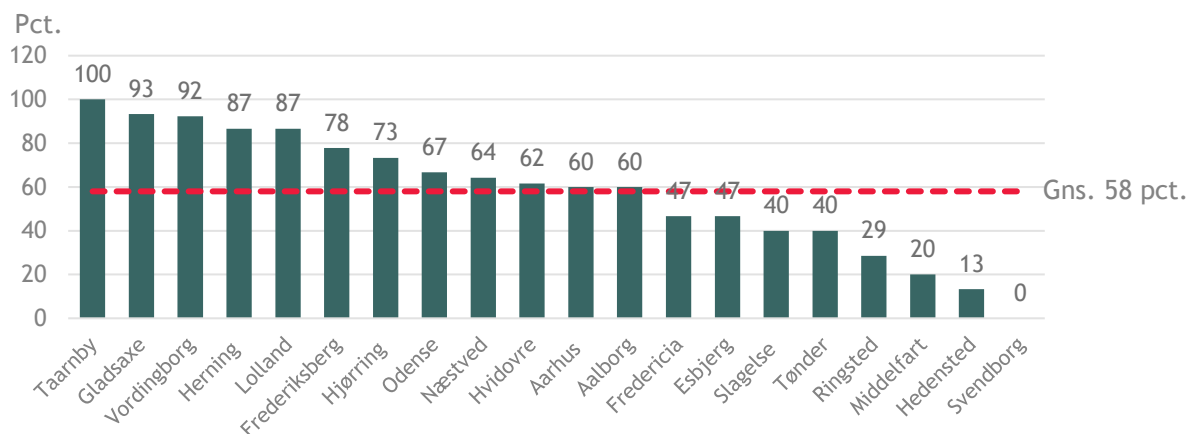
Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner kombineret med data fra DREAM
Anm: N=185

På kommuneniveau ses der også i den løbende vejledning en stor forskel på kommunernes dokumentation af vejledningen jf. figur 3.5. Der er kommuner, der har et konsekvent fokus på vejledning og andre kommuner, hvor det er få sager, der ses dokumenteret en vejledning.

Når der ikke er vejledning, så er det ikke nødvendigvis et udtryk for, at der ikke er opmærksomhed på reglerne. Der dokumenteres ofte, og hyppigere end vejledning, en løbende stillingtagen til, om personen er omfattet eller undtaget fra reglerne.

De fleste kommuner peger også på, at den helt grundlæggende ramme omkring indsatsen fra start til slut er et fokus på vejen til job og muligheden for ordinære timer. Derfor ligger det som en helt fast del af dialogen med personen at tale om muligheder for job, jobsøgningsstøtte, ordinære timer, småjob mv. Mange kommuner peger også på, at virksomhedskonsulenter, personlige jobformidlere mv. også er med til at understøtte fokus på de 225 timer løbende i deres arbejde med at formidle til job. Dette ses ofte ikke dokumenteret i sagerne, da der ikke er samme journalføringskrav for disse funktioner i kommunerne. De vil typisk registrere deres kontakt som "anden samtale," hvor der ikke er de samme krav til indholdet som i andre samtaler.

Figur 3.5. Andel af sager med dokumenteret vejledning løbende i kontaktførelsen - fordelt på kommuner

Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner kombineret med data fra DREAM

3.4 VEJLEDNING IFM. VARSLING

I forbindelse med varslings skal der i henhold til § 5 i Varslingsbekendtgørelsen være en særlig vejledning af personer, der varsles og nedsættes efter 225-timersreglen. Vejledning skal sikre forståelsen af reglerne og gøre opmærksom på muligheder ift. jobsøgning. Det er forudsat, at der i varslingsbrevet henvises til mulig kilde til hjælp til jobsøgning og at finde jobmuligheder. Derudover skal der frem mod bortfaldsdato (dato for mulig nedsættelse af ydelsen) være en konsekvent vejledning ved hver jobsamtale, og evt. støtte til jobsøgningsaktiviteter efter behov.

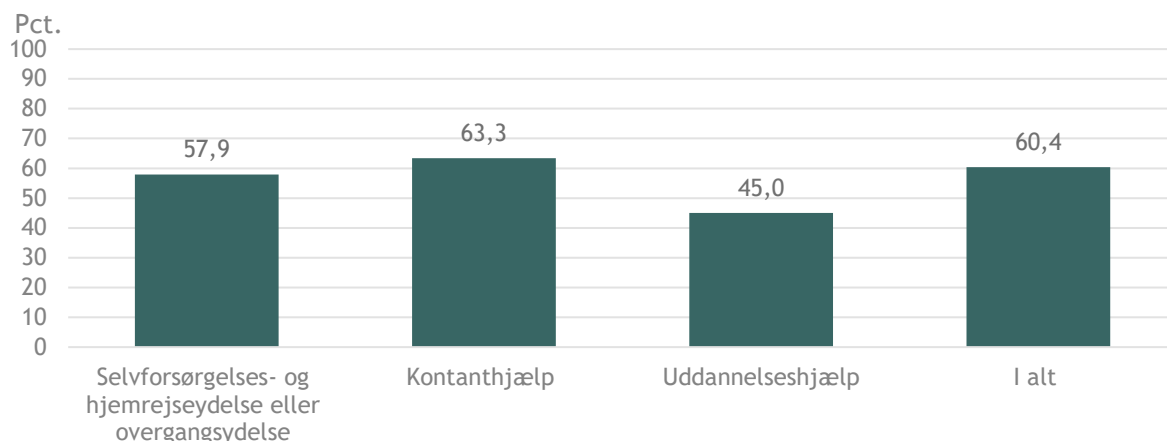
Det følger af reglerne om det skærpede rådighedskrav, at såfremt der ikke er dette særlige vejledningsfokus, kan det medføre at hjælpen ikke kan nedsættes eller bortfalde. Det er op til kommunerne at påse en kontrol af dette, da systemerne ikke selv kan kontrollere dette forhold. I drøftelserne med kommunerne har BDO set en enkelt kommune administrere disse regler konsekvent, med en vurdering inden afgørelse på, om personen er blevet vejledt ved hver samtale.

Der er i sagsgennemgangen set på, om der ifm. varslings er et særligt fokus på vejledning i form af rådgivning om økonomi, jobsøgning eller lignende, eller at vejledning intensiveres. Sagsgennemgangen viser, at der sjældent sker særlig vejledning ifm. med varslings eller tages særlige initiativer for at støtte op om personens jobsøgning.

I 171 ud af de 300 sager er personen varslet om mulig nedsættelse af ydelsen. I 60,4 pct. af sagerne med varslings er der ikke set vejledning ifm. varslings, som ellers er forudsat i lovgivningen, jf. figur 3.6. Det sker i mindre omfang for personer på uddannelseshjælp. Mange kommuner peger på, at de ikke har så stort fokus på at sikre vejledningen for disse grupper, da en afgørelse kun i mindre omfang leder til en nedsættelse, da personens ydelsesniveau er for lavt. Vejledningen er dog væsentlig efter BDO's vurdering. Det skyldes, at der træffes en afgørelse, selvom ydelsen er for lav til at personen får en nedsættelse. Det betyder, at så snart personen får en højere ydelse vil nedsættelsen træde ind uden varslings, partshøring og afgørelse.

Når der er vejledt, er det typisk i kontanthjælpssager og typisk en rådgivning ift. økonomi (4 pct. af sagerne med varslings) og rådgivning om jobsøgning (17 pct. af sagerne med varslings).

Figur 3.6. Andel af de gennemgåede sager, hvor personen er varslet og hvor der *ikke* ifm. varsling er et særligt fokus på vejledning og evt. initiativer for at understøtte jobsøgning.

Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner kombineret med data fra DREAM

Anm: Sager uden vejledning ifm. varsling er holdt op imod det samlede antal sager med en varsling

Der er således sjældent i samtalerreferater eller journalnotater set dokumenteret en opmærksomhed på varslingsbrevet. Det har været et tilbagevendende tema i dialogen med kommunerne, om det giver et rigtigt billede.

Der er en bred erkendelse af, at det tegner et rigtigt billede af indsatsen. Den manglende opmærksomhed skyldes ifølge kommunerne bl.a., at ydelsessystemet ikke leverer oplysninger til fagsystemet om personers status ift. reglerne. Det gælder både om optjente timer, varsling, partshøring, bortfaldsdato (beregnet dato for beregning af 225 timer og evt. nedsættelse af hjælpen). Den funktionalitet har tidligere været muligt at tilkøbe i det tidligere ydelsessystem (KMD-Aktiv).

Kommunerne skal således have mere håndholdte processer ift. sikre viden i jobcentret f.eks. om udsendte varslinger. Eksempler på håndholdte processer er beskrevet i boks 2 ved siden af.

BOKS 2. Eksempler på håndholdte processer til at understøtte opmærksomheden på varslede personer

Der er set eksempler på enkelte kommuner, som har igangsat særlige initiativer for at styrke vejledningen. Det kan f.eks. gøres ved:

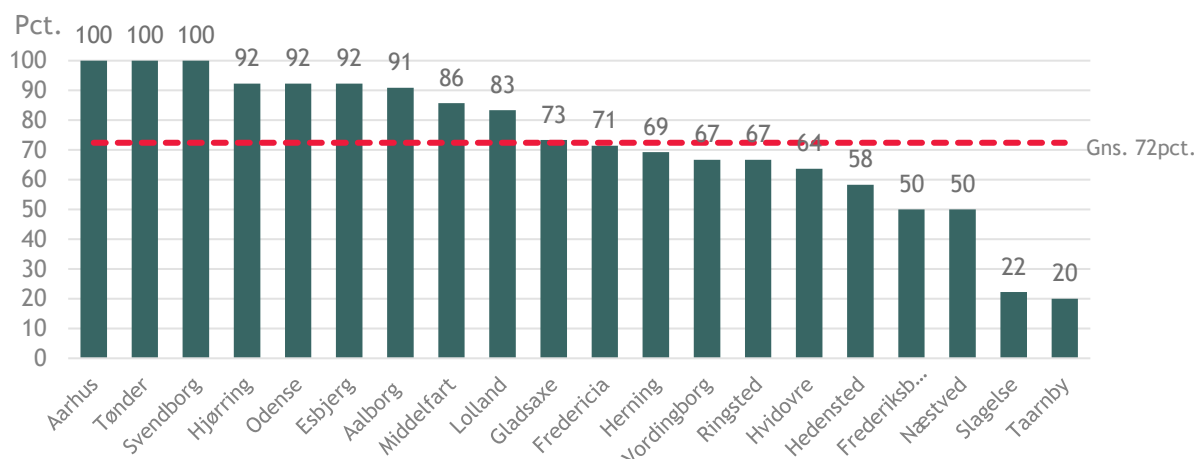
- At ydelsesafdelingen på månedsbasis sender lister over varslede personer. Der skulle nu være etableret en mulighed for at udsøge disse sager i KY, som gør det muligt. Det kræver, at der etableres arbejds gange i jobcentret for, hvordan oplysningerne håndteres.
- At ydelsesmedarbejdere ud fra lister om varslede personer indsætter en avis i fagsystemet om, at personen er varslet.

Derudover sendes varslingsbrevet automatisk fra systemet, hvilket betyder, at ydelsesafdelingen ikke automatisk har så stort fokus på den proces. Der skal indlægges procedurer for at sikre, at der er en overvågning af varslinger.

Der er også kommuner, der har peget på, at de tidligere har brugt en mulighed for at følge optællingen af timer på personens "min side" på Jobnet.dk. Det er anvendt som en mulighed i løbet af samtalen at gå ind på "min side" sammen med personen, for at se ind i personens status ift. optjening af timer. Det er relevant gennem hele forløbet, også efter nedsættelse, hvor personen igen skal optjene 225 timer.

Når det er problematisk, at der ikke sker en vejledning, så er det særligt i de tilfælde, hvor der er personer, som har ordinære timer, og hvor det i høj grad er realistisk, at de kan optjene 225 timer. Der er set flere eksempler på personer, som kommer ganske tæt på de 225 timers arbejde, men nedsættes, da de mangler nogle få timer. I disse tilfælde kunne et skarpere fokus på de ordinære timer måske have bidraget til, at personen eller jobcenteret kunne sætte ekstra tryk på at få skabt mulighed for de ekstra timer.

Figur 3.7. Andel varslede, hvor der ifm. varsling *ikke* er et særligt fokus på vejledning og evt. initiativer for at understøtte jobsøgning - fordelt på kommuner.

Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner kombineret med data fra DREAM

Anm: Sager uden vejledning ifm. varsling er holdt op imod det samlede antal sager med en varsling. Der er i alt 164 varslede.

Kommunerne har dog peget på, at hele præmissen for jobcentrets arbejde er løbende støtte til jobsøgning og det at opnå ordinært arbejde og ordinære timer. Derfor er der ikke et særskilt behov for at vejlede om jobsøgningsmuligheder i varslingssituationen. Der er et kontinuerligt fokus på jobformidling - også til småjobs - gennem hele forløbet fra første henvendelse til personen er i job.

På kommuneniveau er der også i målingen af denne vejledning ganske stor forskel mellem kommuner, hvor andelen der får et særligt vejledningsfokus variere fra 20 pct. til 100 pct. jf. figur 3.7. I forståelsen af disse resultater er det vigtigt, at målingen ikke bygger på alle sager, og i nogle kommuner har der kun været en mindre del af sager, hvor der har været en varsling.

LØBENDE VURDERINGER AF PERSONERS MULIGHEDER FOR AT VARETAGE 225 TIMERS ORDINÆRT ARBEJDE

I fokusrevisionen er det undersøgt, hvordan der arbejdes med vurderingerne af, om personer skal undtages fra 225-timersreglen, eller om der er grunde til at forlænge (give mere tid) til at optjene de 225 timer. Der skal løbende ske vurderinger heraf. Resultaterne viser, at det ikke altid sker, og at der i en række tilfælde sker fejl ved, at undtagelser og forlængelser ikke registreres. Det giver anledning til fejl, hvor personer nedsættes uretmæssigt i hjælp.

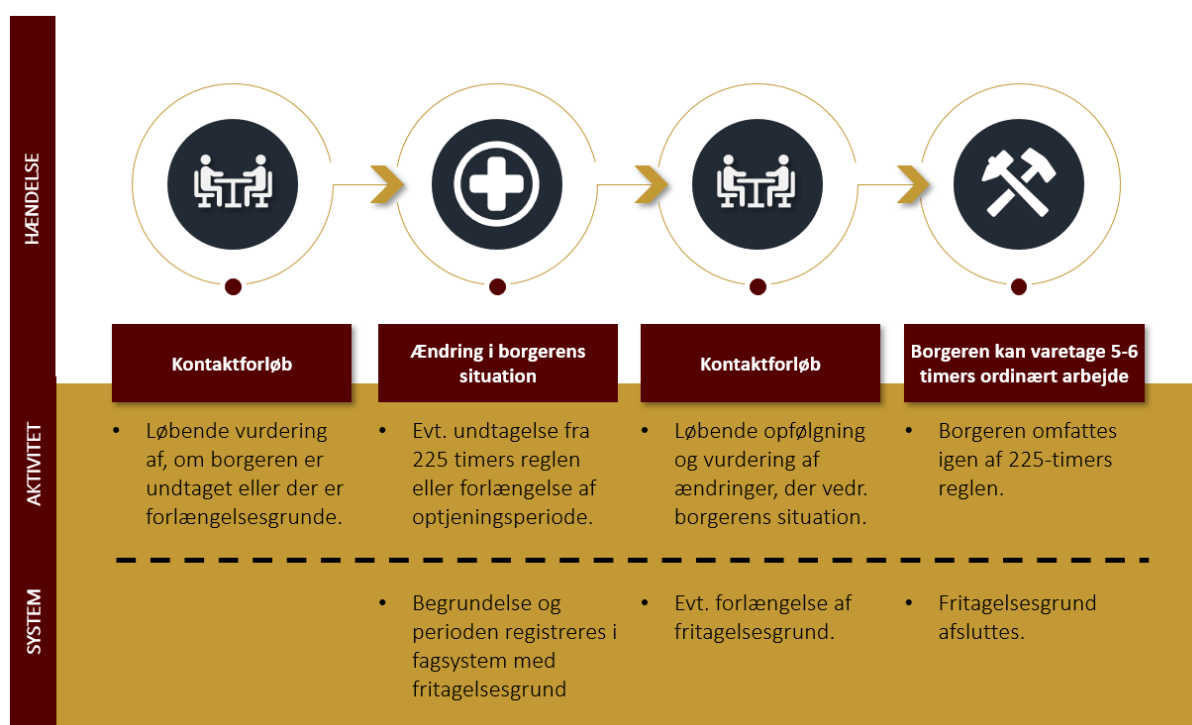
Kommunerne har justeret praksis omkring undtagelser for at imødegå disse fejl. Uanset om der findes færre fejl fremadrettet ift. undtagelser og forlængelser, så vurderes der at være behov for at styrke kvaliteten i den løbende dokumentation af vurderinger om undtagelser.

4.1 INDLEDNING

Kommunerne skal løbende vurdere, om målgruppen for 225-timersreglen evt. skal undtages for 225-timersreglen, eller er omfattet af situationer, der kan forlænge 12-månedersperioden, som de 225 timer beregnes indenfor.

Undtagelser og forlængelsesgrunde registreres for personen i fagsystemet med henblik på, at ydelsessystemet medtager dette i grundlaget for ydelsesudbetalinger. Det er afgørende for at ydelsesudbetalingen er korrekt, at undtagelser og forlængelsesgrunde også indberettes korrekt.

Processen er præsenteret i nedenstående illustration.

I fokusrevisionen er der blandt andet set på undtagelser af personer for 225-timersreglen og forlængelse af arbejdskravet, hvilket blandt andet handler om kommunernes arbejdsgange og procedurer, begrundelser for undtagelser, udløbsdato for undtagelser, den løbende stillingtagen til undtagelser, registrering af fravær, der kan få betydning for, at 12-månedersperioden kan forlænges, og andel hændelser, hvor kommunen forlænger 12-månedersperioden.

Resultaterne af gennemgangen viser overordnet, at:

- ▶ Kommunerne har generelt en stor opmærksomhed på løbende stillingtagen til, om personer skal undtages fra 225-timersreglen eller er omfattet af reglerne. Stillingtagen sker i mange kommuner systematisk ifm. gennemførelse af jobsamtaler. Der er set på 87 sager med undtagelser, hvor slutdatoen er udløbet, og i 40 pct. at sagerne er der taget stilling til undtagelsen.
- ▶ Manglende stillingtagen til undtagelse samt manglende registrering af undtagelser og forlængelsesgrunde er dog alligevel en kilde til mange af de fejl, der har ydelsesmæssige konsekvenser i sagsgennemgangen. De undtagelser, der ikke tages stilling til, vil f.eks. betyde, at undtagelsen udløber, hvorefter personen igen er omfattet af 225-timersreglen, selvom der ikke er taget stilling til, om det bør være sådan.
- ▶ Det er efterhånden en udbredt praksis, at undtagelse får en udløbsdato efter 1 år eller har en åben slutdato. Der blev i 2022 åbnet op for den mulighed af STAR, og kommunerne har tilpasset praksis efter anbefaling fra Kombit (kommunernes systemleverandør). Den ændrede praksis bidrager til at mindske eventuelle udfordringer med, at der ikke tages stilling til en undtagelse, som kan lede til, at personer uretmæssigt partshøres og nedsættes i ydelse direkte efter udløb af undtagelser.
- ▶ Begrundelser for undtagelser har ofte karakter af standardformuleringer i samtalereferater, hvor der ikke dokumenteres en substantiel stillingtagen til undtagelsen. I ca. 37 pct. af tilfældene er undtagelser begrundet ud fra en standard beskrivelse. Det vurderes, at det giver et svagt grundlag for at foretage den løbende vurdering og også at arbejde målrettet med at udvikle arbejdsevnen.
- ▶ Der ses enkelte eksempler på personer, der har ordinære timer eller virksomhedspraktik i et omfang, der ikke harmoner med en undtagelse. Det kan ske fordi jobcentret ikke nødvendigvis får oplysninger om evt. ordinære timer fra KY. Personen kan indberette lønsedler løbende til ydelsesmedarbejdere uden at sagsbehandler i jobcentret er orienteret om omfang og varighed. Løbende udsøgning og kontrol af personer, der har undtagelser og samtidig har ordinære timer/virksomhedsplacering kan være en vej til at sætte fokus på dette element.
- ▶ Der er i flere kommuner konstateret et manglende fokus på korrekt registrering af fravær/fritagelse, der forlænger 12-månedersperioden. Forkert registrering af barsel, sygdom ol. kan komme til at betyde, at personen bliver reguleret i ydelsen, selvom der forlængelsesgrunde. Der er sjældent en involvering af sagsbehandler i kvalitetssikring af de oplysninger der ligger til grund for partshøring eller afgørelse, hvilket også betyder at muligheden for at opdage de manglende forlængelsesgrunde bliver begrænset.

De største risici for en ikke-lovmedholdelig administration af 225-timersreglen vurderes at ligge i:

Manglende stillingtagen til undtagelse samt manglende registrering af undtagelser: Manglende stillingtagen til undtagelse samt manglende registrering af undtagelser er kilde til mange af de fejl, der har ydelsesmæssige konsekvenser i sagsgennemgangen. De undtagelser, der ikke tages stilling til, vil f.eks. betyde, at undtagelsen udløber, hvorefter personen igen er omfattet af 225-timersreglen, selvom der ikke er taget stilling til, om det bør være sådan.

Undtagelser med slutdato på 1 år eller uden slutdato: Det er efterhånden en udbredt praksis, at undtagelse får en udløbsdato efter 1 år eller har en åben slutdato. 13 ud af de 20 kommuner har fastsat en fælles praksis for brug af slutdatoer, hvor den fastsættes til 1 år eller uden slutdato. Den ændrede praksis bidrager til at mindske eventuelle udfordringer med, at der ikke tages stilling til en undtagelse, som kan lede til, at personer uretmæssigt partshøres og nedsættes i ydelse direkte efter udløb af undtagelser. Den nye praksis giver en forskydning i kommunes risikobillede ift. administrationen af reglerne. Det rejser et behov for opmærksomhed på, om undtagelserne bliver for lange. Lange undtagelsesperioder, hvor personen reelt kunne være omfattet af reglerne, kan have betydning for kommunens og samfundets økonomi, hvis ydelsen reelt skulle være nedsat. Derfor er det vigtigt, at kommunerne, sammen med den nye praksis for slutdato, har en arbejdsangang og praksis for systematisk opfølgning og genvurdering af slutdato, løbende i ydelsesforløbet.

Manglende opmærksomhed på registrering og korrekt registrering af fravær/fritagelse, der forlænger 12-månedersperioden: Der er i flere kommuner konstateret et manglende fokus på registrering og korrekt registrering af fravær/fritagelse, der forlænger 12-månedersperioden. Forkert registrering af barsel, sygdom, uddannelse ol. kan komme til at betyde, at personer med urette bliver reguleret i ydelsen, selvom der er en forlængelsesgrund. Manglende registrering af forlængelsesgrunde, kan have betydning for personen omfattet af reglerne, lang tid efter der har været grund til at forlænge.

Korrekt brug af forlængelsesgrunde: Sagsgennemgangen finder et betydeligt antal sager med hændelser i sagsforløbet, der kunne give ret til forlængelse, som der ikke tages højde for. Det er særligt 5. forlængelsesgrund ”Perioder, hvor den pågældendes arbejdsevne har været så begrænset, at kommunen har vurderet, at vedkommende ikke har kunnet opnå beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked, jf. § 13 f, stk. 9.”, der ikke bliver taget højde for. Samtidig er det kun omtrent halvdelen af kommunerne, hvor forlængelsesgrundene indgår i arbejdsgangsbeskrivelser.

Sagsgennemgangen peger således på, at der kan være et behov for at øge fokus på forlængelsesgrundene i administrationen generelt, og løfte medarbejdernes viden om hvilke hændelser, der kan give forlængelse af arbejdskravet.

4.2 UNDTAGELSE FRA 225-TIMERSREGLEN

Kommunen skal tage stilling til, om en person med ret til kontanthjælp, uddannelseshjælp, selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse er undtaget fra arbejdskravet om de 225 timer efter undtagelsesbestemmelsen i lovens § 13 f, stk. 9. Det vil sige, om personen har en så begrænset arbejdsevne, at der ikke kan opnås beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked i det nødvendige omfang for at optjene 225 timer årligt.

Ved kommunens vurdering af, om en person på nuværende tidspunkt vil kunne arbejde på det ordinære arbejdsmarked, indgår, om personen vil være i stand til at udføre ordinært og ustøttet arbejde - dvs. en vurdering af personens aktuelle arbejdsevne. Der indgår derimod ikke en vurdering af, om det er realistisk, at pågældende kan finde et arbejde.

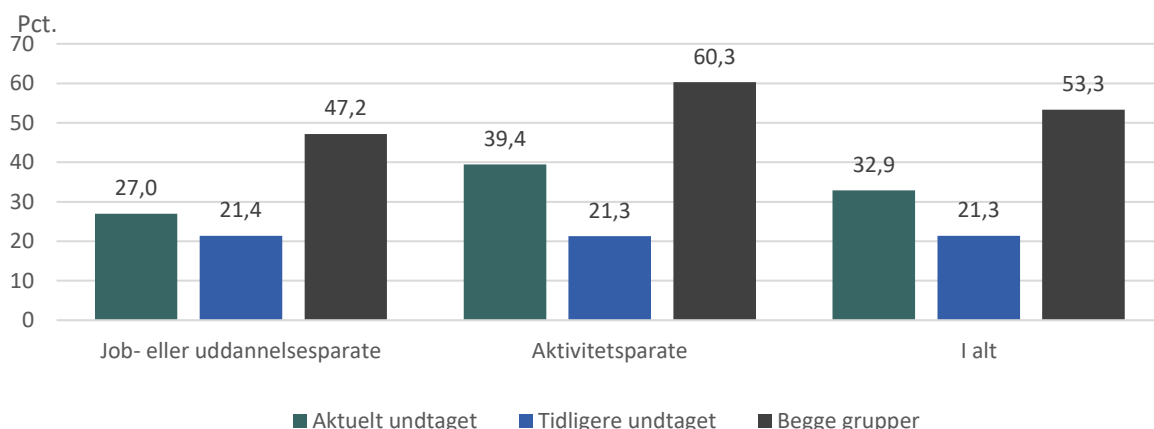
Vurderingen af, om en person er undtaget fra 225-timersreglen, sker som led i det individuelle kontaktførelse i jobcentret, hvor personen orienteres om resultatet af vurderingen og vejledes om konsekvenserne heraf. Hvis kommunen vurderer, at en ægtefælle eller en ugift persons arbejdsevne er så begrænset, at vedkommende ikke vil kunne opnå beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked, omfattes personen ikke af kravet om 225 timers ordinært og ustøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder. Personer, som jobcentret vurderer, skal være undtaget fra 225-timersreglen, registreres med en fritagelsesmarkering, jf. bekendtgørelse om det fælles datagrundlag og det statistiske datavarehus på beskæftigelsesområdet.

Undtagede personer i sagsgennemgangen

I sagsgennemgangen er der i alt gennemgået 300 sager. 160 personer eller 53,3 pct. var eller har været undtaget for 225-timersreglen i en periode. 96 personer er aktuelt undtaget, mens 64 personer har været undtaget på et tidligere tidspunkt.

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere er oftere undtaget for 225-timersreglen end jobparate kontanthjælpsmodtagere og uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere jf. figur 4.1. Der er dog også mange job- og uddannelsesparate, der er undtaget, selv om disse målgrupper bør være tættere på arbejdsmarkedet. I 6 kommuner er der arbejdsgrænser for, at det ikke er muligt at undtage job- og uddannelsesparate. Kun i enkelte kommuner er der eksplicit taget stilling til, at jobparate eller uddannelsesparate ikke kan undtages.

Figur 4.1. Personer som er eller har været undtaget, fordelt på visitationskategori

Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner kombineret med data fra DREAM
Anm: N=300

Kommunernes arbejdsgange og procedure for administration af undtagelser

BDO har gennemgået de 20 kommuners arbejdsgange ift. praksis for undtagelser for 225-timersreglen, se tabel 4.2 nedenfor.

I 2021 blev der sat fokus på, at personer der var undtaget samtidigt fejlagtigt kunne være nedsat i ydelsessystemet. Alle landets kommuner har i den sammenhæng foretaget en gennemgang af alle sager på foranledning af STAR. På den baggrund har kommunerne igennem 2022 haft et massivt fokus på at sikre en god praksis omkring registrering af undtagelser, så det sikres, at de slår korrekt igennem i ydelsessystemet.

Mange kommuner har indført en ny praksis, hvor der ikke sættes udløbsdato på undtagelser. Gennemgangen af de 20 kommuners arbejdsgange viser, at 13 af de 20 kommuner har en fastsat en fælles praksis, hvor der enten sættes slutdato på 1 år eller ingen slutdato.

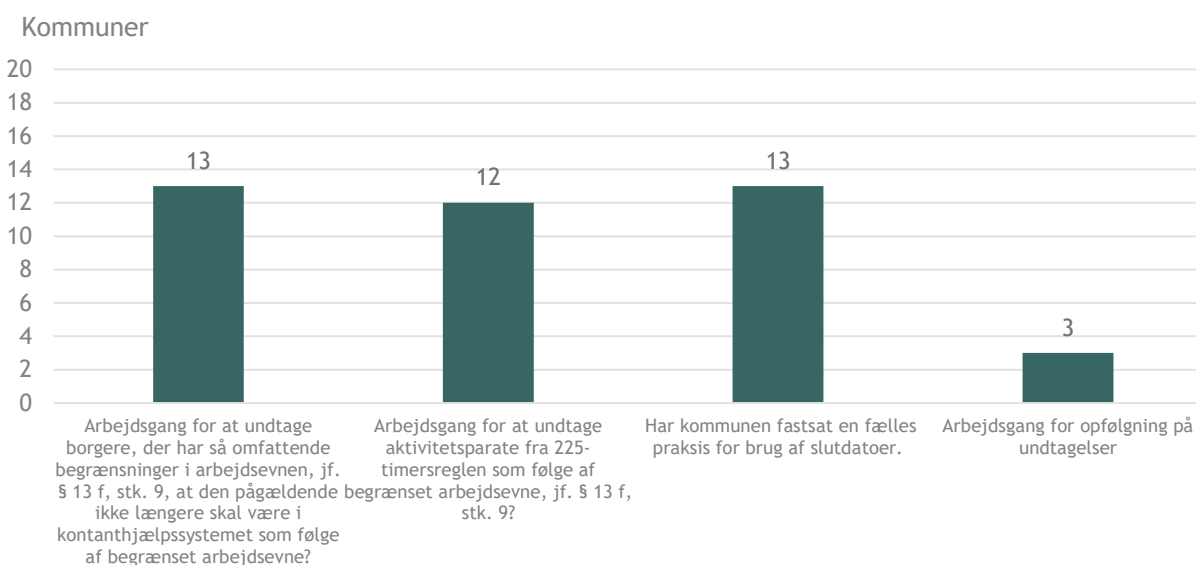
Kommunerne har generelt en stor opmærksomhed på løbende stillingtagen til, om personer skal undtages fra 225-timersreglen eller er omfattet af reglerne. Stillingtagen sker i mange kommuner systematisk ifm. gennemførelse af jobsamtaler, og kommunerne har generelt nedskrevne arbejdsgange for arbejdet med undtagelser.

12 ud af de 20 kommuner har således en arbejdsgang for at undtage aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, jf. § 13 f, stk. 9. Og i en stor del af kommunerne (13 kommuner) er det suppleret med en arbejdsgang for undtagelse specifikt for personer, der har så omfattende begrænsninger i arbejdsevnen, at de ikke længere skal være i kontanthjælpssystemet.

Sagsgennemgangen viser derudover, at 6 ud af 20 kommuner har en arbejdsgang for at undtage jobparate kontanthjælpsmodtagere og åbenlyst uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere.

En del af de udfordringer der ses ift. arbejdet med undtagelse er, at der ikke bliver taget stilling til undtagelserne inden de udløber. Det kan lede til, at en person nedsættes uretmæssigt. Det er de færreste kommuner der har beskrevet, hvordan praksis skal værre for at undgå den situation. Gennemgangen af arbejdsgang og sagsgennemgangen peger på, at det kun er 3 kommuner, der har en arbejdsgang, hvor sagsbehandleren modtager en påmindelse eller lignende i fagsystemet med en genvurderingsopgave, når en slutdato for en undtagelse er ved at indtræffe, jf. tabel 4.2.

Tabel 4.2 Kommuner med arbejds gange vedrørende undtagelser

Kilde: Gennemgang af arbejds gange i 20 kommuner

Anm: Der er tale om BDO's tolkning og vurdering af kommunernes tilsendte arbejds gange, i samarbejde med ansvarlige fra den pågældende kommune.

Undtagelsesperioder

Når en person er undtaget fra 225-timersreglen, skal kommunen med afsæt i den enkelte persons situation, løbende i kontaktføreløbet, vurdere hvor lang tid undtagelsen skal fortsætte.

Når der sættes en slutdato for undtagelsen, kan der opstå en situation, hvor der sendes en partshøring tæt op til undtagelsens udløb, hvis personen står til at blive nedsat i ydelse umiddelbart efter undtagelsens ophør. Flere kommuner har tilrettelagt en procedure, hvor der skal være en stillingtagen til undtagelsen allerede 6 uger før undtagelsens udløb, for at sikre, at dette ikke sker, hvis der er behov for at undtagelsen fortsættes. Mange korte undtagelser efter hinanden kan medføre, at der løbende sendes partshøringsbreve til den undtagede om, at dagen for nedsættelse (bortfaldsdatoen) er udskudt.

Når der sættes en slutdato for undtagelsen, kan der opstå en situation, hvor der sendes en partshøring tæt op til undtagelsens udløb, hvis personen står til at blive nedsat i ydelse umiddelbart efter undtagelsens ophør. Derfor skal der være en stillingtagen til undtagelsen allerede 6 uger før undtagelsens udløb for at sikre, at dette ikke sker, hvis der er behov for at undtagelsen fortsættes. Mange korte undtagelser efter hinanden kan også medføre, at der løbende sendes breve til den undtagede person om, at dagen for nedsættelse (bortfaldsdatoen) er udskudt.

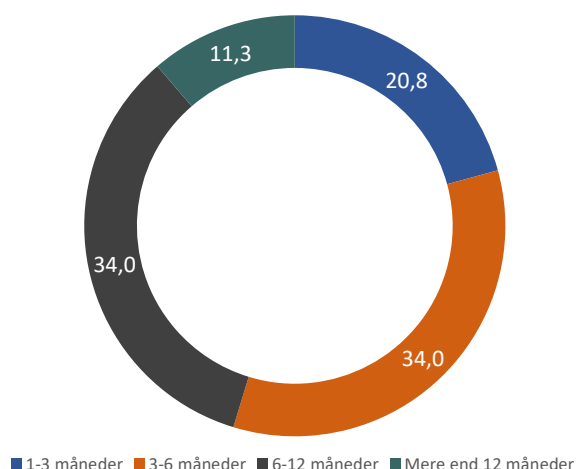
Der har tidligere været et krav fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) om indberetning af en obligatorisk slutdato til DFDG (Det fælles it-baserede datagrundlag). Det følger nu af STAR's *Brugervejledning til registrering af fravær og fritagelser med start- og slutdatoregler*, at undtagelse for 225-timersreglen kan registreres uden obligatorisk slutdato. STAR fjernede kravet om angivelse af en obligatorisk slutdato i juni 2022, efter at det blev konstateret, at slutdatoen i kommunernes fagsystem blev oversendt automatisk til ydelsessystemet, til borgerens risiko. Der er i 37 sager set eksempler på, at undtagelsen udløber uden, at der er taget stilling til undtagelsen, hvilket kan lede til, at personen uretmæssigt nedsættes i ydelse.

En stor del af kommunerne har derfor ændret i deres arbejds gange og omlagt praksis, således at undtagelser altid fastsættes til en åben slutdato eller en slutdato på 12 måneder eller mere. Disse kommuner har anlagt en tilgang om, at der i kontaktføreløbet ved hver samtale skal tages stilling til, om personen fortsat skal være undtaget.

Den nye praksis med ingen slutdato eller slutdato med mere end 12 måneder ses også af figur 4.3a og 4.3b. Når man sammenholder personer, der har været undtaget, med personer der aktuelt er undtaget ses det, at andelen af personer med undtagelsesperioder med mere end 12 måneder er højere i de aktuelle undtagelser. Andelen er vokset fra ca. 11 pct. til 50 pct. af sagerne. En stor del af

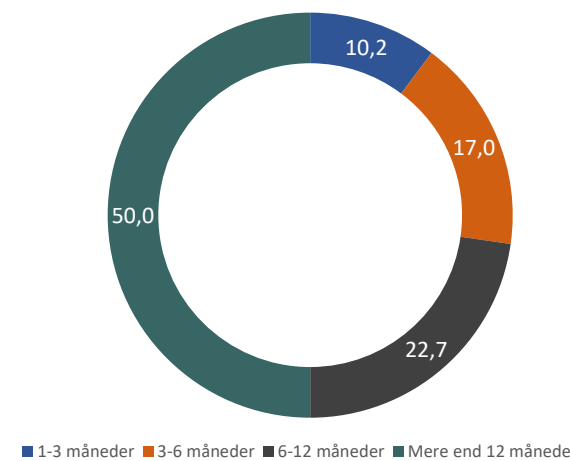
undtagelser, med en varighed på 6-12 måneder, er undtagelser på 12 måneder. Det betyder, at det er omkring 2 ud af 3 undtagelser der i dag sættes til 12 måneder eller mere.

Figur 4.3a. Undtagelsesperioden betinget på om personen har været undtaget.

Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner kombineret med data fra DREAM
 Anm: Opgørelsen omfatter personer, som har en undtagelsesperiode, der er afsluttet og ikke er undtaget på tidspunktet for sagsgennemgang.

Figur 4.3b. Undtagelsesperioden betinget på om personen aktuelt er undtaget.

Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner kombineret med data fra DREAM
 Anm: Opgørelsen omfatter personer, som er undtaget på tidspunktet for sagsgennemgang.

Den nye praksis med undtagelser uden udløbsdato er med til at minimere risikoen betydeligt for, at personer der er undtaget nedsættes i hjælp. Den nye praksis giver dog en forskydning i kommunes risikobillede ift. administrationen af reglerne. Det rejser et behov for opmærksomhed på, at undtagelserne ikke bliver for lange.

Kommunerne har typisk i arbejdsgange lagt vægt på, at der fortsat skal tages stilling i alle samtaler med personer, så personer igen omfattes, når det er muligt. Det kan evt. være en mulighed at kommunerne inddrager dette perspektiv i ledelsestilsyn og systemmæssigt følger op på, om omfanget af undtagelser er steget efter implementering af KY, jf. eksempel på tilsyn i kapitel 6.

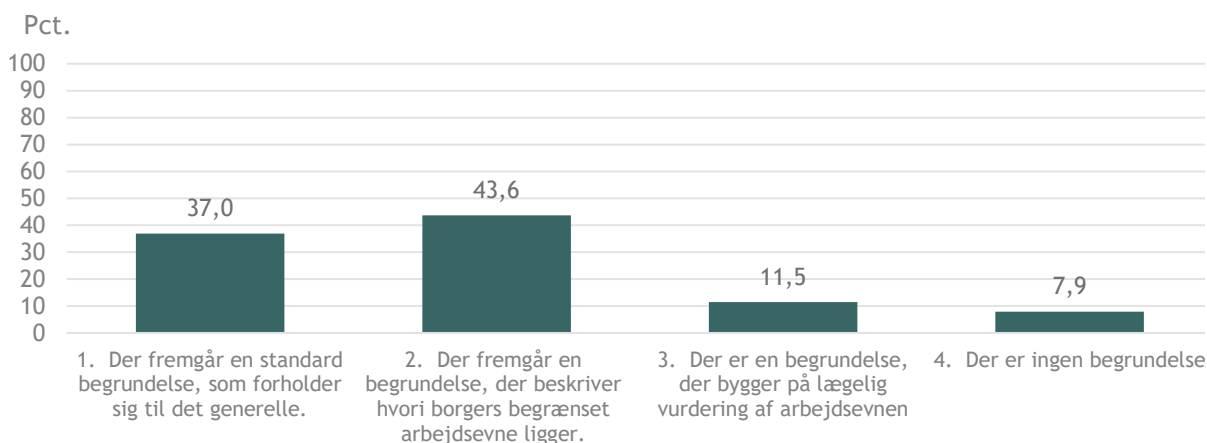
Begrundelser for undtagelser

For de personer, der har været undtaget fra 225-timersreglen, er det i sagsgennemgangen undersøgt, om der - enten i samtalereferat, journal eller registrering af fritagelsesgrund - er en begrundelse. Herunder også om begrundelsen for undtagelsen er uddybet.

Sagsgennemgangen viser, at begrundelserne for undtagelser i 37 pct. af sagerne, har karakter af en standardformulering i samtalereferater jf. figur 4.4. Der er således en meget overordnet stillingtagen og ikke dokumenteret en substantiel stillingtagen til undtagelsen. Et eksempel på en standardformulering af en begrundelse for undtagelse er "Borger har barrierer i form af helbred og sprog". Det vurderes, at denne type standardformuleringer giver et svagt grundlag for at foretage den løbende vurdering af undtagelsen, og også at arbejde målrettet med at udvikle personens arbejdsevne.

I ca. 43 pct. af sagerne fremgår en mere udfoldet begrundelse for undtagelse, der ikke blot beskriver, at personens arbejdsevne er begrænset, men også beskriver hvilke forhold omkring personens situation, der medfører den begrænsede arbejdsevne. Et eksempel er at beskrive konkret, hvilke helbredsmæssige problemer hos personen der er lagt vægt, og hvordan det begrænser personens arbejdsevne.

Figur 4.4. Anvendte begrundelsestyper i seneste undtagelse

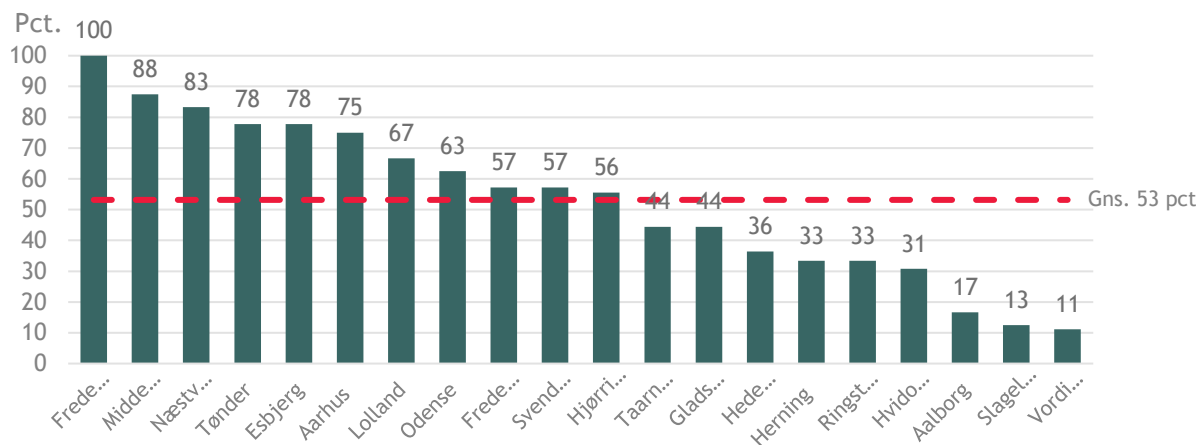

Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner kombineret med data fra DREAM

Anm: Begrundelser kan leve op til flere begrundelsestyper. Derfor kan en begrundelse være kategoriseret under flere begrundelsestyper.

Der er stor variation mellem kommunerne ift. om undtagelserne er uddybet og individuelt begrundet jf. figur 4.5. Det spænder fra en enkelt kommune, hvor 100 pct. af sagerne har en uddybet begrundelse til en kommune, hvor kun 11 pct. af sagerne har en uddybet begrundelse. I 7 ud af de 20 kommuner er det i færre end 40 pct. af sagerne der er en uddybet begrundelse.

Figur 4.5. Andel sager med en uddybet begrundelse - fordelt på kommuner.

Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner kombineret med data fra DREAM

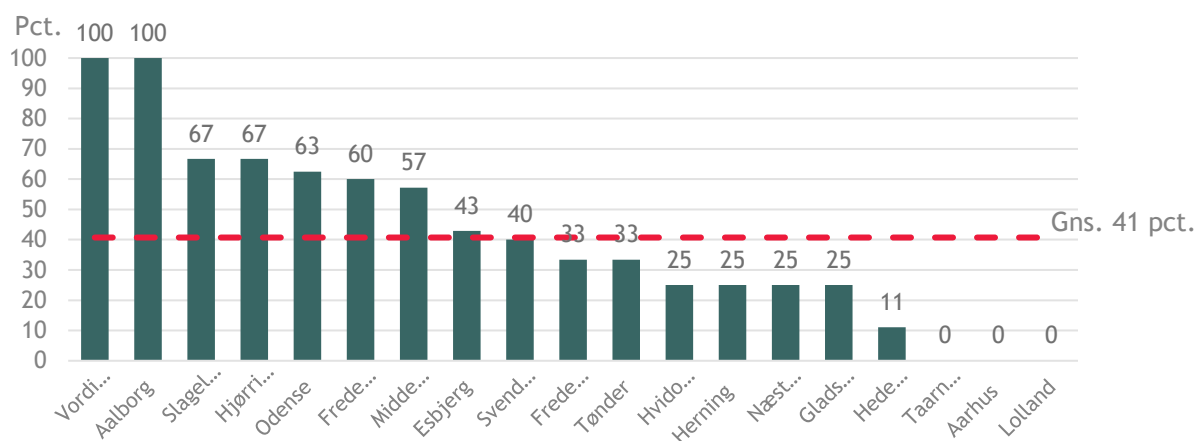
Anm: Uddybet begrundelse dækker over: 1. begrundelse, der beskriver hvori personens begrænset arbejdsevne ligger. 2. Der er en begrundelse, der bygger på lægelig vurdering af arbejdsevnen.

Opfølgning på undtagelser

Kommunerne skal foretage opfølgning på en undtagelse, inden denne udløber, for at vurdere om den skal forlænges, eller personen skal omfattes af 225-timersreglen. Samtidig er det god praksis at følge op på undtagelser, da det kan have betydning for kommunens og samfundets økonomi, hvis undtagelser løber længere, end hvad personen er berettiget til.

Sagsgennemgangen viser, at langt de fleste, af de i fokusrevisionen deltagende kommuner, har en fast praksis for at foretage opfølgninger på undtagelser jf. figur 4.6. Alligevel findes der kun en opfølgning på de sager, der har en udløbet slutdato i 40 pct. af sagerne. I 2 kommuner finder BDO, at der er foretaget opfølgning i alle sager, hvor der er en undtagelse, der ophører i sagsgennemgangsperioden. I de resterende kommuner er der foretaget opfølgning imellem 0 til 67 pct. af sagerne.

Figur 4.6. Andel af sager hvor der er taget stilling til undtagelse, ved undtagelsens udløb.

Kilde: Sags gennemgang i 20 kommuner kombineret med data fra DREAM
 Anm: Tårnby har kun 1 sag omfattet af målingen.

I og med kommunerne generelt har en god praksis for at foretage opfølgning på undtagelser er der fundet få sager i kommuner, hvor der sker en nedsættelse af personens ydelse under en undtagelse eller pga. en fejl i undtagelse.

Der er fundet enkelte eksempler på personer, der har ordinære timer eller virksomhedspraktik i et omfang, der ikke harmonerer med en undtagelse. Det kan ske fordi jobcentret ikke nødvendigvis får oplysninger om evt. ordinære timer fra KY. Personen kan indberette lønsedler løbende til ydelsesmedarbejdere uden at sagsbehandler i jobcentret er orienteret om omfang og varighed.

Løbende udsøgning og kontrol af personer, der har undtagelser og samtidig har ordinære timer/virksomhedsplacering kan være en vej til at sætte fokus på dette element.

4.3 FORLÆNGELSE AF 12-MÅNEDERSPERIODEN

Opgørelsen af arbejdskravet på 225 timers ordinært og ustøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder skal ske individuelt ud fra den enkelte persons situation. Der er situationer, der kan føre til forlængelse af perioden på 12 kalendermåneder, jf. lovens § 13 f, stk. 12 og 13. Der er 6 forlængelsesgrunde, som betyder at 12-månedersperioden udvides. Det er når personen:

1. Ikke har kunnet arbejde på grund af dokumenteret sygdom
2. Har haft ret til fravær ved graviditet, barsel, adoption eller sorgorlov
3. Har modtaget støtte efter lov om social service til pasning af handicappet barn, handicappet voksen eller døende nærtstående eller efter lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel til pasning af alvorligt sygt barn
4. Har aftjent værnepligt
5. Er fritaget for arbejdskravet som følge af, at den pågældendes arbejdsevne har været vurderet så begrænset, at vedkommende ikke har kunnet opnå beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked, jf. § 13 f, stk. 9.
6. Har deltaget i ordinær uddannelse eller anden uddannelse eller opkvalificering til uddannelse, hvor der ikke stilles krav om udnyttelse af arbejdsmulighederne, eller har modtaget en anden offentlig forsørgelsesydelse, der ikke er stillet krav om udnyttelse af arbejdsmulighederne

Hvis hjælpen er nedsat som følges af 225-timersreglen, får vedkommende ret til en fuld ydelse, når arbejdskravet igen er opfyldt inden de seneste 12 kalendermåneder. Alle timer skal ligge efter tidspunktet, hvor hjælpen er bortfaldet eller blev nedsat. Det er kun ordinært og ustøttet arbejde, som tæller med.

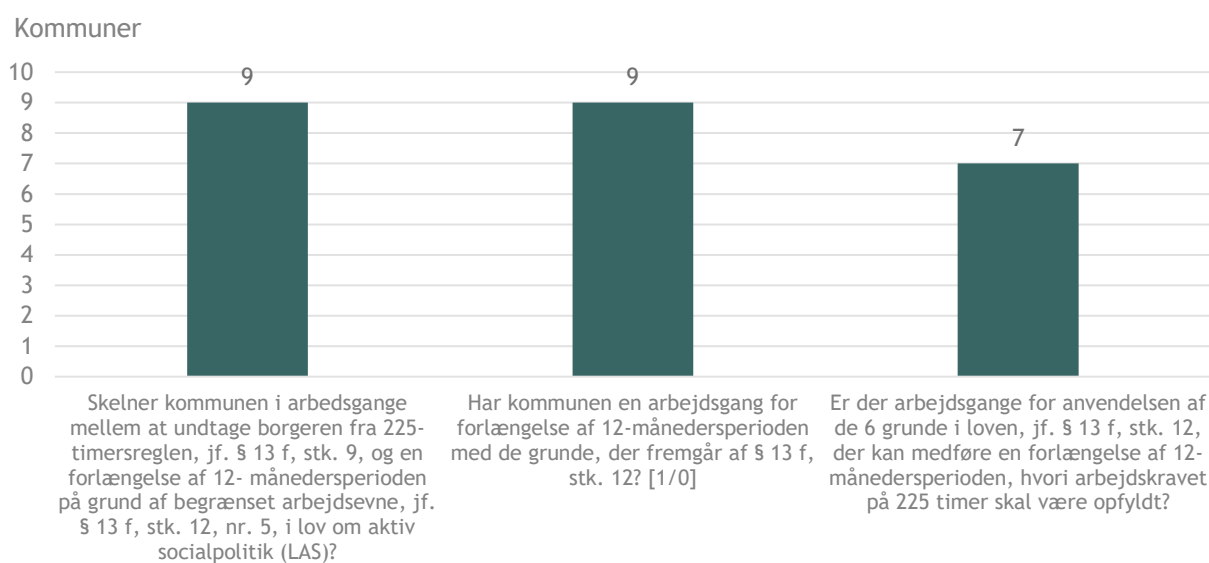
Arbejdsgange ift. forlængelse af 12-månedersperioden

Med afsæt i interviewene med nøglemedarbejdere og ledere på de relevante områder, er det BDO's indtryk, at det i visse situationer kan være vanskeligt for medarbejderne at sondre mellem undtagelse og forlængelsesgrunde. Det kan særligt være udfordrende at finde grænsen mellem sygdom og nedsat arbejdsevne.

Sagsgennemgangen og interviewene viser også, at det ikke altid står klart for sagsbehandlere, hvordan forlængelsesgrunde skal registreres for at slå igennem i 225-timersreglen. Grundlæggende skal forlængelsesgrundene registreres med en fritagelseskode, der fritager for rådighed for, at det systemmæssigt slår igennem i timeberegningsmodulet.

Gennemgang af arbejdsgange underbygger dette, da der i kommunerne i mindre grad er fokus på forlængelsesbestemmelserne særskilt, og hvordan de adskiller sig fra undtagelsesbestemmelserne. Optællingen viser, at det kun er 7 ud af 20 kommuner, som har en arbejdsgang, der eksplicit nævner forlængelsesgrundene jf. figur 4.7.

Figur 4.7. Arbejdsgange ift. forlængelse af 12-månedersperioden

Kilde: Gennemgang af arbejdsgange i 20 kommuner

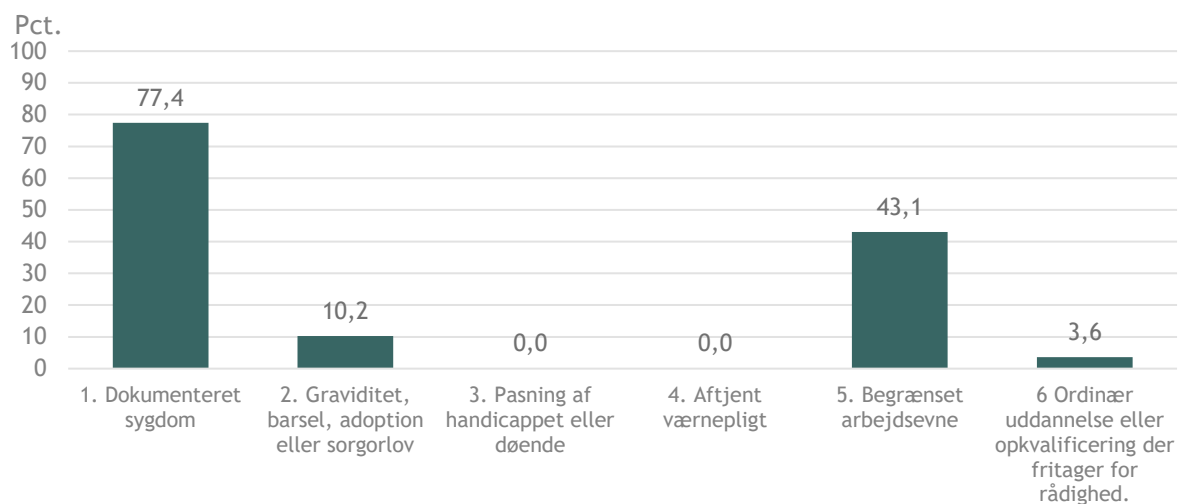
Anm: Der er tale om BDO tolkning og vurdering af kommunernes tilsendte arbejdsgange, i samarbejde med ansvarlige fra den pågældende kommune.

Enkelte kommuner har udfoldet arbejdsgangene, så det også fremgår, hvordan forlængelsesgrundene skal registeres for at slå igennem til KY 225-timersmodul. Dialogen med kommuner peger på, at kommunernes jobcentre skal være meget opmærksomme på at bruge den rette fritagelsesgrund og at der kan være behov for at jobcentret kontakter ydelsesmedarbejder med henblik på manuelle procedurer for at sikre gennemslag af forlængelsesgrunden i ydelsessystem. Det gælder bl.a. når der forlænges med baggrund i uddannelse.

Forlængelsesårsager

I sagsgennemgangen har der været fokus på, hvilke af de 6 forlængelsesgrunde kommunerne hyppigst anvender. Den mest anvendte forlængelsesgrund er: 1: "Perioder, hvor den pågældende ikke har kunnet arbejde på grund af dokumenteret sygdom". Denne forlængelsesgrund er anvendt i 77 pct. af de sager, hvor personen er blevet forlænget. Den næstmest anvendte årsag er: 5 "Fritaget for timekravet på grund af nedsat arbejdsevne (43 pct.), og dernæst forlængelsesgrund: 2 "Graviditet, barsel, adoption eller sorgorlov" (10 pct.). De øvrige tre grunde er anvendt i meget begrænset omfang eller slet ikke jf. figur 4.8.

Figur 4.8. Hvor ofte er forlængelsesgrundene anvendt i sagerne?

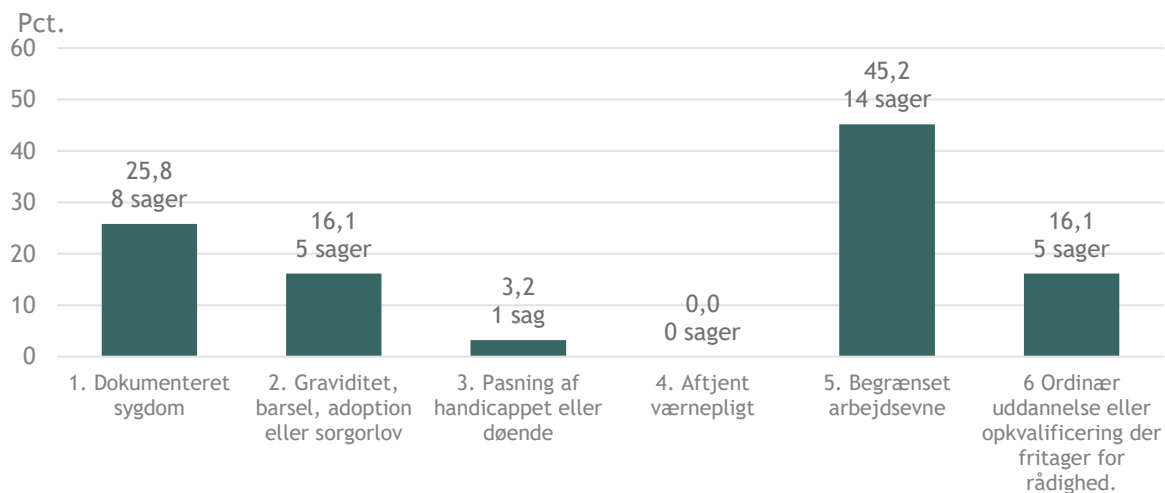
Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner kombineret med data fra DREAM

Anm: Figuren skal læses således at der i 77,4 pct. af sager, hvor 12-månedersperioden er forlænget er anvendt en fritagelsesgrund om dokumenteret sygdom.

I sagsgennemgangen er der kontrolleret for om alle hændelser, der kunne give ret til en forlængelse, også har en medført en forlængelse i sagen.

Sagsgennemgangen viser, jf. figur 4.9., at der er relativt mange sager, hvor personen ikke er blevet givet forlængelse på trods af, at personen er registreret med forlængelsesgrund 5: "Perioder, hvor den pågældendes arbejdsevne har været så begrænset, at kommunen har vurderet, at vedkommende ikke har kunnet opnå beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked, jf. § 13 f, stk. 9."

Figur 4.9. Fordeling af begrundelsestyper, hvor personen ikke blev tilkendt forlængelse.

Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner kombineret med data fra DREAM

AFGØRELSESPROCESSEN FRA VARSLING TIL NEDSÆTTELSE

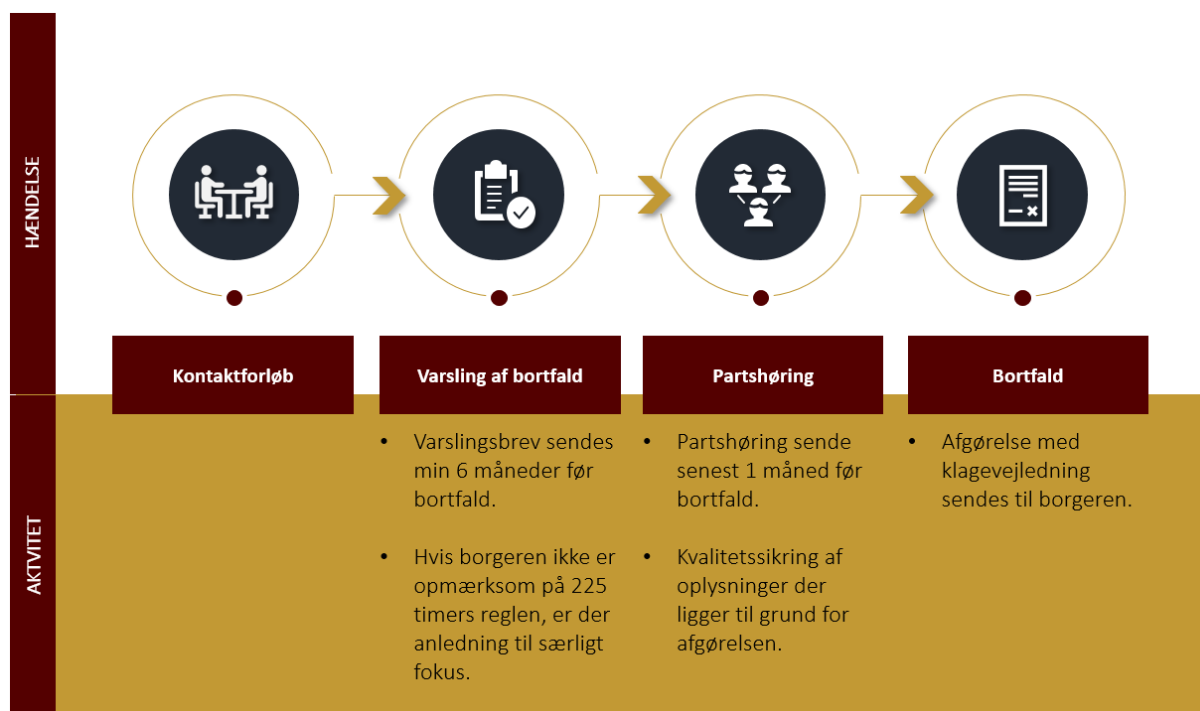
I fokusrevisionen er det undersøgt, om der i sagerne tages de rette skridt for at træffe afgørelser om 225 timers reglen, og om afgørelserne er rigtige set ud fra sagens samlede oplysninger. Sagsgennemgangen viser, at der sker mange fejl i processerne, og at der sker mange forskellige typer af fejl. Fejlene har i nogle tilfælde baggrund i fejl der beror på manglende registreringer af væsentlige oplysninger for afgørelsen. I andre sammenhænge beror fejlene på, at afgørelsesprocessen ikke håndholdes i tilstrækkeligt omfang til at sikre de rette skridt.

5.1 INDLEDNING

Når en person nærmer sig tidspunktet for afgørelse om, hvorvidt personen skal nedsættes i ydelse eller kan fastholde kontanthjælpen på det nuværende niveau, skal der sendes et varslingsbrev senest 6 måneder før og senere en partshøring og afgørelsesbrev. Processen er illustreret i figuren nedenfor.

Processerne omkring en stor del af disse skridt i afgørelsesprocessen er sat op til at køre automatisk. Sådan har det været i en årrække. Kommunerne har over en periode i 2020/2021 implementeret et nyt ydelsessystem KY, som kommunerne fortsat er i proces med at blive fortrolige med.

I KY er der videreført en høj grad af automatisering i processerne, som også var i KMD-Aktiv. Der er etableret et systemmæssigt overblik over personers status ift. ydelseshistorik, optælling af timer, undtagelser og forlængelser samt centrale datoer ift. 225-timersreglen. Der er dog også processer, som skal løses ved aktive handlinger fra en ydelsesmedarbejder.

Meget fungerer godt i det nye system, men sagsgennemgangen peger også på en række fejl og u hensigtsmæssigheder og en stor bredde i fejl, som tydeliggør, at systemet ikke kan forventes at håndtere processerne korrekt, uden at der er en manuel overvågning, jf. risikovurderingen nedenfor. Der er behov for omfattende kontrolprocedurer for at undgå fejl.

I fokusrevisionen er der set på kommunernes praksis ift. hele processen. Resultaterne af gennemgangen viser overordnet, at:

- ▶ 66 pct. af de personer, der er nedsat i ydelse, er varslet minimum 6 måneder før bortfald. Når en varslingsbreve kommer for sent eller ikke sendes, så kan det f.eks. skyldes, at der er perioder, hvor personen ikke optræder som ydelsesmodtager, f.eks. på grund af selvforsørgelse/familieforsørgelse, ordinært arbejde, uddannelse eller løntilskudsplaceringer. I de gennemgåede sager skubbes bortfaldsdatoen typisk ikke som konsekvens af den manglende rettidighed i varslingen, hvilket ellers er et krav, jf. varslingsbekendtgørelsens § 7.
- ▶ Der ses sager med 3-4 år gamle varslingsbreve, som ligger til grund for den endelige partshøring og afgørelse. Der er ikke forældelsesregler omkring varslingsbrevene, men det synes alligevel u hensigtsmæssigt, at personer, 3 år efter varsling, partshøres og herefter har ca. 1 måned til at agere på brevet ift. optjening af timer.
- ▶ I hovedparten af de sager, hvor der er nedsættelse, er der gennemført en partshøring forud for nedsættelse. Partshøringen er udsendt i 83 pct. af sager med nedsættelse. Partshøring udsendes automatisk, og det er få kommuner, der har en egentlig kvalitetskontrol af partshøringen med henblik på at fange evt. mangler.
- ▶ Sagsgennemgangen har også vist, at personer, der nedsættes, ikke altid får et afgørelsesbrev og dermed ikke får den endelige meddelelse om kommunens stillingtagen til sagen og klagevejledning. 84 pct. har modtaget et afgørelsesbrev.
- ▶ Afgørelsesbreve fra KY afsendes, typisk også efter nedsættelsen er sket, og dermed foreligger der ikke en afgørelse inden nedsættelsen effektueres. Det skyldes, at systemet først genererer en opgave i forbindelse med nedsættelsen. Der er eksempler på, at afgørelsesbrevet bliver afsendt meget sent, og der kan med fordel sættes fokus på at tidspunktet for afsendelse fremrykkes.
- ▶ Processen omkring varsling og partshøring er i KY sat op til at køre automatisk ud fra sagens oplysninger. Systemet generer selv varslingsbreve og partshøring med de oplysninger der er om bortfaldsdato, undtagelser, forlængelsesgrunde og ordinære timer som grundlag. Disse processer kører med en stor sikkerhed for de personer, som har en stabil tilknytning til kontanthjælpssystemet og ikke har perioder ude i selvforsørgelse eller perioder med undtagelser og forlængelser.
- ▶ Der er set klager til sagsbehandler i 2 sager med nedsættelse. Det ses sjældent særligt set i lyset af, at der er set flere fejl, hvor de personer, der får en nedsættelse, må have en klar oplevelse af være undtaget fra reglerne. Det kan være en indikation af, at det er svært at gennemskue, hvad der udgør grundlaget for afgørelser.

De største risici for afgørelsesprocessen vurderes at omfatte:

Automatiserede nedsættelser der ikke overvåges

Varslinger og partshøring afsendes som nævnt automatisk i KY. Kommunerne skal selv sikre manuelle processer omkring afsendelse af afgørelsesbreve. På den måde skal kommunerne forholde sig til afgørelsesgrundlaget og sikre, at der bliver taget højde for eventuelle supplerende oplysninger fra personen.

Systemet genererer automatisk en opgave til ydelsesmedarbejderne om afgørelsesbrevet, men systemet nedsætter automatisk personens ydelse uafhængigt af, om der er taget stilling til sagen og sendt en afgørelse. I ca. 20 pct. af sagerne er der set nedsættelser uden afgørelsesbrev. Der er således ikke det rette grundlag for nedsættelsen og systemunderstøttelsen lever ikke op til de generelle krav til offentlige IT-systemer. Det fremgår af Ombudsmandens myndighedsguide "Generelle forvaltningsretlige krav til offentlige it-systemer", at "det er et grundlæggende krav, at offentlige it-systemer kan understøtte en korrekt anvendelse af den relevante lovgivning - herunder forvaltningsretlige regler og principper."

Det er BDO's vurdering, at udfordringen bedst håndteres ved at stoppe den automatiske nedsættelse i KY. Kombit har ifølge oplysninger fra kommuner og STAR på nuværende tidspunkt introduceret en ny procedure ift. at sikre en bedre styring af processerne omkring afgørelserne. Det er BDO's

vurdering, at der som minimum bør være en tæt opfølgning og tilsyn med processerne, indtil proceduren viser sig at sikre en rettidig og konsekvent afsendelse af afgørelsesbreve.

Proceskrav der ikke overholdes

Lovgivningen stiller klare krav om, at varslingsbreve skal sendes senest 6 måneder før den beregnede bortfaldsdato. Det sker ikke i alle tilfælde, og der er set eksempler på manglende varslingsbreve eller for sent udsendte varslingsbreve. Det skal lede til en udsættelse af bortfaldsdatoen for de pågældende personer, hvilket kun ses administreret på den måde i enkelte kommuner.

Kommunerne har i dag ringe mulighed for at opdage for sen varslingsbreve, før en partshøring sættes i gang, eller afgørelsen træffes. Der er beskeden kontrol med dette proceskrav, og det giver en risiko for at personer uretmæssigt nedsættes.

Manglende kvalitetssikring af KY processer

Efter gennemgang af 142 afgørelsesprocesser og processer omkring udsendelse af breve fra ydelsessystemet er det BDO's vurdering, at der er meget, der går godt i administrationen, men der ses imidlertid også mange fejl fra meningsløse breve til for sen varslingsbreve, manglende eller forkerte oplysninger i partshøringer og afgørelser. Det er BDO's vurdering, at de mange fejl bør lede til et stærkere tilsyn med registrering i fagsystem og KY og en stærkere kvalitetssikring af breve og grundlaget for afgørelser. Særligt omkring partshøringsprocessen kan der med fordel være en stærkere kvalitetskontrol

Manglende medregning af ordinære timer

Sagsgennemgang har også vist, at der er en risiko for, at ordinære timer ikke bliver medtaget. Kommunerne skal tage aktivt stilling til alle indtægter, og især for tilflyttere eller nye kontanthjælpsmodtagere, som har kontanthjælpshistorik bag sig og træder ind i kontanthjælp midt i optjeningsperiode, er der risiko for, at deres ordinære timer ikke bliver medtaget i beregning af de 225 timer. Det er også et opmærksomhedspunkt, at sikre, at KY regner rigtigt ift. ordinære timer. Der er set eksempler på opgørelser i partshøringsbreve, som rummer nok timer, men hvor der alligevel i opgørelsen konkluderes, at der ikke er nok timer.

5.2 VARSLING AF BORTFALD

Personer der er omfattet af 225-timersreglen skal senest 6 måneder inden bortfaldsdatoen (dato hvorfra personen kan få nedsat sin ydelse) varsles om bortfaldsdatoen. Efter varslingen skal personen vejledes ved hver jobsamtale. Det fremgår af varslingsbekendtgørelsens § 7 af "*...hjælpen tidligst kan falde væk eller blive nedsat fra det tidspunkt, hvor der er forløbet 6 måneder fra varslingsbrevet er sendt...*".

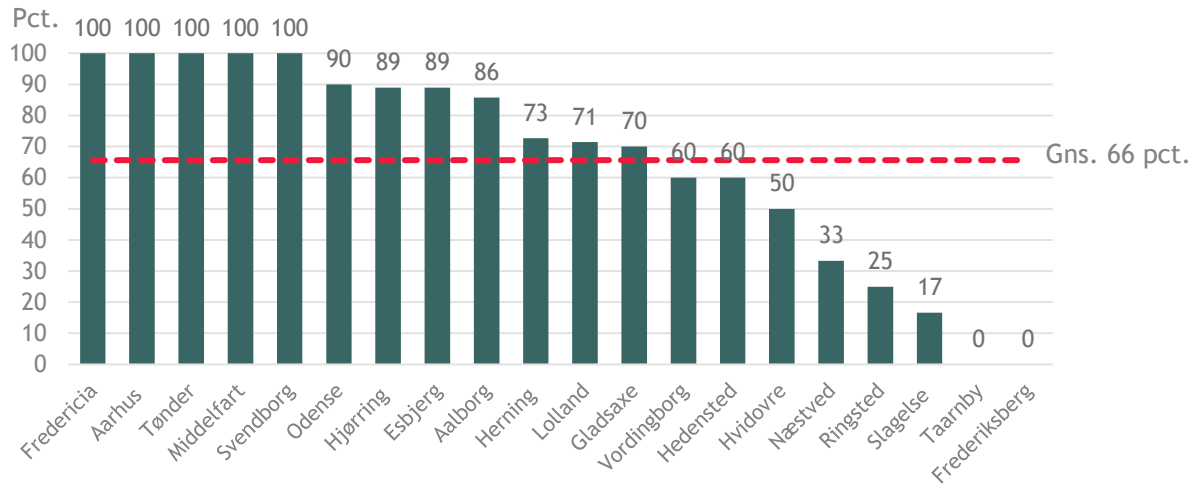
Varslingen sendes automatisk i KY, og der er ikke behov for manuelle arbejdsgange i den sammenhæng. Sagsgennemgangen viser, at varslingen sendes rettidigt i 66 pct. af de sager, hvor der ses en afgørelse jf. figur 5,1.

Det er overvejende indtrykket, at processen kører uproblematisk i hovedparten af sagerne. Der er dog set fire helt overordnede problemstillinger ved varslingen. Det er:

1. At der er sager, hvor systemet henholder sig til en meget gammel varslingsbreve.
2. At der er sager, hvor varslingen kommer for sent.
3. At der er sager, hvor varslingen ikke sendes.
4. At der er mange sager, hvor der ikke er vejledt

Der findes formentlig mange forklaringer på, hvorfor processerne ikke kører som forudsat i alle tilfælde, men det skyldes blandt andet, at de omfattede personer ikke har stabile forløb på kontanthjælp. Der er perioder med undtagelse, forlængelser, ordinært arbejde og uddannelse, som kan være med til at påvirke brevudsendelsen eller flytte bortfaldsdatoen.

Figur 5.1. Andel af personer (med nedsat ydelse), der er varslet 6 måneder før bortfald

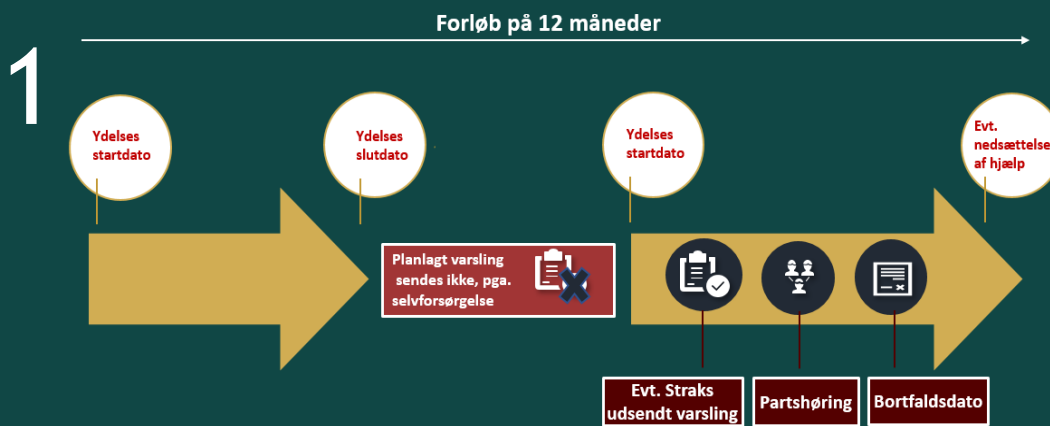

Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner

Anm: N=142, Taarndby, Fredericia, Slagelse og Frederiksberg har få nedsatte personer

BOKS 3. Eksempler på udfordringer ift. rettidigt afsendt varslng

Figurerne nedenfor illustrerer, hvordan perioder med selvforørgelse eller en løntilskudsplacering, der ligger oveni de dage, hvor der normalt vil være en varslng, kan lede til for sen udsendelse af varslngsskrivelser. Det første eksempel viser 12-månedersperioden afbrudt af en periode med selvforørgelse i den periode, hvor der normalt udsendes varslng. Der kan ved gentilmelding være en straksudsendt varslng, men den vil komme for sent.

Det andet eksempel viser perioden afbrudt af en periode med løntilskud. Selvom personen ikke er i ustøttet beskæftigelse, så er personen teknisk ud af ydelsessystemet, og der sendes derfor ikke breve i denne periode. Enkelte kommuner har beskrevet at det er vanskeligt at finde en god metode i KY til at udskyde bortfald, når varslngen ikke kan sendes rettidigt

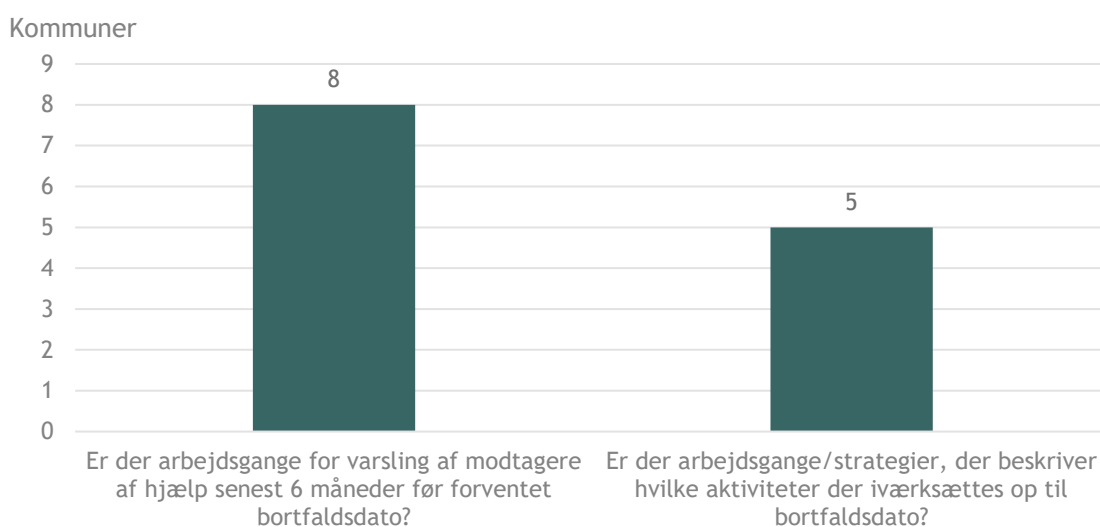
Når varslingen ikke bliver sendt eller bliver sendt for sent, så kan det handle om hændelser, hvor personen kortvarigt træder ud af kontanthjælpsystemet, f.eks. som følge af job, uddannelse eller familieforsørgelse i en periode, jf. eksempler i boks 3.

Uanset baggrunden for manglede varsling, så skal bortfaldsdatoen udskydes, hvis varslingen sendes for sent.

Reglerne ses kun sjældent administreret efter hensigten på dette område. Der er kun set enkelte eksempler på kommuner, som aktivt forsøger at skyde bortfaldsdatoen, når varslingen sendes for sent.

Når sagen kommer til at henholde sig til en meget gammel varsling, så kan det f.eks. være, når bortfaldsdatoen er flyttet flere gange pga. undtagelser og forlængelse. Disse forlængelser af 12-månedersperioden vil kunne følges af udskydelsesbreve, som sikring af at personen er opmærksom på en ny bortfaldsdato. Dette sker ikke automatisk og foreligger ikke i alle sager. Når personen nærmer sig en afgørelse, vil systemet fortsat henholde sig til den gamle varsling og personen kan 3-4 år efter varsling pludselig mødes af partshøring og afgørelse. Som BDO forstår KY's funktionalitet, skal gamle varslingsdatoer og partshøringsdatoer være slettet, for at systemet sender disse igen.

Figur 5.2 Varsling og styring af bortfald

Kilde: Gennemgang af arbejdsgangen i de 20 kommuner

Anm: Der er tale om BDO's tolkning og vurdering af kommunernes tilsendte arbejdsgange.

Kommunerne peger på, at der ikke er fastsatte regler om forældelse af varslingsbrevene. Ikke desto mindre vurderer BDO, at det vil være god skik at sikre, at der sendes ny varsling, når tidligere varslingsbreve ikke har været fulgt af udskydelsesbreve.

I 5 kommuner er der fundet arbejdsgange eller strategier for, hvad der iværksættes mellem varsling og op til bortfaldsdato jf. figur 5.2. Arbejdsgange omfatter typisk, hvad der sættes i værk for at undersøge, om grundlaget for afgørelsen er korrekt. Det er typisk arbejdsgange, der knytter sig til ydelsesfunktionen. I boks 4 er der dog indsat et eksempel på en del af en arbejdsgang, som er udarbejdet i et samarbejde mellem jobcenter og ydelsesafdeling i en kommune, som har en grundig undersøgelsesproces inden partshøring, og har sat konsekvens bag manglende vejledning i varslingsperiode.

Det er BDO's vurdering, at kommunerne med fordel kan etablere arbejdsgange for, hvad der gøres for at sikre, at der er det rette grundlag for afgørelsen og bortfaldsdatoen skydes, når der er behov for det.

BOKS 4. Eksempel på undersøgelsespunkter efter varslings

Tjekliste for ydelsesformidlers gennemgang af sagen senest 10 uger før bortfald

- Er ydelseshistorikken i KY korrekt (tjek evt. KMD Aktiv sagen)?
- Er fravær fra jobcentret indberettet (forlængelses-/undtagelsesperioder)?
- Hvis der er indberettet "Anden forlængelse" er årsagen så journalført?
- Er der hele måneder, hvor der er lavet krav om tilbagebetaling? Hvis ja, er der så en tilsvarende forlængelse under forlængelses-/undtagelsesperioder?
- Er der ordinære udstøttede arbejdstimer, som ikke er indberettet?
- Er handlingen "Massemedtagelse af timer gennemført? – Sammenhold oplysningerne i KY med KMD Indkomst
- Er oplysningerne i KY's timemodul korrekte?
- På baggrund af en manuel beregning, er du så enig i borgers beregnede bortfaldsdato?
- Er de centrale datoer korrekte (tjek evt. KMD Aktiv sagen)?
- Er borger varslet i overensstemmelse med Varslingsbekendtgørelsens § 4, stk. 2 (senest 6 måneder før forventet bortfaldsdato)?
- Er der øvrige oplysninger i sagen (målgruppe, indgåelse af ægteskab, ret til børne- og ungeydelse, nedsat ydelse jf. LAS § 26, stk. 2 eller lign.) der giver anledning til, at borgers ydelse IKKE skal nedsættes/bortfalde?

Tjekliste for kontrol i jobcenter, hvis ovenstående ikke giver anledning til udskyldelse af sag

Der oprettes der en opgave i Momentum til Jobformidler med følgende indhold;

"Borgeren står til at blive ramt af 225-timers reglen den dato.

For at sikre, at der ikke træffes afgørelse på forkert grundlag, bedes du gennemgå borgerens sag, og undersøge;

- om der er (yderligere) fravær eller evt. undtagelsesårsag (BGA) i forhold til 225-timers reglen, OG
- om 225-timers reglen er drøftet med borgeren ved samtlige jobsamtaler siden varslings den dato (det skal fremgå af samtlige journalnotater i perioden siden varslings, at 225-timers reglen er drøftet med borgeren).

I henhold til intern aftale er der brug for en tilbagemelding inden 3 dage".

Besvarelse sker via opgaven i Momentum.

Såfremt der ikke er vejledt konsekvent, skubbes bortfaldsdatoen.

5.3 PARTSHØRING

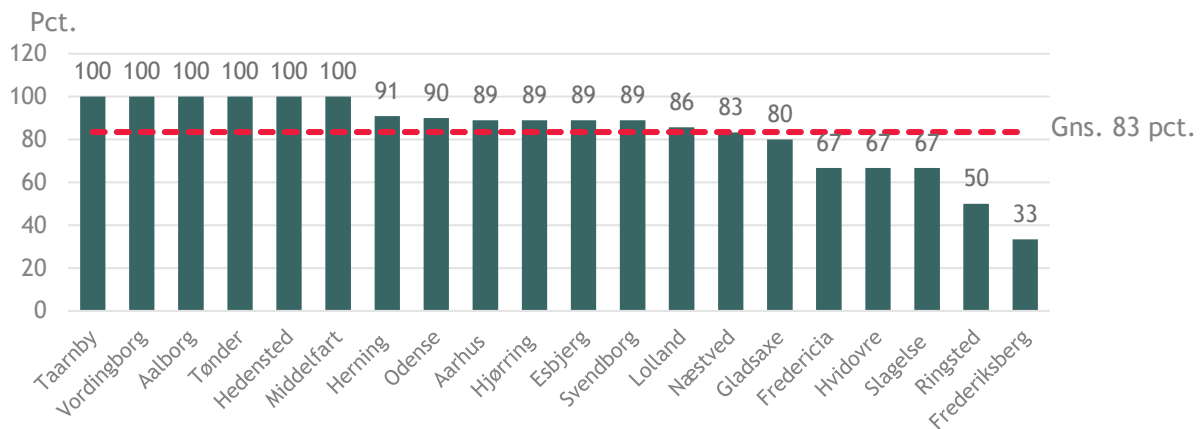
6 uger inden bortfaldsdato sendes der en partshøring til personen. Denne proces afvikles automatisk i systemet, og partshøringsbrevene udsendes med baggrund i den viden, der ligger i systemet om undtagelse, forlængelser, ordinære timer mv. I forbindelse med partshøring opfordres personen til at indberette eventuelle supplerende oplysninger.

Det er overvejende indtrykket, at processen kører uproblematisk i hovedparten af sagerne. I 83 pct. af sagerne er der en partshøring hos de personer, der siden har fået truffet en afgørelse jf. figur 5.3. Der er dog set enkelte problemstillinger i forbindelse med partshøringen, som er opmærksomhedspunkter. Det er:

1. At det vurderes, at der kunne være mulighed for at skærpe kvalitetskontrollen ifm. partshøring, med henblik på at fange flere fejl i sagerne.
2. At der er sager, hvor partshøringen ikke sendes.

6 kommuner har egentlige arbejdsgange for, hvad der skal ske i partshøringsprocessen for at sikre, at partshøringsprocessen bliver gennemført på rette grundlag. Det handler f.eks. om at anmode jobcentret om kvalitetssikring af oplysninger, jf. eksemplet i boks 4 ovenfor.

Figur 5.3. Andel af nedsatte, hvor der har været en partshøring.

Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner

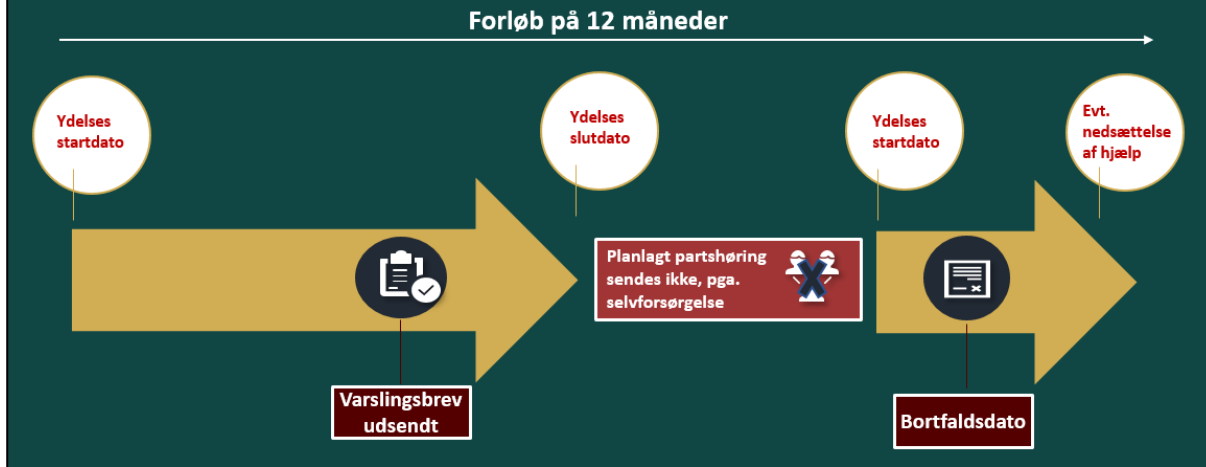
Anm: N=142, Taarnby, Fredericia, Slagelse og Frederiksberg har få nedsatte personer

De fleste kommuner læner sig imidlertid op ad de systemmæssige oplysninger. Som gennemgangen i kapitel 4 har vist, så er der i sagsgennemgangen set en række tilfælde, hvor der mangler registrering af undtagelser og forlængelser, hvor en del formentlig kunne være fanget via en mere tæt kvalitetssikring af oplysninger i samarbejde med jobcentret. Det ses i 51 sager ud af 123, hvor der har været en partshøring, at kommunerne dokumenterer undersøgelser af personens oplysninger i forbindelse med partshøringen.

I enkelte sager er der ikke fundet en partshøring på sagen. Ifølge oplysninger fra kommunerne kan det ske, når personer, som fortalt i forrige afsnit, er kortvarigt ud af hjælp, på det tidspunkt hvor partshøringen er sat til systemmæssigt at udsende partshøringen. Det kan f.eks. betyde, at jobcentret i forbindelse med opstart af sagen skal skubbe bortfaldsdatoen med henblik på at kunne sende partshøring forud for afgørelse. I boks 5 illustreres et eksempel på udfordringer ift. udsendelse af partshøring.

BOKS 5. Eksempel på udfordringer ift. udsendelse af partshøring.

Figurerne nedenfor illustrerer, hvordan perioder med selvforsørgelse eller en løntilskudsplacering, der ligger oveni de dage, hvor der normalt vil være en partshøring. Systemmæssigt laves afsendelsen på bestemte tidspunkter - 6 uger før bortfaldsdato. Hvis personen kortvarigt er ude af hjælp i den periode, ændrer det ikke nødvendigvis på bortfaldsdatoen, men det kan medføre, at partshøringen ikke bliver sendt.

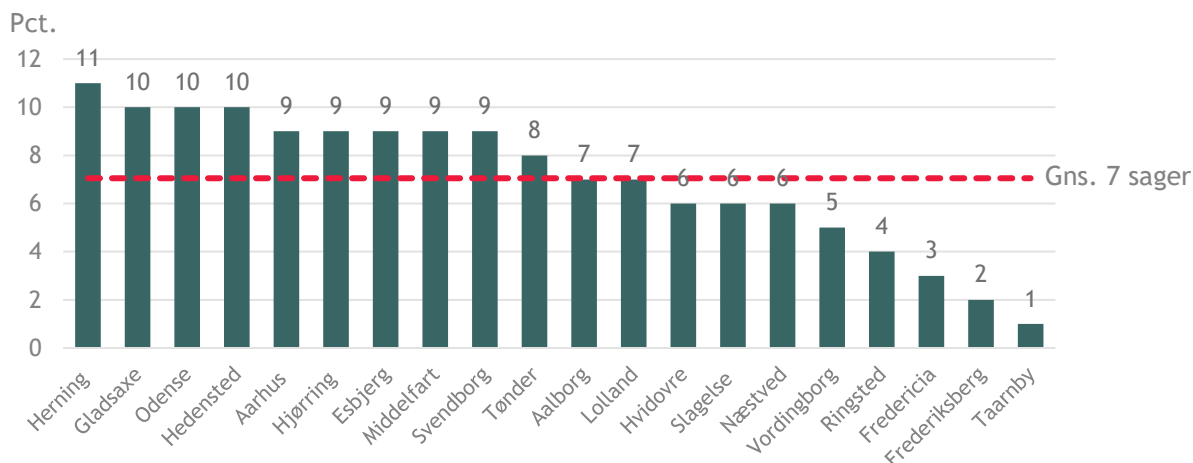

5.4 AFGØRELSER

Personer der er omfattet af 225-timersreglen og nedsættes skal modtage et afgørelsesbrev med kommunens stillingtagen, hvad ydelsen konkret nedsættes med, grundlaget for afgørelsen og klagevejledning. Registerdata peger på, at der i oktober 2022 var godt 2.000 personer, der var berørt/nedsat som følge af 225-timersreglen.

I sagsgennemgangen er det knap halvdelen af de sager, som er gennemgået, der er omfattet af en nedsættelse - i alt 142 sager, jf. figur 5.4. Der er set sager med afgørelser truffet i 2016 ifm. implementering af reglerne, men i høj grad også afgørelser, der ligger efter implementering af kommunernes nye ydelsessystem KY.

Figur 5.4. Antal nedsatte personer fordelt på kommuner

Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner
Anm: N=142

Omfanget af personer, der er nedsat i ydelse fordeles sig ikke jævnt over kommunerne, hvilket skyldes, at udsøgningen har vist sig i sagsgennemgang at falde ud forskelligt. I enkelte kommuner har stikprøven således vist sig ikke at rumme så mange nedsatte som forudsat. Sammenligning af resultater på tværs af kommuner skal således tolkes med varsomhed.

I gennemgangen af afgørelser er der på tværs af kommuner fundet flere problemstillinger, som vurderes at kræve en særlig opmærksomhed.

1. Der er fundet 28 sager med uretmæssige nedsættelser i sagsforløbet. Det er sager, hvor undtagelser eller forlængelsesgrunde ikke er registreret med fritagelsesårsager eller hvor fritagelsesmarkeringen på den enkelte person ikke slår igennem i KY. Det er også i enkelte tilfælde personer, der har tilstrækkelige ordinære timer, men hvor timerne ikke er medtaget i beregningen af de 225 timer.
2. Dertil kommer at der i godt halvdelen af kommunerne er fundet eksempler på, at der foretages nedsættelser af personens ydelse uden et afgørelsesbrev.
3. Efter implementering af KY ses der også eksempler på, at afgørelsesbreve først sendes efter nedsættelsen er effektueret.

6 kommuner har fremsendt arbejdsgange eller en tjekliste for hvordan afgørelsesprocessen afvikles. Det er således godt en fjerdedel af kommunerne der har beskrevet processerne i arbejdsgange

Uretmæssige nedsættelser

I forhold til de uretmæssige nedsættelser, så fordeles de sig på de fleste kommuner og det er typisk forbundet med manglende registreringer eller udløbne registreringer af fritagelsesgrunde, som også er beskrevet i det foregående kapitel.

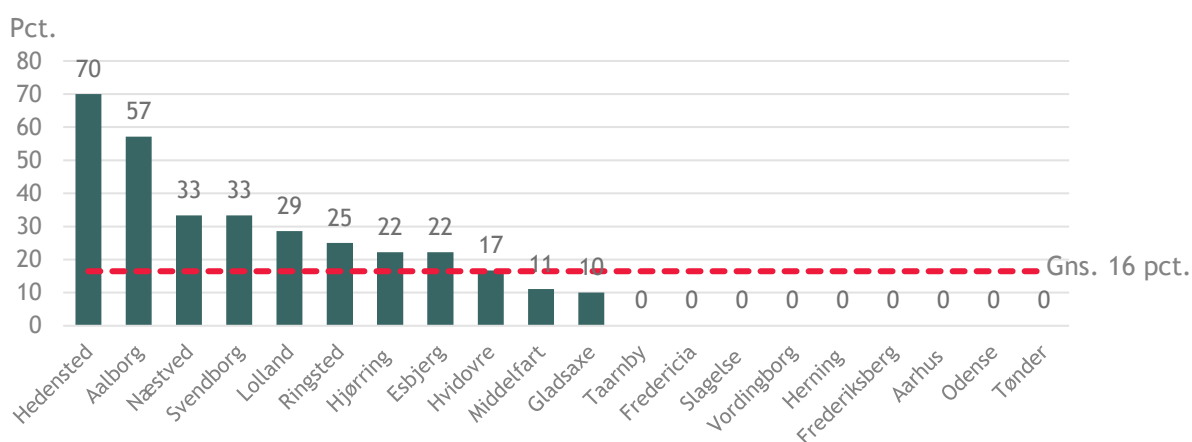
I enkelte sager er der også set manglende medregning af ordinære timer. Problemstillingen handler om, at der er en manuel proces forbundet med indberetningen af ordinære til. KY får oplysninger om de ordinære timer fra indkomst, men der skal tages stilling til hvordan indkomsten skal behandles. Der kan være situationer, hvor det ikke bliver gjort.

Der er set en særlig problemstilling omkring personer der er tilflyttere eller har haft et afbræk i kontanthjælpsystemet og gentilmeldes - dvs. personer der har tidligere ydelseshistorik. I de situationer skal kommunen sikre indhentning af oplysninger via en særlig procedurer. Hvis der er tale om tilflyttere skal oplysningerne indhentes fra anden kommune. For gentilmeldte kontanthjælpsmodtagere, der har været i selvforsørgelse, skal timer forud for kontanthjælpsforløbet indberettes via en særlig masseindberetningsprocedure i KY. Disse procestrin skal udføres af en ydelsesmedarbejder og sker ikke automatisk og derfor kan der være god grund til at lave tjeklister eller lignende for oprettelse af sager, der omfatter disse procedurer.

Manglende afgørelsesbreve og sene afgørelsesbreve.

Sagsgennemgangen har også vist, at personer, der nedsættes, ikke altid får et afgørelsesbrev og dermed ikke får den endelige meddelelse om kommunens stillingtagen til sagen og klagevejledning. Det kan ske, fordi KY kræver en manuel proces med at danne afgørelsesbrevet i modsætning til processerne omkring partshøring og varsling, som er automatiserede.

Figur 5.5 Andel afgørelser om nedsættelse af ydelse uden afgørelsesbrev

Kilde: Sagsgennemgang i 20 kommuner
Anm: N=142

Når sagen er klar til afgørelse dannes en opgave i KY om at udarbejde et afgørelsesbrev. Systemmæssig nedsættes borgeren i ydelse, hvis grundlaget er der for den afgørelse. Det sker automatisk og uafhængigt af om der er truffet en afgørelse.

Der er set manglende afgørelsesbreve i 16 pct. af sagerne fordelt på 11 kommuner jf. figur 5.5

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) har skrevet ud til alle kommuner med baggrund i resultaterne for at indskærpe, at der i en række kommuner er sket automatiske nedsættelser af personernes ydelser, uden at kommunen har truffet afgørelse.

STAR skriver, at det er en gyldighedsbetingelse for nedsættelsen i ydelsen, at kommunen har truffet en afgørelse herom over for personen. Kommunerne har derfor pligt til af egen drift at efterbetale de berettigede beløb til personerne i alle de sager, hvor der er sket ydelsesnedsættelse uden afgørelse

STAR har endvidere opfordret kommunerne til - indtil der er klarhed omkring den nærmere opsætning af KY og evt. ændringer heraf til sikring af en lovlig administration - at have særlig opmærksomhed på at der træffes rettidig afgørelse om, hvorvidt en persons ydelse skal reduceres i situationer, hvor KY genererer en opgave til ydelsescentret i kommunen herom.

STAR har anmodet KL om en redegørelse for systemunderstøttelsen i KY.

Gennemgangen har endvidere sat lys på at afgørelsesbreve i KY afsendes senere end nedsættelsen effektueres. Dermed foreligger der ikke en afgørelse inden nedsættelsen træder i kraft.

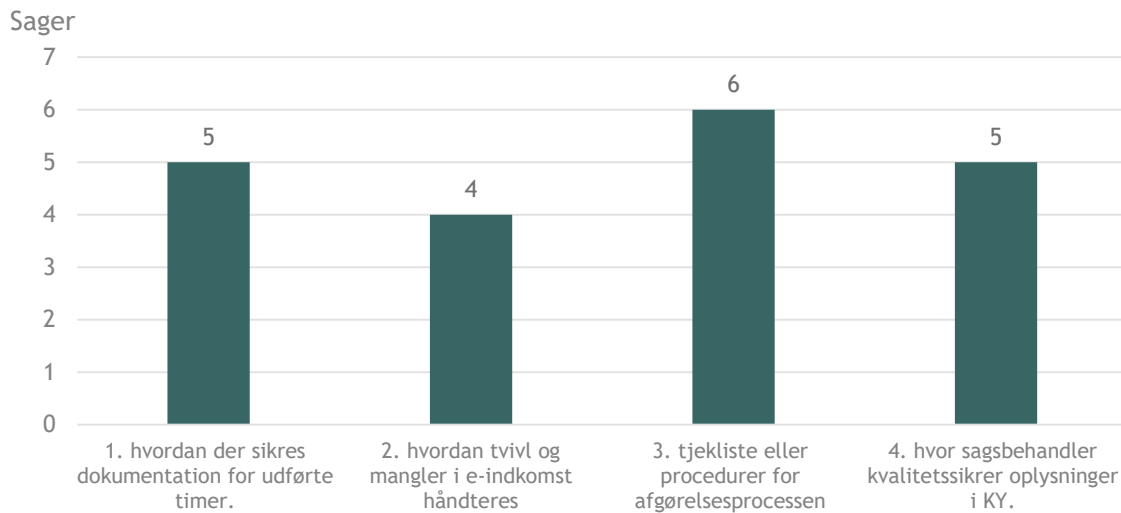
Dialogen med kommuner peger på, at KY har været sat op til at opgaver om at udarbejde et afgørelsesbrev først dannes i systemet ved indgangen til den måned, hvor personen nedsættes. Der er eksempler på, at afgørelsesbrevet bliver afsendt ultimo måneden, og der kan med fordel sættes fokus på at tidspunktet for afsendelse fremrykkes.

BDO har fået oplyst, at Kombit har foretaget ændringer i KY som gør at der fremadrettet vil være bedre mulighed for at styre processerne omkring afgørelser. Der er i KY dels lavet en ændring med etablering af opgavepakker, som samler af opgaver vedr. afgørelser og hvor opgaverne har sigende titler, og dels er sket en fremrykning af tidspunktet for, hvornår kommunen får oplysning om opgavepakken (ca. 14 dage før bortfald). Det bør styrke muligheden for at kunne afvikle opgaven inden nedsættelse af personen.

Tidligere har systemet genereret en række genberegningsopgaver, hvor afgørelser kunne være en del af dem.

I 6 kommuner er der fundet arbejdsgange eller procedurer for afgørelsesprocessen jf. figur 5.6.

Figur 5.6. Har kommunerne arbejdsgange der omfatter...

Kilde: Gennemgang af arbejdsgange i de 20 kommuner

Anm: Der er tale om BDO's tolkning og vurdering af kommunernes tilsendte arbejdsgange.

KOMMUNERNES TILSYN MED ADMINISTRATIONEN AF 225-TIMERSREGLLEN

I dette kapitel er der fokus på kommunernes praksis ift. at kvalitetssikre arbejdet med 225-timersreglen. Gennemgangen af arbejdsgange, ledelsesinformation og ledelsestilsyn har vist, at mange kommuner er i gang med at styrke overvågningen af området og samarbejdet mellem jobcenter og ydelsesadministration. Der er dog BDO's vurdering, at der generelt i kommunerne er behov for at styrke forebyggelsen af de mange administrative fejl, der kan forekomme, og at det er helt nødvendigt at fastholde et særligt fokus på at minimere antallet af fejl relateret til 225-timersreglen indtil systemunderstøttelsen af reglen har vist sig mere sikker.

6.1 INDLEDNING

De fejl der er fundet ifm. fokusrevisionen og den systemunderstøttelse der er af kommunernes arbejde (i KY og jobcentrets fagsystemer), giver anledning til at vurdere, at der er en høj risiko for fejl i administrationen af 225 timers reglen.

Det er BDO's vurdering, at den nuværende systemunderstøttelse ikke kan sikre en tilstrækkelig sikkerhed i administrationen af reglerne - det gælder automatiserede processer såvel som de manuelle processer i KY. Der er behov for en betydelig opmærksomhed på at tilrettelægge kvalitetssikringsprocesser på tværs af ydelsesadministration og jobcenter, som sandsynliggør at antallet af fejl minimeres.

Sagsgennemgangen i revisionen vil dog i sin natur tegne et bagudrettet billede af indsatsen. Sagsgennemgangen har haft fokus på aktuelle sager i september 2022, men der er set tilbage på hele sagsforløbet. Interviewene med kommunerne har vist at de fleste kommuner har været i et udviklingsforløb efter implementeringen af KY. Mange kommuner, har på baggrund af de fejl der er blevet opmærksomhed omkring i 2021 og 2022, sat et øget fokus på at styrke kvaliteten af sagsbehandlingen, og er i gang med initiativer omkring dette. Det betyder også, at kommuner er opmærksomme på og arbejder med løsninger på nogle af de udfordringer, som revisionen peger ind på.

Set i lyset af dette er det ikke mindst interessant, hvad der i dag gøres for at kvalitetssikre arbejdet med 225-timersreglen, og hvilke gode metoder der er fundet til at styrke opmærksomheden på de områder, hvor der risiko for fejl.

Viden om kvalitetssikringsprocedurer er indhentet ved dialog med kommunerne om resultaterne og hvad de konkret gør for at opdage fejl og for at sikre kvaliteten i administrationen. BDO har modtaget en række dokumenter om kommunernes nuværende arbejdsgange, ledelsesopfølgning, mv. Dokumenterne har sammen med drøftelsen med kommunerne bidraget med viden om hvordan administrationen af reglerne tilrettelægges og kvalitetssikres.

Revisionen viser overordnet:

- ▶ Der er meget få kommuner, der har rettet opmærksomhed på rettidighed af varsling og vejledning ifm. 225-timersreglen. Det gælder i arbejdsgange, procedurer og kontroller. Set i lyset af omfanget af fejl bør det fremadrettet have et større fokus.
- ▶ Kommunerne har fokus på at udvikle og sikre kvaliteten i sagsbehandlingen. Når der er tilsyn eller ledelsesinformation, så anvendes det aktivt ift. læring i organisationen.
- ▶ Ledelsesinformation og ledelsestilsyn har haft fokus på områder med kendte fejl. Niveauet af fejl og forskelligartede fejl, som er konstateret under fokusrevisionen, peger på, at der kan være grund til at udbrede fokus i ledelsestilsynet.
- ▶ Der er kommuner som praktiserer en mere omfattende kontrol med administrationen af 225-timersreglen. Det har typisk været en konsekvens af en stigende bevidsthed om, hvad KY understøtter godt og hvor der er udfordringer. BDO har i revisionen fundet færre fejl i de kommuner, som har en omfattende kontrol end i de øvrige kommuner. BDO har afdækket både store og små kommuner med en omfattende kontrol.

6.2 HVAD HAR LEDELSESTILSYNET FOKUS PÅ?

Kommunernes samlede ledelsestilsyn skal understøtte en løbende egenkontrol og tilsyn med, at kommunens praksis følger lovgivningen og lovgivningens intentioner. Ledelsestilsynet kan bestå af flere typer overvågning af indsatsen - herunder dataudtræk fra systemer, digital overvågning af sagsflow eller gennemgang af sager.

Ledelsestilsyn i jobcentret udføres typisk ved sagsgennemgange, hvor kommunerne gennemgår en række faste kontrolpunkter, som går igen over tid. Resultatet af tilsynet drøftes i både ledelse og med medarbejdere. I ydelsesadministrationen suppleres sagsgennemgange af procedurer for totalkontrol af, at forskellige opgavetyper bliver håndteret og løst. Det kan f.eks. være inspireret af de kontrolpunkter, som revisor også har fokus på, lokalpolitiske fokusområder, eller lignende.

Behov for fokus fastlægges i nogle kommuner gennem systematiske risikovurderinger f.eks. med baggrund observerede revisors anbefalinger eller bemærkninger, implementering af ny lovgivning, lokalpolitiske eller administrative fokusområder, implementering af ny IT eller ny organisering, klager, principafgørelser fra Ankestyrelsen osv. Der er i de fleste kommuner et dynamisk ledelsestilsyn, som løbende tilpasses oplevede eller observerede risici.

I forbindelse med revisionen er kommunerne blevet bedt om at indsende dokumentation for, hvilke kontroller der indgår i kommunens ledelsestilsyn omkring 225-timersreglen. Herudfra har BDO drøftet ledelsestilsynet med kommunerne, og har vurderet hvilket niveau anvendelsen af ledelsestilsynet bedst kendetegnes ved.

Dialogen med kommunerne har peget på, at alle kommuner har gjort sig overvejelser om tilgangen til ledelsestilsynet og der gives udtryk for, at det har en central plads i udviklingen af kvaliteten i sagsbehandlingen - sammen med almindelig ledelsesopfølgning og faglig sparring. Mange kommuner arbejder med at tilpasse ledelsestilsynet løbende ift. de risici der observeres.

Når der ses på kommunernes ledelsestilsyn, så har kommunerne generelt et godt metodeapparat til at justere deres ledelsestilsyn til nye fokusområder, og hvis der er kontroller på området, så anvendes det systematisk ift. læring, såfremt ledelsestilsynet peger på grund til det.

Fokus på 225-timersreglen er blevet opjusteret efter de fejl, der blev konstateret i 2021 og 2022, med ugifte borgere der har været nedsat samtidig med, at de har været undtaget pga. begrænset arbejdsevne. Det har øget opmærksomheden på at kontrollere især registreringerne af undtagelser på tværs af jobcentret og ydelsesadministration. Det har også styrket opmærksomheden på vigtigheden af samarbejdet mellem ydelsesadministration og jobcenter for at sikre korrekt administration.

BDO har fundet et meget begrænset antal fejl med sager hvor en borger er nedsat samtidig med at der ligger en registrering af undtagelsen i fagsystemet. Der synes således at være det nødvendige opmærksomhedsniveau på dette punkt.

Der vurderes dog at være behov for at anlægge en bredere tilgang til at afdække fejl i administrationen end den eksisterende tilgang understøtter.

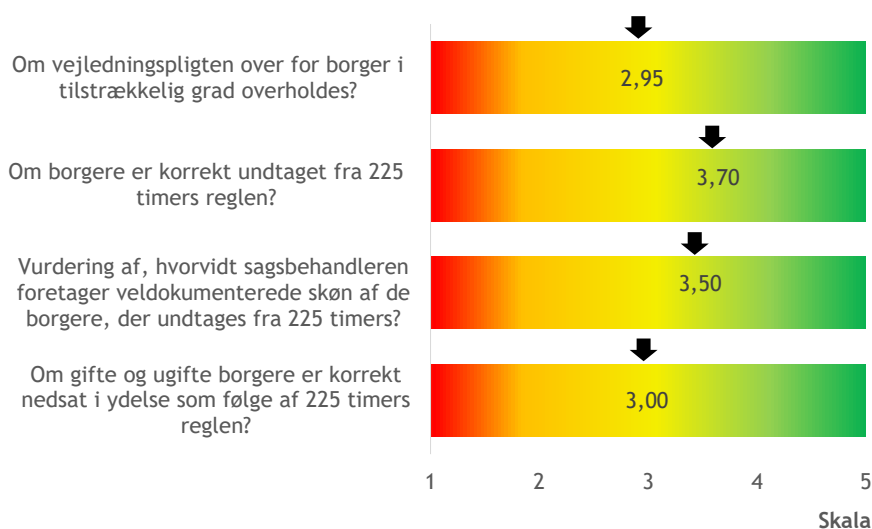
Der er f.eks. i forbindelse med undtagelserne fundet en række sager, hvor undtagelsen ikke er registreret i fagsystemet, men kun ligger dokumenteret i samtalereferater i jobcentrets fagsystem. Den type fejl fanges typisk ikke af et ledelsestilsyn. Der er også fejl, der konstateres ved, at der *ikke*, ved udløb af undtagelsen, bliver taget stilling til undtagelsen. Derfor løber registreringen af undtagelsen ud, og borgeren kan opleve en nedsættelse af hjælpen. Denne type fejl fanges typisk heller ikke af det eksisterende ledelsestilsyn.

Langt de fleste kommuner har dog nu implementeret en praksis med åbne slutdatoer på undtagelser. Det minimerer risikoen for sidstnævnte fejl. BDO har ikke konstateret fejl i forbindelse denne nye praksis. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at praksis er meget ny. Derfor vurderes det, at der kan være god grund til at lave kontroller af, om processerne omkring varsling, partshøring og afgørelse afvikles korrekt, når undtagelse ophøre efter konkret vurdering og når en undtagelse

Når kommunerne har ledelsestilsyn med, om borger er korrekt nedsat i ydelse, så er det ofte et tilsyn, der er afgrænset til ydelsesafdelingen. Det er her et opmærksomhedspunkt, at mange fejl sker fordi der er manglende registreringer i jobcentret. Det kan derfor give mening og større sikkerhed i tilsynet, at kontrollere sagerne i på tværs af både ydelses- og fagsystem.

Figur 6.1: Ledelsestilsyn - fokusområder

Føres der ledelsestilsyn med:

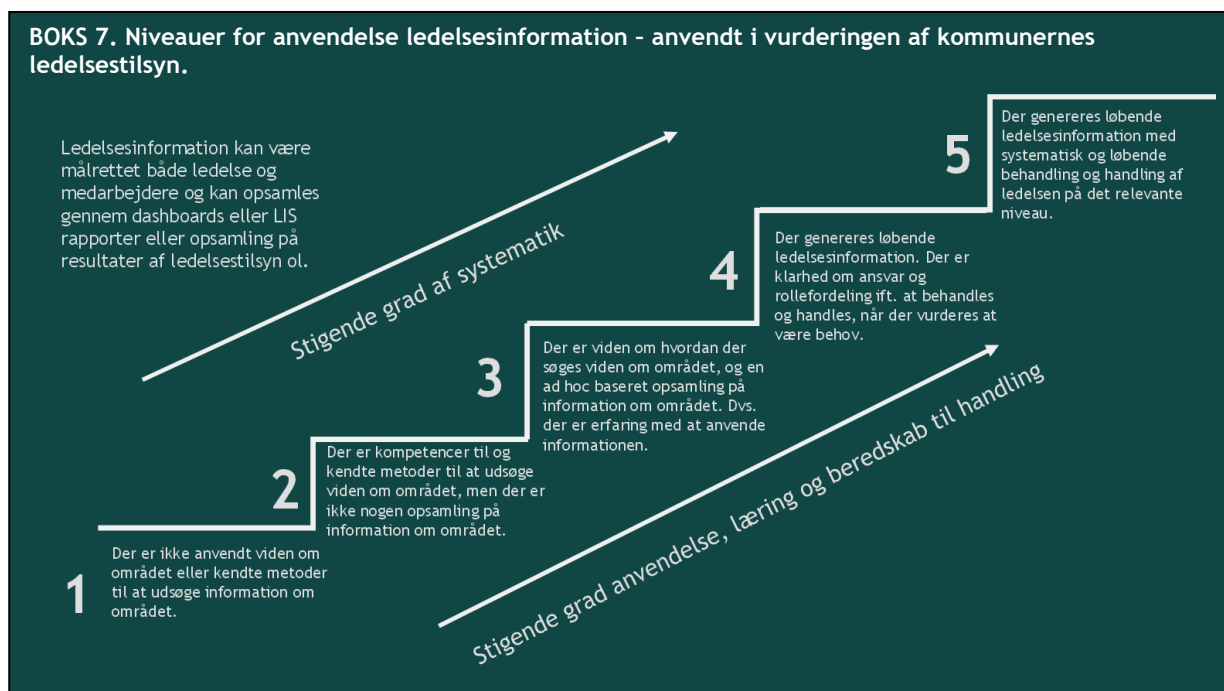
Kilde: Gennemgang af ledelsesinformation indsendt af kommuner samt dialog med kommuner om tilgang, metoder og anvendelse
Anm.: N=20 kommuner

Gennemgangen af kommunernes ledelsestilsyn peger på, at flere kommuner har et løbende tilsyn med vejledningen af personer, der kan omfattes af reglerne jf. figur 6.1. Der er dog meget få kommuner, der har rettet opmærksomhed på rettidighed af varsling og vejledning ifm. 225-timersreglen. Det gælder i arbejdsgange, procedurer og kontroller. Set i lyset af omfanget af fejl, der findes på dette område, bør det fremadrettet have et større fokus.

6.3 HVAD HAR LEDELSESINFORMATION FOKUS PÅ

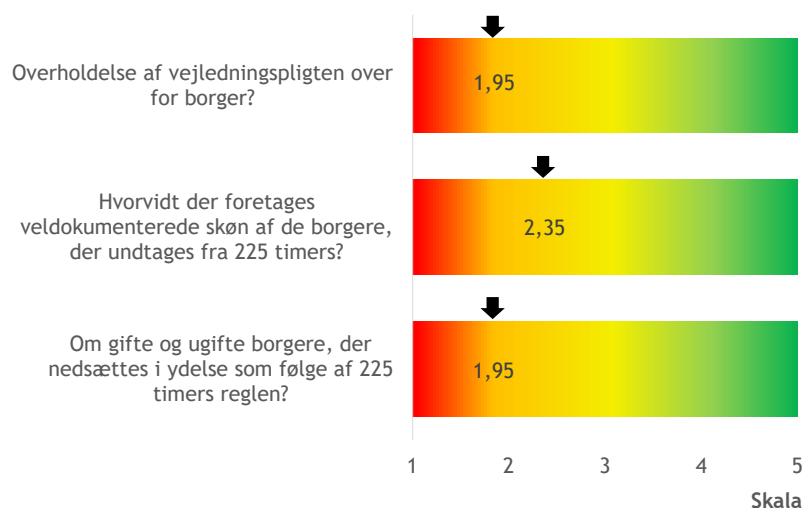
En del af overvågningen af indsatsen sker også gennem ledelsesinformation. Det skal dels forstås som løbende information til ledelsen om niveauer og udvikling på udvalgte nøgletal. Dels som rapporteringer, der kan understøtte den løbende drift. Det rummer også datadrevet overblik over indsatsen og målgruppen gennem dashboards i fagsystemerne, der understøtter styringen af, at der

tages de rette skridt i sagen, særligt ift. afholdelse af samtaler og iværksættelse af beskæftigelsestilbud.

225-timersreglen er typisk ikke så velbelyst i ledelsesinformation. Når der er ledelsesinformation, så er det typisk fordi nogle kommuner har gode overbliksskabende opsamlings til ledelsen af det løbende ledelsestilsyn. Tilgangen til brugen af ledelsesinformation er meget varieret. I nogle kommuner er det faglige koordinatører der er gennemfører tilsynet og rapporterer til den samlede ledelse og også ud til de enkelte afdelinger. Derudover er der også kommuner der opererer med registreringer af ledelsestilsyn i faste skabeloner, som giver gode muligheder for opsamling på tværs.

Figur 6.2: Ledelsesinformation - fokusområder

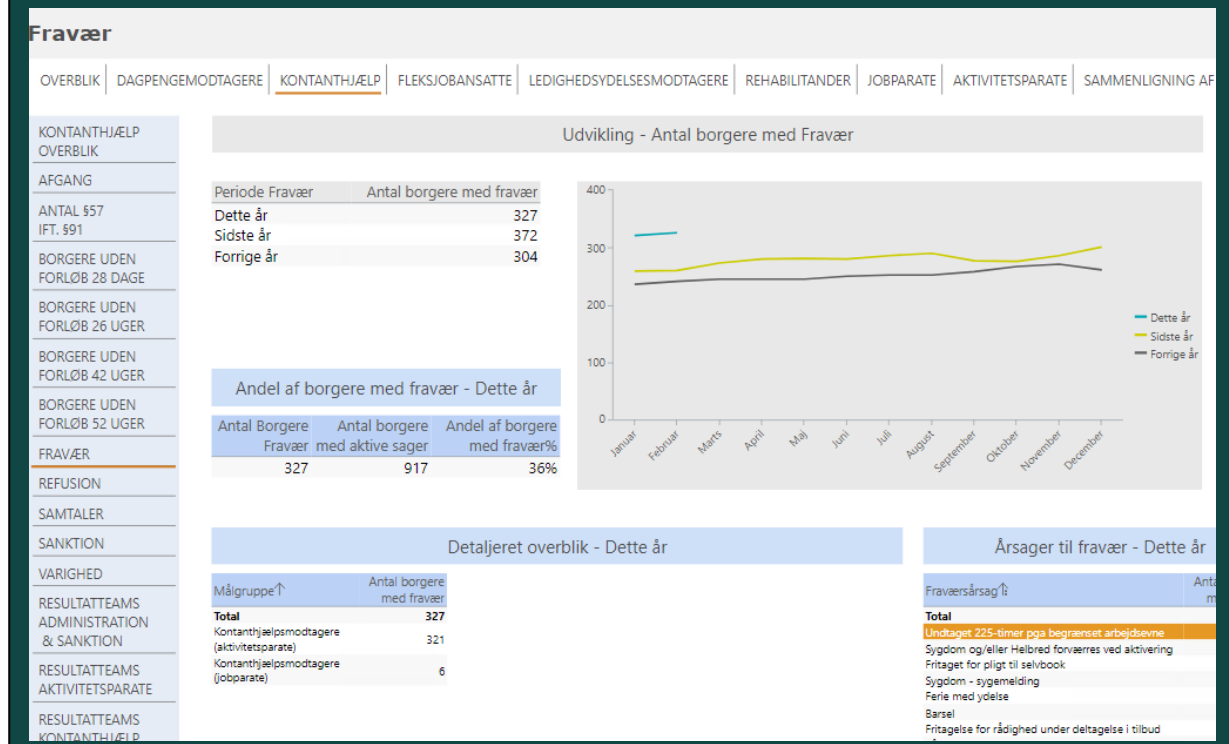

Kilde: Gennemgang af ledelsesinformation indsendt af kommuner samt dialog med kommuner om tilgang, metoder og anvendelse
Anm.: N=20 kommuner

Der er enkelte kommuner som også overvåger administrationen omkring undtagelser og forlængelsesgrunde via ledelsesinformationssystem eller dashboards, jf. nedenstående eksempel. Generelt er brugen af ledelsesinformation dog mere ad hoc baseret og usystematisk.

Der kan være et potentiale for at sætte mere fokus på at generere ledelsesinformation, som kan afdække potentielle fejl på området. Niveaue for brugen af ledelsesinformation er størst i jobcentret og har fokus på anvendelse af undtagelser, jf. figur 6.2.

BOKS 8. Eksempel fra Næstved kommune på ledelsesinformation om anvendelsen af undtagelser og fraværsregistreringer

6.4 HVORDAN KAN RISIKOEN FOR FEJL MINIMERES?

Under gennemførelse af fokusrevisionen har der været dialog med både sagsbehandlere, faglige koordinators og ledelse om metoder til at sikre kvaliteten i sagsbehandlingen. Der er i den dialog også kommet mange forskelligartede metoder og tiltag frem til, hvordan sagsbehandlingen kan kvalitetssikres. I de nedenstående bokse vil der som afrunding gives nogle konkrete eksempler på, hvordan der kan etableres procedurer for at følge op på administrationen af 225-timers reglen.

BOKS 9. Metoder til at understøtte kvaliteten i sagsbehandlingen ift. vejledning ifm. varsling

Problem: Revisionen har vist et manglende fokus på borgers status ift. 225 timers reglen i jobcentret og deraf mangler også den konsekvente vejledning som lovgivningen ligger op til. I lovgivningen ligger et krav om varsling senest 6 måneder før bortfald eller nedsættelse af hjælpen og derefter vejledning ved hver samtale og evt. støtte til jobsøgning. Hvis varslingen ikke er sket i tide, skal bortfaldsdatoen skydes indtil betingelserne er opfyldt. Der er kun i enkelte jobcentre set fokus kvalitetskontrol ift. dette område.

Understøttelse af viden om varsling i jobcentre: Der er set praktiseret 2 metoder ift. at sikre viden i jobcentret om varsling:

1. Der er i KY - fra efteråret 2022 - nye muligheder for at udsøge varslinger. Det giver mulighed for effektivt at overdrage oplysninger f.eks. 1 gang månedligt om de varslede borgere. Enkelte kommuner har etableret eller er i gang med at etablere procedurer for at overdrage lister til jobcentret. For at opnå en virkning kræver det dog også procedurer i jobcentret for hvordan den viden behandles og videregives til sagsbehandler.
2. Der er også i enkelte kommuner set eksempel på, at ydelsesmedarbejder sætter en avis i fagsystemet eller ringer til sagsbehandler i jobcentret med henblik på at gøre opmærksom på varsling.

Fælles for de to løsninger er at der også er behov for en tydeliggørelse af, hvad sagsbehandler gør efter at have modtaget informationen.

Kvalitetssikring af rettidig varsling: Der er enkelte jobcentre, der har relativt tæt styring på hele processen fra varsling til afgørelse og det giver en mulighed for at fange fejlene gennem tjek af alle breve der går ud. Det vil også give mulighed for at flytte bortfaldsdatoen med en administrativ forlængelse, hvis varsling ikke sker i tide.

Et alternativ er, at listerne over varslinger også anvendes til at gennemføre kontrol af, om varsling er sket i tide. Det kan følges op med kontrol i forbindelse med partshøringen af vejledning og rettidighed.

Kvalitetssikring af vejledning: Vejledning om 225 timers reglen ses ofte i jobcentrene, men det er typisk ud fra en bred tilgang til om vejledning. Rettidig varsling er set kontrolleret i et enkelt jobcenter. Fokusrevisionen peger på, at det bør være et fokuspunkt.

BOKS 10. Metoder til at sikre afgørelsesbreve i alle sager, hvor der sker nedsættelse af hjælpen

Problem: Fokusrevisionen har vist, at flere personer nedsættes uden der er sendt et afgørelsesbrev. Der er heller ikke er gjort eksplicit opmærksom på at nedsættelsen foretages og givet en klagevejledning. Derudover er der konstateret en udfordring med at afgørelsesbreve først sendes efter at nedsættelsen er iværksat. STAR har bedt kommunerne gennemgå sager bagudrettet for at sikre, at der sker en genopretning af de sager, hvor der ikke er afgørelsesbrev.

KY har været sat op til de automatiske nedsættelser, og hvor der sendes en opgave til kommunen om, at der skal sendes en afgørelse. Opgaven kan først genereres sent ift. afgørelsestidspunktet, og har også hidtil været svære at adskille fra andre opgaver i KY. Kombit har med baggrund i udfordringen udmeldt nye procedurer, som kræver en meget håndholdt håndtering. Herunder ligger også håndholdte procedurer for at alle relevante ordinære timer frem til bortfaldsdatoen medtages.

Kvalitetssikring af, at der er afgørelsesbreve og de sendes rettidigt: Det er BDO's vurdering, at der er så store omlægninger af procedurerne i KY for afsendelse af afgørelsesbreve til en meget håndholdt proces, at der er betydelig risiko for fejl, indtil procedurerne er implementeret eller understøttet bedre af ydelsessystemet. Derfor vurderes det, at der i en periode fremadrettet med fordel kan foretages en gennemgang af alle afgørelser med henblik på at sikre, at:

- afgørelsen er sendt
- afgørelsen er sendt rettidigt eller at bortfaldsdatoen er skubbet, så afgørelse foreligger rettidigt.
- at alle ordinære timer er medtaget i grundlaget for afgørelsen.
- at alle undtagelser - og forlængelsesgrunde forlænger 12-månedersperioden som forudsat.
- at der er vejledt fra varsling til bortfald.

BOKS 11. Metoder til at sikre kvalitet i arbejde med undtagelser

Problem: I kommunerne er det en udbredt praksis, at undtagelser fra 225-timerreglen får en udløbsdato efter 1 år eller har en åben slutdato. Det løser en række problemer, som tidligere er konstateret, omkring samspillet mellem fagsystem og KY, hvor undtagelser er udløbet uden stillingtagen. Det minimerer med andre ord risikoen for, at omfattede personer nedsættes uretmæssigt.

Det medfører et behov for et styrket fokus på, at der tages løbende stilling til undtagelserne, således at de undtagede omfattes af reglerne, så snart der er grundlag for dette. Der er tale om løbende faglige vurderinger som rummer en stor kompleksitet.

Kvalitetssikring af at undtagelser registreres og der foretages løbende vurderinger:

Kommunerne fører i stigende grad tilsyn med undtagelserne, men der er fortsat i 45 pct. af sagerne undtagelser, som har meget overordnede standardbegrundelser eller ingen begrundelse. Det kan vanskeliggøre den løbende vurdering af undtagelsen og at gennemføre en målrettet opfølgning.

Derfor vurderes der behov for, at kommunerne generelt udvikler deres ledelsestilsyn med undtagelserne. Det handler bl.a. om at styrke spændvidden i hvad der følges op på, så der ikke blot er en opmærksomhed på, om der løbende tages stilling, men også om der er en dybde i den faglige vurdering. Det kan også omfatte en kvantitativ opfølgning på, hvor mange der er undtaget som en risikoindikator på, om der er tilstrækkeligt fokus på de løbende vurderinger.

Der er i enkelte kommuner anlagt en bredere kvalitetsvurdering af arbejdet med undtagelser. De har afsat i at vurdere:

- Er undtagelser indberettet?
- Er undtagelser indberettet korrekt, så det slår igennem i KY's timemodul?
- Er undtagelser indberettet rettidigt, så de tæller i KY fra det rigtige tidspunkt?
- Er der er sket konkret vurdering der bygger på de aktuelle oplysninger i sagerne?
- Er der taget fornyet stilling til undtagelsen f.eks. ved seneste jobsamtale ud fra de aktuelle oplysninger i sagen
- Er der forhold i borgerens sag der ikke harmonerer med undtagelsen - f.eks. ordinære timer eller virksomhedspraktik som indikerer en større arbejdsevne en 225 timer årligt.

BOKS 12. Metoder til at sikre kvalitet i arbejde med forlængelsesgrunde

Problem: I fokusrevisionen er det fundet, at der i nogle kommuner er usikkerhed omkring brugen af forlængelsesgrunde og hvordan der registreres med de korrekte fritagelsesgrunde, så det slår igennem i KY. Der er ikke arbejdsgange, der understøtter brugen af forlængelsesgrunde, i alle kommuner og der opleves meget svingende opmærksomhed på brugen af fraværsgrunde i kommunerne.

I fokusrevisionen er der set flere eksempler på situationer, hvor en manglende registrering får stor betydning for den omfattede person med en nedsættelse af hjælpen. Der er andre sager hvor det vurderes at kunne få betydning på et tidspunkt. Resultaterne af sagsgennemgangen har vist, at der er god grund til også at kvalitetssikre arbejdet med registrering af forlængelsesgrundene.

Kvalitetssikring af arbejdet med forlængelsesgrunde:

Der er ikke fundet kommuner, der i ledelsestilsyn direkte kontrollerer for korrekt brug af forlængelsesgrunde. Ud fra de fundne forhold vurderes det at kunne være hensigtsmæssigt med en opfølgning i jobcentrets fagsystem på:

- Er der forlængelsesgrunde i sagen, der burde være registreret?
- Er forlængelsesgrundene indberettet korrekt, så det slår igennem i KY's timemodul?
- Er forlængelsesgrunden indberettet rettidigt, så de tæller i KY fra det rigtige tidspunkt?

BILAG 1. DET GENERELLE BILLEDE AF PERSONER I SAGSGENNGANGEN

Der er i alt gennemgået 300 sager i fokusrevisionen, som fordeler sig på personer, der i oktober 2022 har modtaget enten kontanthjælp, uddannelseshjælp, overgangsydelse eller selvforsørgelses- og hjemrejseydelse.

I hver af de 20 kommuner, der er udvalgt til fokusrevisionen, er der udsøgt 20 sager. Der er tilstræbt en ligelig fordeling mellem ugifte og gifte personer og en repræsentation af forskellige ydelsesgrupper - kontanthjælp, uddannelseshjælp og selvforsørgelses- og hjemrejseydelse samt overgangsydelse.

BDO har i stikprøveudsøgningen målrettet udsøgt personer der er eller har været undtaget. Ca. halvdelen af sagerne i sagsgennemgangen falder under den gruppe. Den anden halvdel er udsøgt med henblik på at finde personer der er berørte eller kunne være berørt af en nedsættelse. På den måde, er der udsøgt sager, som er relevante for fokusrevisionens temaer.

De 300 sager er fordelt mellem 159 sager, hvor personen er job- eller uddannelsesparat og 141 sager, hvor personen er aktivitetsparat. Ydermere, er 133 af personerne i sagsgennemgangen gifte og 167 er ugifte eller fraskilte, jf. tabel 7.1.

Herudover er der lagt vægt på at finde sager, hvor der via registerdata kan indikere, at der er modsætningsforhold i sagerne, som kan undre. Det er f.eks. personer med høj beskæftigelsesgrad der er nedsat eller personer med lav beskæftigelsesgrad som ikke er nedsat.

Tabel 7.1. Fordeling af personer i sagsgennemgangen på ydelse og karakteristika.

	Selvforsørgelses- og hjemrejse- eller overgangsydelse	Kontanthjælp	Uddannelseshjælp	Alder snit
I alt	7,7 pct. (23 sager)	79,7 pct. (234 sager)	12,7 pct. (38 sager)	43,1 (300 sager)
Civilstand				
Gift	16,5 pct. (22 sager)	78,9 pct. (105 sager)	4,5 pct. (6 sager)	48,0 (133 sager)
Ugift	0,6 pct. (1 sager)	80,2 pct. (134 sager)	19,2 pct. (32 sager)	38,9 (167 sager)
Målgruppe/Visitationsgruppe				
Job- eller uddannelsesparate	7,5 pct. (12 sager)	84,9 pct. (135 sager)	7,5 pct. (12 sager)	44,2 (159 sager)
Aktivitetsparate	7,8 pct. (11 sager)	73,8 pct. (104 sager)	18,4 pct. (26 sager)	41,9 (141 sager)
Omfattet af 225-timersreglen	9,7 pct. (7 sager)	70,8 pct. (51 sager)	19,4 pct. (14 sager)	40,8 (72 sager)
Undtaget fra 225-timerreglen	7,1 pct. (8 sager)	77,0 pct. (87 sager)	15,9 pct. (18 sager)	43,8 (113 sager)
Berørte/nedsat som følge af 225-timersreglen	7,0 pct. (8 sager)	87,8 pct. (101 sager)	5,2 pct. (6 sager)	43,9 (115 sager)
Alderssnit	46,8 (23 sager)	45,7 (235 sager)	25,7 (42 sager)	

KONTAKT

METTE EGELUND FOG

Director

m: + 4527523706
e: mef@bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, danskejet rådgivnings- og revisionsvirksomhed, er medlem af BDO International Limited - et UK-baseret selskab med begrænset hæftelse - og del af det internationale BDO netværk bestående af uafhængige medlemsfirmaer. BDO er varemærke for både BDO netværket og for alle BDO medlemsfirmaerne. BDO i Danmark beskæftiger mere end 1.200 medarbejdere, mens det verdensomspændende BDO netværk har ca. 80.000 medarbejdere i mere end 160 lande.

Copyright - BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab,
cvr.nr. 20 22 26 70.